İŞÇİNİN SESİ

65 yıl önce Suphileri Kemaller öldürdü!

İşçi sınıfımız burjuvaziyi lanetliyor 15'leri saygıyla anıyor!

İşçinin Sesi'ni alabileceğiniz en yakın yer:

İşçinin Sesi yazışma adresi: P.O. Box 407, London E16 2EA, England

İŞÇİNİN SESİ
Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 407 London, E16 2EA ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Bir Afgan'ın anlattıkları

Yoldaşlar,
Bir süre önce gittiğim köyde 1980'de Türkiye'ye sığınmış olan bir Afganistanlıyla tanıştım. Bu kişi Afganistan'daki karşı-devrimciler arasında yer almış. Hatta Cemiyet-i İslam adlı karşı-devrimci örgütün aktif savunucularındanmış. Ama şimdi çok pişman.

Bu kişi karşı-devrimci çetelerin silahlarını ABD ve Çin'den aldıklarını, Fransa'nın ise tıbbi yardım yaptığını söylüyor. Yiyecek sorunlarını ise büyük ölçüde toprak ağalarının yardımıyla çözüyorlarmış. Ayrıca yol kesip soygun yapıyor ya da köylere baskın yapıp, kendilerine yemek hazırlanmasını vb. istiyorlarmış.

Afganistan'ın en geri kesimlerinde dini inançlar çok güçlüymüş. Birçok insan radyoya "gavur icadı" diyor, bu yüzden dinlemiyormuş. Başlık parası yasayla yasaklandığı halde kız satma hâlâ çok yaygınmış. Bu kesimlerde "çocuklarımız komünist olur" diye çocuklarını okula göndermeme de yaygınmış. Hatta okulları tahrip ettikleri de oluyormuş. Doğru mu yanlış mı bilmem ama söylediğine göre, Hafızullah Amin, kızını okula göndermeyenleri karşısına almış.

Afganistan'da bugün bile kesin bir nüfus sayımı yapılamıyormuş. Eğitim ve sağlık hizmetleri ücretsizmiş. Ama doktorlar özel muayenehane açabiliyorlarmış.

Köylerde geceleri hâlâ can güvenliği sorunu varmış.

Bu karşı devrimci, gerici kişinin Türkiye'ye geldikten sonra gözleri açılmış. "Geri dönmek ister misin" diye sordum. "Kesmeyecek olduklarından emin olsam dönerim" dedi.

Yoldaşça selamlar.

S.K., Marmara

Rüştü'ye

Aç gözlüler temiz canları ağlatanda
Al gözümün yaşını vur kalbimin sesine
Yakıcı bir alev olur
Delip geçmek için engelleri
Zulmü yıkmanın zamanıdır Rüştü
Hıyanetin kokusu pis
Rüştü'nün kalbi kan dağıtır
Yarıp parçalar engelleri
Kırmızı güçlü elleriyle
Tohumlar serper
Tohumlar filize dönmüştür
Yüreği çelik, bileği sağlam Rüştü
Savaşmazsak engeller engeller
Ama bunca nefes bunca yenilikle doludur
Kalırsak vuruşkan bir kartal gibi kalırız
Ölürsek bir parça yenilik için ölürüz

İla Kirşa

(Bu şiir, 40. yaşı dolayısıyla Yürükoğlu yoldaşımıza yazılmıştır.)

Danimarka'da gelişen son olaylar

Ben gazetenin yeni okuyucusuyum. Size de ilk defa mektup yazıyorum.

Danimarka Kuzey Avrupa'nın küçük bir ülkesi. Bu küçük ülkenin adı son günlerde sık sık kamuoyunda duyuluyor. Bizi ilgilendiren yanı ise 1985 yılının son aylarında işlenen siyasi bir cinayet.

Bilindiği gibi Türkiye Kürdistanı'ndan Mustafa Tangüner henüz kimliği açığa çıkmayan kişilerce Kopenhag şehrindeki evinde öldürüldü. Sonradan bu kişinin PPKK adlı örgütün üyesi olduğu açıklandı.

Şimdi de, öldürülen Mustafa Tangüner'in en yakın arkadaşı olan Eyüp Kemal Adsız 10 Aralık 1985'ten beri kayıp. Şimdiye kadar en ufak bir haber yok. Bugünkü *Politiken* gazetesinde bu olayla ilgili olarak Danimarka polisinin açıklaması var. Danimarka polisi, bütün araştırma ve aramalara rağmen Eyüp'ü bulamadıklarını söylüyor. Bu kişinin buradaki arkadaşları da Eyüp'ün kaçırılmış olabileceğini şanıyorlar.

Son günlerde Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde Türk, Kürt bazı devrimciler öldürülüyor. Giderek işlenen cinayetler artıyor.

Buna paralel olarak Danimarka'da özellikle politik mülteciler arasında korku gözleniyor. Hemen herkesin içinden "beni de birileri öldürebilir" düşüncesi geçiyor. Hava karardıktan sonra herkes evine kapanıyor. Sol Birlik takımı ise sürüler halinde geziyor.

Bence bugüne kadar devrimci basında, bu konuyla ilgili kamuoyunu tatmin eden bir yazı ve açıklama çıkmadı.

Birçok politik insanın korkuya kapıldığı bir dönemde bence *İşçinin Sesi* bu konuyla ilgili geniş bir yazı yazmalı. Birçok kişide siyaseti bırakma eğilimi gözlüyorum. Oysa korkunun yerini mücadele almalı, ama nasıl?

Menşevik TKP, yılbaşını bir dernek lokalinde yapılan yılbaşı eğlencesiyle kutladı. Eğlenceye buradaki her TKP üyesi katılmadı. Bunlar parti içindeki muhalefetti. Ben muhalefetten birine geceye niçin katılmadın diye sordum. "Bir de yılbaşını çoluk çocukla evde yapayım dedim" diye yanıtladı. Öte yandan geceye katılan bir menşeviğe de gece nasıldı diye sordum. "Şimdiye kadar bu kadar içki içmemiştim" dedi sırıtarak.

Ben bu yeni yıl başlangıcında *İşçinin Sesi*'ne dostça selam ederim.

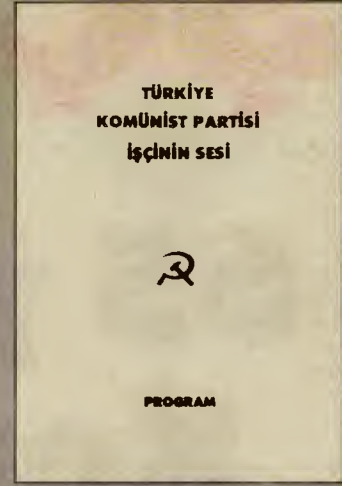
Sinan, Danimarka

Düşünmeyi düşündüm

Bembeyaz duvarları gülücük gibi süsleyen çiçeklerin
arasında,
yusyuvarlak bir masanın kenarında
sandalyeme kaykılıp oturdum.
Düşünmeyi düşündüm.
kahve yudumlamanın zevkine ererken.
Aklıma ne getirsem acaba, diye düşündüm.
Sen gelmedin, karım da
çocuklarım da
yoldaşım da
gelmedi aklıma.
Şeyi düşündüm
— neyi? —
Puslu Dover sabahını,
bembeyaz sırtlara dayanmış cıvıl cıvıl
gemi trafiğini,
Paris'te Lüksemburg bahçelerini
amaçsız ve yalnız adımlayışımı düşündüm,
Eyfel'in altında yapraklara tekme savururken.
Stokholm limanında rüzgar sırtımdan üfürür
ve ben
binaların güzelliğini seyrederken
içim coşku doldu, mimarlığa saygı, imrendim.
Oslo'da koca parktaki heykellerin arasında
gezindim,
onlar buz gibi avuçlarını
bilincimde gezdirir ve beni okşarken.
Yürüdüm de suya vardım,
kanal kenarından bir demet lale aldım
— hiç kimseye armağan —
Rengarenk çiçeğe kesti aklım,
daldım
anıların tertemiz yatağında.
Kuşlara yem verdim
Sakrekör'ün merdivenlerinde,
elele tutuştum tivoliyle Kopenhag'da
Şheveningen'de maytaplar patlar
ve gökyüzü renk cümbüşüyle hora teperken
Islington'da çok yavaş sürdüm otomobili,
öyle yavaş ki ağaçlar iki yanımda raksettiler
ulu mevlevi dervişiymişçesine.
Ve Hamburg'da vinçler,
vinçler — dururken —
vinçler — ter dökerken her iniş kalkışta —
vinçler — beni yüklerken
Brezilya yolcusu bir geminin kapkaranlık
ambarına —
açlık ve susuzluk içinde uyuyakalmışım
zifiri karanlıkta.
Uyandım,
kavga şiirleri yazmadım diye utanmadım
kendimden,
Neden, dedim
neden yazamaz insan
her düşüncesini, sevgisini
ve gündüz gördüğü düşü,
birbuçuk saatin huzurunu
neden kaleme alamaz,
yazamaz kendince?
Peh! Özgürlük diyesiler bir de!
Hiç kimse
evet, hiç kimse ve hiçbir şey — şu anda —
ilgilendirmiyor beni.
kahve ve acımtırak tütün kokusu
ve dağlara özlem,
dorukta dolaşan bir kartala yani.
Dünyanın değilse bile,
kendimin merkezi oldum demin,
düşünmeyi düşündüm
"birey"in benliğine büründüm,
ama sıktı beni
böylesi "özgürlük".
Kahvemi içtim,
derneğe döndüm.

Mercan Köklü

ÇIKTI!

Fiyatı: Türkiye'de 100 TL., yurt dışında 3 Sterlin
İsteme adresi: PO Box 407 London E16 2EA

Ayrıca Program'ın ciltli ve deri ciltli kopyaları hazırlanmıştır.
Elimizde çok az sayıda bulunan bu kopyaları aynı adresten isteyebilirsiniz.
Ciltli Program: £7.50 Deri ciltli Program £10

Yoldaşlar,
Siyasal çalışmayı yükseltme kampanyamız boyunca gazetemizin birinci sayfası afiş biçiminde çıkacaktır. Kampanya süresince başyazıları 16. sayfada yayınlayacağız.

İşçinin Sesi

Bakanlar Kurulu Türkiye'de *Faşizmin Çözülüşü*'nü "yasakladı". Ama *Faşizmin Çözülüşü* Türkiye'de dağıtılıyor, okunuyor.

Faşizmin Çözülüşü'nü okuyun, okutun!

İsteme adresi: P.O. Box 407, London E16 2EA.

İşçinin Sesi'ne abone ol! Türkiye'den 4 kitap göndererek *İşçinin Sesi*'ne abone olabilirsiniz. Yazışma adresi: P.O. Box 407, London E16 2EA.

15 yoldaşımızın katli yalnızca acı değil önemli dersler taşıyan bir olaydır.

GÖRMEK İSTEYENLERE

Oportünizmle "azıcık"ken savaşı başlatan, onunla tam bir kopmayı gerçekleştiren bir parti olarak "en ileri olabileceği" çağda partimize bu azgın saldırıyı düzenleyen Türkiye burjuvazisini lanetliyor, 15 yoldaşımızı saygıyla anıyoruz.

28-29 Ocak 1986, partimiz kurucularından 15 yoldaşımızın Kemalist burjuvazi tarafından Karadeniz'de boğdurulmasının 65. yıldönümüdür. Türkiye Komünist Partisi'nin tüm komünist birikimini onurla taşıyan bir parti olarak, 15 yoldaşımızın anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

15 yoldaşımızın burjuvazi tarafından katledilmesi komünistler için yalnızca acı bir anıdan ibaret değildir. Tam tersine çok öğretici, önemli derslerle dolu bir olaydır. Özellikle burjuva akımlara tutum konusunda.

15 yoldaşımız 1921 yılında öldürüldü. O tarihler, kapitalizmin emperyalizm aşamasına eriştiği tarihlerdi. Marks'ın "kapitalizm ayakları üstünde dikildiği andan itibaren gericileşmeye başlar" diyerek ifade ettiği burjuvazinin gericileşmesi olgusunun emperyalizmle birlikte yeni bir aşamaya ulaştığı ve tüm dünya çapında yayıldığı tarihlerdi. Ancak bugünlerle kıyaslarsak, bu olgu henüz çok yeni bir olguydu. Diyebiliriz ki, Türkiye burjuvazisi, 15 yoldaşımızı boğdurttuğu günlerde, *"olabileceği* en ilerici, devrimci, demokrat" çağındaydı.

Türkiye burjuvazisi hem çağın hem de güçlü tarihsel-toplumsal faktörlerin etkisiyle hiçbir zaman ilerici, demokrat, devrimci bir burjuvazi olamadı. II. Konferans kararlarında burjuva ideolojisinin Türkiye koşullarında büründüğü kimlik olan Kemalizm konusunda şöyle deniyordu:

"Sömürgeci bir imparatorluğun burjuvazisini yansıttığından yayılmacıdır. Yarı-sömürgeleşen ve çökmekte olan bir ülkenin burjuvazisini yansıttığından statükocudur. Ağırlığıyla Prusya-tipi kapitalistleşmeyle oluşan bir sınıfı yansıttığından hiçbir zaman demokratik olamamıştır. Tarih sahnesine yaşlı doğmuş bir sınıfı yansıttığından karşı-devrimcidir." (*TKP II. Leninciler Konferansı 1981, Kararlar,* s.49)

Kemalist burjuvazinin daha devleti bile ele geçirmeden, üstelik bu kritik günlerinde dünyanın ilk proleter devletinden çok değerli yardımlar alıyorken TKP liderlerini hunharca öldürtmesi, onun baştan beri karşı-devrimci olan sınıf bilincinin keskinliğini gösteren çok çarpıcı bir örnektir.

TKP'nin 15 yöneticisinin, partinin kuruluşundan çok kısa bir süre sonra, Anadolu topraklarına adım atar atmaz öldürtülmesi, komünistler açısından burjuvaziye tutum konusunda büyük bir uyarı taşıyordu. Kemalist hareketin, "*nesnel* olarak belirli bir tarihsel anda gördüğü *sınırlı ilerici işlev*"den yola çıkarak ona ilerici, anti-emperyalist, demokrat vb. özellikler atfetmenin yanlışlığını *pratik* olarak kanıtlıyordu.

Ama oportünistlere ne gam! Onlar burjuva kuyrukçuluğu yapabilmek adına bu hunharca saldırıyı onursuzca içlerine sindirdiler. Kendilerini haklı çıkarabilmek için de 15'lerin öldürülmesi hakkında "yeni teoriler" üretmeye koyuldular. 15'lerin öldürülmesinin suçunu Kazım Karabekir gibi "gerici paşa"lara vb. yükleyip Mustafa Kemal'i ve Kemalist burjuvaziyi "akladılar"!

Ülkede işçi sınıfının gelişmediği ve kapitalizmin dünya çapında gericileşmesi olgusunun henüz yeni olduğu koşullarda, verilen 15 ölüye rağmen Kemalizmi aklama çabaları, oportünist bir hatadır. Türkiye Komünist Partisi'nin tarihini karartan bir hatadır. Ama aynı hatayı bugün de yinelemek artık bir hata değil ihanettir.

Resmi TKP, Mustafa Suphilerin öldürülmesinin yıldönümlerinde hep eylemler, anma geceleri vb. düzenler. Bu, onların "TKP'nin gerçek mirasçısı" olduklarını ispat etmek için başvurdukları bir yoldur. Gerçekten de onlar, *"TKP'nin burjuva kuyrukçusu, oportünist mirasının"* gerçek temsilcileridir. Onlara göre de Suphileri öldürten Kazım Karabekir gibi gerici paşalardır! Atatürk, Lenin'in dostudur! Gericiler bu dostluğu(!) bozmak amacıyla bu cinayeti düzenlemişlerdir vb.

Ancak, falcılık yapmış gibi olmayalım ama Kutlu'nun son zamanlarda icat ettiği "üçüncü program"dan sonra resmi TKP'ye bu oportünist miras bile dar gelecektir. Çünkü, Mustafa Kemal'in bu korkunç cinayette hiçbir suçunun olmadığı teorisi "ilerici" burjuvaziyle bağlaşıklık kurabilmek adına ortaya atılmıştı. Oysa Kutlular, Türkiye'de faşizmin varlığını ilan ettikleri günden bu yana en gerici burjuva akımlarla bağlaşıklık kurmaya çalışıyorlar. "Demokrasiyi elde etme aşaması" adını verdikleri (bak: *Yol ve Amaç,* Temmuz 1985) bu yeni aşama, Mustafa Suphilerin öldürülmesi konusundaki oportünist teorinin değiştirilmesini gerektirmektedir. Menşeviklerin gerici burjuva akımlarla bağlaşıklık kurabilmek için Kazım Karabekir gibi "gerici paşaları" da aklamaları gerekmektedir. Onlara bir ipucu verelim: Asıl suçlu, ne Kemalistler, ne "gerici" burjuvazinin temsilcisi "gerici paşalar"dır. Asıl suçlu "gözü dönmüş bir katil" olan kahya Yahya'dır!

Bugün, resmi TKP'nin ulaştığı oportünizm düzeyi, yalnızca komünist ilkelere değil, her türlü sağduyuya, yaşamın gösterdiği basit gerçeklere bile terstir. Ancak Kutlu oportünizmi, gökten zembille düşmemiştir. Bilen yoldaş zamanındaki sosyal-demokrat burjuvazi kuyrukçusu "azıcık oportünizm" azıta azıta bu duruma gelmiştir. Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi "azıcık oportünizm azıcık hamileliğe benzer". Sonunda mutlaka bebek doğar. Komünist hareketin yüzkarası olan bu bebeğin bugünkü adı partizan oportünizmi, Kutlu oportünizmidir.

Oportünizmle "azıcık"ken savaşı başlatan, onunla tam bir kopmayı gerçekleştiren bir parti olarak "en ilerici olabileceği" çağda partimize bu azgın saldırıyı düzenleyen Türkiye burjuvazisini lanetliyor, 15 yoldaşımızı saygıyla anıyoruz.

Aliye P. Atılgan

LENİN'İ ANIYORUZ

Lenin'in ölümünün 62. yıldönümünde Lenin'in anısı önünde saygıyla eğilen komünistler, Leninci ilkeleri, Leninizm bayrağını Türkiye'de devrim savaşı içinde yükseklerde dalgalandırıyorlar, dalganladıracaklar.

NAZIM 84 YAŞINDA

Nazım, bir komünist ve bir şairdi. Umudu sosyalist bir Türkiye görmekti, bunun için ömrü boyunca savaştı. Türkiye komünistleri olarak aynı yoldan inançla, bilinçle, coşkuyla yürüyoruz. Nazım 84 yaşında, aramızda.

İŞÇİNİN SESİ

R. Yürükoğlu

Marksizmi daha iyi öğr nm ye ve işçiye

Türkiye devrimci hareketinde uzunca bir süredir yeni bir kriz gözlenmektedir. Bu kriz yönetim kadrolarının sıkıntılarında, örgütlerin somut siyaset üretemeyişlerinde, oportünizmin yaygınlaşmasında, yeni bölünmelerde ve bu kez "kadro" denilen kesimlerin yaygın biçimde siyaset dışına çıkmasında kendini dışa vurmaktadır.

Bu yazımızda, önce resmi partide gelişmekte olan son muhalefet hareketine, sonra devrimci hareketteki krizi yaratan ortamla birlikte partimizin yapması gerekenlere değineceğiz.

I

Bugün resmi partide yaygın bir başkaldırı gelişmektedir. Son haftalarda bu muhalefet hareketi hızla kristalize olmakta, yapmaya niyetlendikleri ve niyetlenmedikleri giderek belirginleşmektedir.

Söz konusu muhalefet örgütlü bir bütün değildir. Birbirinden kopuk birkaç odak söz konusudur. Bu odakları kısaca şöyle tanıtabiliriz. Yetenekleri ve o an tuttukları konum nedeniyle Türkiye'de belirli bir örgütlenme başarmış ve adını duyurmuş yoldaşların başlattığı bir muhalefet hareketi var. Dün yönetimin çok yakınında çeşitli katlarda görev yapmış, özellikle Türkiye'de 1979 sonrası parti içi operasyonlarda rol üstlenmiş yoldaşlar. *İşçinin Sesi* parti dışına nasıl itildi, Erdal yoldaşın ayrılma olayından sonra partizan kliği kongreyi nasıl hazırladı, Türkiye ve Avrupa örgütlerinde yaptığı tasfiyelerle üstünlüğünü nasıl kurdu, bunları iyi bilen yoldaşlar.

Muhalefet içinde bir başka gurup, Türkiye'de partizan kliğine muhalefet etmiş, yurt dışına çıkınca muhalefetini "sessizleştirmiş" ve merkeze nesnel olarak destek vermiş bir guruptur. Dikkatli bakan gözler için bu gurubun Avrupa'da kendine taban hazırladığı açıktır. Gizli bir muhalefet, daha da kötüsü, gizli bir klik örgütlenmesi. Tüm Avrupa çapında insanlar birbirlerine gidiyor geliyorlar. Konuşuluyor, görüşülüyor... Fakat bunların sonucunda resmi çizgiye alternatif çıkartılmıyor. Hesap şudur: TKP tarihinde çok tasfiye oldu, bunların birinin sonucunda partizan kliği hasbelkader başa geldi. Türkiye'de işler değişir, yine birşeyler olur, bunlar da gider. Gittikleri gün alternatif gerekir. Partiden atılmayalım, gurup yapımızı partizanınkine benzer biçimde kuralım.

Muhalefet içinde gurup oluşturmadan bize dikkatle bakan, *İşçinin Sesi*'nin yankısından etkilenen yoldaşlar da var. Bunlar, son aylarda aramıza katılan yoldaşlardan farklı konumdalar. Türkiye'de komünist partisinin iktidar için alternatif olmadığına ama TKP'nin uzun süre demokrasi savaşımında bayrak taşıyıcılığı yapacağına inanmışlar. Şunları diyorlar: Partizan kliği bir yere gidemez, siz doğru şeyler söylüyorsunuz, yeni konuları gündeme getirmekten çekinmiyorsunuz, hareketinizin bilgi ve militanlık düzeyi yüksek. Bunlar güzel ama size bir tavsiyemiz var: Sovyetler Birliği konusunda dikkatli olun, ona ters düşmeyin. Böyle sözleri duyduğunda insan gerçekten şaşırıyor. Gündeme yeni ve doğru olarak getirdiğimiz herşey aslında bu noktadan başlayarak ortaya çıkmıştır. Kafamızda böyle idealizasyonları yıkabildiğimiz için bunları yapabilme cesaretini bulabilmişiz.

Muhalefet gurupları içinde çeşitli alt guruplaşmalar da var. Bu guruplaşmalar birbirleriyle ilişki kurmaya başladı ve bazıları Türkiye ile bağ sürdürmeye çalışıyor.

Resmi partideki son bunalım içinde muhalefetin durumu en genel çerçevesiyle sanırım böyle çizilebilir.

Bu çerçeve içinde konspirasyonu bozmadan birkaç şey söylemek istiyorum. Onların konspirasyonunu bozmak istemiyoruz ama o partide bugün konspirasyon kalmamıştır. Devrimci komünist normlar, devrimci disiplin yaşamıyorsa konspirasyon olanaksızdır. Yıllarca bize ajan, polis dediler. Kendileri böyle olmadığını domuzuna biliyorlardı. Binlerce bilgi ve hatta bilgi kırıntısını en ufak bir olasılıkla polise sızabilir diye kullanmadığımızı iyi biliyorlardı. Gelelim bugüne. Bizi konspirasyonu bozmakla yalan yere suçlayanların durumuna bakın. Resmi partinin bugünkü yapısı, konspirasyonu tümüyle ortadan kaldırmıştır.

Örneğin, bir zamanlar partinin en iyi saklanan sırlarından olan "okul" konusu bugün ayağa düşmüştür. Her yerde, her sohbette rahat rahat konuşuluyor. Daha da önemlisi, polis nasıl olsa herşeyi biliyor mantığı öylesine yerleşmiş, devlete güvenle umutsuzluk birbirine öylesine karışmış ki, herşey ortalıkta konuşuluyor. Kim nerede yöneticiydi, nasıl gitti, yerine kim geldi vb.

Muhalefet bütününün şimdilik belirgin özelliği yazı-çiziyle arasının pek hoş olmamasıdır. Herşeyi söylüyorlar fakat söylediklerini yazmada ve devrimci kamuoyuna sunmada isteksiz davranıyorlar. Oysa biliyoruz ki, sözle yapılan muhalefetin her an uzlaşmaya açık bir yapısı vardır. Resmi partideki bugünkü muhalefet açıkça, gerçek bir komünist gibi devrimci kamuoyu önüne çıkmadığı sürece her an geri kaçma, uzlaşma olasılığı olacaktır. Dilin kemiği yok. Buna benzer olaylar yaşandı.

Bu alanda son önemli gelişmelerden biri, parti yönetimini likidatörlükle suçlayan iki metnin kamuoyuna sunulmuş olmasıdır. (Bunları bu sayımızda yayınlıyoruz.) Her komünistin büyük bir dikkatle okuması gereken bu somut eleştirileri yayınlayanlar yazımızın başında değindiğimiz birinci muhalefet gurubudur. Bildirinin açık kavgaya başlama işareti olduğunu belirtiyorlar. Bir dizi kitapla, devrimci durum yıllarında ve cunta döneminde partideki reformist çizgiyi olayların diliyle sergilemeyi amaçlıyorlar. Kendi deyimleriyle "biz Marks-Engels-Lenin'den alıntılarla genel siyaset üretmek istemiyoruz, olayların diliyle reformist ideolojiyi anlatacağız" diyorlar.

İşçinin Sesi yıllardan beri devrimci siyaset izlenmediğinde örgüt çalışmasının asla devrimci temelde yürüyemeyeceğini anlatıyor. Reformist siyasetin kaynaklarının nerelerde ve hangi ideolojik noktalarda olduğunu göstermeye çalışıyor. Bu yoldaşlar da bu gerçekleri kendi yollarından gördüler. Şimdi bunları yazıya dökerlerse Türkiye devrimci hareketi için genel bir kazanç olur.

Bu sayımızda okuyacağınız iki kısa metin bile tüyler ürpertici gerçekleri belgelemektedir. Dünyanın neresinde, hangi komünist partisi böyle bir "kongre" toplamıştır? Bu ne ahlaksız kafadır ki, "perdeli kongre"yi bulabilmiştir? Kongre partidir. Kongreden "yukarıda", kongreden başka bir parti, bir irade yoktur. Söz konusu davranış, ister "perde"nin arkasına Türkiye diye Avrupa'dan gelenleri koyabilmek için düzenlenmiş bir sahtecilik olsun, ister MK'nın kongreye gelen delegelere (kendileri seçmiş oldukları halde!) "güvensizliğini" yansıtsın, resmi partide kongrenin partinin en yüksek iradesi olmadığının, SCY iradesinin daha yüksek olduğunun kanıtıdır. MK'ya seçilenlerin kongre tarafından bilinmemesi de aynı şeydir.

Kaldığımız yere dönersek, oportünizme karşı açık kavgaya başlamış olan birinci gurup dışında (bu gurubun geleceği, kavgada atacağı adımlara bağlıdır), bir yığın olarak bu muhalefet hareketi Türkiye komünist hareketinin yetiştirip harcadığı bir kuşağı gösteriyor. Ancak, son bunalımla menşevik siyaset uluslararası düzeyde bir yara daha alacaktır. Krizleri de sürecektir.

Gelişmeleri izliyoruz, gelişmelerle ilgiliyiz, fakat işimize bakıyoruz. Tüm çabamız işçileri devrimci siyaset çevresinde örgütlemek, kendi anlayışımızla kadro yetiştirmek ve görevlerimize uygun bir örgüt bütünlüğü yaratmak üstünedir.

II

Bugün devirmci harekette içinde ciddi sorunlar olmayan örgüt yok gibidir. Bu durum, şu ya da bu örgütü ilgilendiren tekil sorun olarak ele alınamaz. Birbirine hiç benzemeyen örgütlerin hemen hemen tümünde varolan durum, bunalımın, örgütlerin kendi iç yapıları bir yana, nesnel bir durumdan kaynaklandığının kanıtıdır.

Bugünkü derin bunalım asıl olarak örgütlerin dışında bazı nedenlerden kaynaklanıyorsa, o zaman bizi de ilgilendirir. Partimizin bugünkü yapısı içinde çalışmalardan doğabilecek cinsten bunalım olmaz. Fakat bunalım ortamdan kaynaklanıyorsa, biz de akıllı davranmak zorundayız, partimiz içinde olabileceği kadarıyla bile olmamasına çalışmalıyız.

Türkiye'de durum değişti, faşizm çözüldü, işler açılıyor. Bu değişiklik iki ögeyi birlikte getiriyor. Birincisi, siyasal olarak ne yapmak gerektiğini bilip bilmemek sorunu var. Partimiz dışındaki örgütlere baktığımızda, siyasal olarak ne yapacağını bilemiyor bu örgütler. Bazıları pratik alanda ne yapacağını biliyor, onun teorik açılımını kurmayı bilemiyor. Bir yandan bugünkü rejime "faşist" diyor, öte yandan hatta en olmadık biçimde legalist bir çalışma yürütüyor. Çoğunluk ise ne pratik, ne teorik alanda ne yapacağını bilemiyor. Partimizde böyle bir durum, böyle bir açmaz yoktur. Partimizin, tüm örgüt olarak sıkıntısını çektiği yön, gösterilen hedeflerle bu hedeflerin gerçekleşmesi arasındaki diyalektik çelişkidir. Bu her zaman böyle olacak, her zaman hedeflenenle yapılabilen arasında bir aralık kalacaktır. Ancak, hedeflemek, pratikle bu arayı kapatabilmede ilk adımdır. İkinci adım ise, pratik çalışmada ardıcıl, inatçı, güçlükleri göğüsleyen bir tutumla yer almaktır. Bu gerçekleri kavrarsak, parti

ortamın hazırladığı tuzakların üzerinden atlayacaktır.

Türkiye'de ortamın değişmesinin getirdiği ikinci öge, devrimcilerin kişisel karar sorunudur. 1980 öncesinde romanlarda okunuyordu, 1970'teki gibi bazı fazla derin olmayan denemeler yaşanıyordu ama ilk kez 1980-1985 arasında şiddet insanların bu denli yakınına geldi, etine değdi. Genel devrimci hareket olarak ilk kez bu kavgada nelerin beklenmesi gerektiği iyice görüldü. Şimdi, faşizmin çözülmesi ardından yeniden bir devrimci kabarış dönemi yaklaşıyor. Yeniden çalışma olanakları gelişiyor. Bu ortamda, terörü de yaşamış geniş devrimci çevre kişisel olarak, herkes tek tek insanlar olarak, yeni bir seçim yapma durumuyla karşı karşıyadır.

Yinelersek, faşizmin çözülmesinin ardından hızla sonuna yaklaşmakta olan ara dönemin nesnel olarak dayattığı iki sorun vardır. Birincisi, siyasal olarak yapılması gerekeni bilip bilmeme sorunudur. İkincisi, kişisel olarak yapılması gerekeni bilip bilmeme sorunudur. Bu iki öge birleşince tüm örgütlerde patlamalar oluyor.

Burada partimizi ilgilendiren, asıl olarak ikinci ögedir. Tüm devrimciler gibi, bizler de bu nesnel "yeniden karar veriş"le karşı karşıyayız.

Bu noktada partili yoldaşıma, ama en başta her düzeyde yönetici yoldaşıma üç şey söyleyeceğim. Birincisi, bu dönemde hırsla, istekle, coşkuyla koşmak istemeyen, kendini sakınan yoldaşlara örgüt görevi vermeyin. Bugün yaşanan dönem 1980 dönemi değil. O gün şapkasını alan gidiyordu, bir eyvallah demeden gidiyordu, yerine gelen de olmuyordu. Bugün giden olursa yerine gelen var, geliyor ve savaşım azmiyle geliyor. Savaşma azmi taşımayanları, kurumuş dalları, içi çürümüş-dışa vurmayanları ayıklayın. Faşizm yıllarında böyleleri karşısında parti normlarının en son sınırına dek çekilmek zorundaydık ve öyle yaptık. Sanırım tüm parti olarak bunu başarıyla da yaptık. Bugün ortam kökünden değişmiştir. Partinin çıkarını bu kez bu yeni koşullar içinde gözetmelisiniz.

Bu kurumuş dallar arasında bir zamanlar çok iyi çalışmışlar olabilir ama komünist şarap değil ki yalnızca yıllanarak değerlensin. Hepimiz kendimizi her an yeniden kanıtlamakla yükümlüyüz. İki yıl önce güzel işler yapanın bugün de yapması gerekir.

Yeni dönemde böylelerine izinli davranılırsa, böylelerinin sayısı artarsa, örgüte "atalet dengesi" yerleşir. Bir terazi ki dokunamazsın bir yerine. Yoldaşın birini buradan, ayıptır söylemesi Türkiye'ye de değil, Avrupa'nın bir örgütüne gönderirsin, "ben oralarda yapamam" der, kalkar geri gelir. Bu dengelere teslim olursak parti iş yapamaz. Bu dengelere teslim olmadığımız için on yıldır bizi Avrupa'nın muhacirliği yıkamadı. Bunlara teslim olmayın. Hele, gidenin yerinin dolduğu bir dönemde.

Yönetici yoldaşlarıma ikinci olarak söylemek istediğim, böyle durumlara teslim olmazken bir parti yöneticisine yaraşır olgunluk içinde davranmaları gerektiğidir. Yukarıda çizilen çerçeve içine girebilecek yoldaşların büyük çoğunluğu temiz insanlardır. Bilelim bu yoldaşlar yeni dönemde koşamayacaklar. Koşamayacaklar ama hareketin dostudurlar, bundan kuşkumuz yok. Onlar istediği sürece, partinin değil ama hareketin içinde kalmalarının, ellerinden gelen yardımı yapabilmelerinin yolunu kapamayalım.

Üçüncü söyleyeceğim, tüm örgüt olarak gözümüzü tam anlamıyla işçiye yöneltmemiz gerektiğidir. Bu hedef, örgüt şemalarında değişiklikten, illegal yaşayan yoldaşların barındıkları semtlere, her partilinin işçiyle bağlanmasına, ona yakın yaşamasına dek bir dizi değişiklik gerektirir. Bunları an yitirmeden yapalım ve örgütleri işçi sınıfına oturtalım. Bu hem kısa erimde ortamın açmazlarını aşmada, ama çok daha önemlisi, hem de uzun erimde devrimci Marksizmin zaferi için zorunludur.

Tüm devrimci hareketin karşı karşıya bulunduğu soruna önlem olarak partimizin yapması gerekenler bunlardır.

Resmi partinin ve öteki örgütlerin durumlarında bizi en başta partimiz için çıkartılabilecek dersler ilgilendiriyor. Çıkartılması gerekli bir ders de şudur: Kapitalizmde yaşayan her insan ya da örgütün kendini ne denli güçlü sanırsa sansın her an burjuva ideolojisinden etkilendiğini bir an unutmazsak, bunu Marksizmin temel sorunlarından biri olarak aklımızda tutarsak, oportünizmle savaşımın sürekliliğini derinden kavrarız.

Oportünizmle savaş, iki özelliğin kadrolarda dengeli biçimde birlikte varolmasını gerektirir. Sağlam teorik bilgiye ve sağlam pratik sezgiye dayanan ilkesellik ve esneklik. Sağlam bilimsel bilgiye dayanmayan "ilkesellik" yalnızca dar kafalılık ve anlayışsızlık getirir. Sağlam bilgiye yaslanmayan "esneklik" ise ilkesizlik demektir.

Partimizin kadrolarında bu özelliklerin ikisi birlikte varolmadan oportünizmle savaş yalnızca sözde kalır. Oportünizme karşı başarılı bir savaş vermek, *İşçinin Sesi* anlayışıyla donanmış kadrolar olmak, yeni yoldaşlarımızı da öyle yetiştirmek istiyorsak mutlaka Marksizmin ilkeselliği ile pratik tutumlardaki esnekliğini birleştireceğiz.

Hiçbir siyasal parti, dolayısıyla hiçbir komünist partisi yoktur ki içinde farklı yaklaşımlar olmasın. Bundan, komünist partisinde farklı eğilimlerle barış içinde yanyana yaşanmalıdır anlamı çıkmaz. Bu konu partimizin, "geçici yol arkadaşları" döneminde derinlemesine çözdüğü bir konudur. Her siyasal partide farklı yaklaşımların olacağı gerçeğini, *İşçinin Sesi* görüşleriyle işçi kadrolar yetiştirme amacının altını çizmek için söylüyorum.

Bu koca dünyada bir tane örgüt olarak yer alıyoruz. Her yanından içeri burjuva ideolojisi sızıyor. Oportünizmle savaş süreklidir, en önemli panzehiri de bilimsel bilgiyi arttırmaktır. Bu doğruyu unutmazsak, örgütün yaşadığı dönemleri ve kadroların konumunu iyi değerlendirirsek, önümüze çıkacak her yeni sorunda ortama göre değişik biçimlerde savaşırız. Değişik biçimlerin altını çiziyorum. O değişik biçimler her yöntemi içinde barındırır.

Burjuvazinin dünya çapında üstünlüğe sahip olduğu bu dünyada burjuva ideolojisi üstündür. Onunla savaşım için sürekli uyanıklık, sürekli örgütsel yöntemlerle önlemler gerekir. Bilimsel bilgiyi arttırmak gerekir. Bu yazıyı okurken hepiniz kendinize sorun, bilginiz ilerliyor mu, ilerlemiyor mu? Sanırım çok yoldaş uzunca bir süredir ilerlemediği yanıtını verecektir. O zaman da kendisi için tehlike çanlarını çalsın. Marksist bilginin girmediği yere mutlaka burjuva ideolojisi girecektir. Kişi kişiye bilimsel bilgiyi arttırma çabasına girmek gerekiyor. Parti olarak da elimizden geleni yapacağız. Siyasal çalışmayı arttırma kampanyamızın canalıcı hedeflerinden birisi de budur.

Yeni silah teslim çağrısı ve affı burjuvazinin başarısızlığını gösteriyor.

Silahlar yine teslim dilmeyecek

12 Eylül faşist cuntasının tabansızlığının, halkın güvenini kazanamamışlığının en güzel göstergelerinden biri, defalarca yapılan "silah teslimi" çağrılarına halkın gösterdiği dirençtir. Faşizm dönemi boyunca "silah teslimi çağrısına uyan vatandaşların" sayısı, gerçekten "devede kulak" kabilinden olmuştur.

Cunta "silah teslimi" çağrılarına önce "...teslim edeceklerdir" üslubuyla başladı. Silahlarını teslim edenlerin sayısı umduklarının çok altında kalınca üslup değişti, silahlarını teslim edenlerin "kılına bile dokunulmayacağı" güvenceleri verilmeye başlandı. Cuntaya silahını çok büyük çoğunluğuyla teslim etmeyen halk bu güvencelere de inanmadı. Belki silahını gömdü ama teslim etmedi.

Cuntanın halkı silahsızlandırmak adına kullandığı yöntem kuşkusuz "silah teslimi" çağrılarıyla sınırlı kalmadı. Anadolu toprakları didik didik arandı, baskınlar yapıldı ama gazetelere yansıyan rakamlarla bile, "ele geçirilen" silah sayısı varolduğu tahmin edilen silah miktarına oranla çok gerilerde kaldı. Nitekim cuntanın, "güvenlik güçleri Türkiye'de varolduğu tahmin edilen silahların büyük bir çoğunluğunu eline geçirmiştir" şeklinde hiçbir açıklaması yoktur. Ki cunta başarısızlıklarıyla bile başarmış gibi övünmeyi adet edinmişti.

Faşizmin çoktan çözülüp gittiği, faşizm artığı otoriter eğilimli gerici rejimin de ömrünün sonuna doğru yaklaşmakta olduğu bugünlerde, burjuvazi halkın hâlâ kendilerini tedirgin edecek ölçüde silahlı olduğunun bilincindedir.

Böyle bir ortamda, bir MDP milletvekili yeni bir "silah teslimi" çağrısı taşıyan bir yasa tasarısı kaleme aldı. Tasarı Meclis'te kabul edildi ve Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Halkın silahlarını "güvenlik" güçlerine teslim etmesini amaçlayan yasa, aynı zamanda bir "af" yasasıdır. Yasa, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren halkı, 60 gün içinde silahlarını, patlayıcı maddelerini vb. teslim etmeye çağırırken, öte yandan ruhsatsız silah taşımaktan hükümlü insanların affını öngörüyor.

Somut gelişmeler konusunda falcılık yapmayı pek sevmediğimiz halde bu çağrının öncekilerden çok daha başarısız sonuçlar doğuracağını bugünden söyleyebiliriz. Devrimci durumun bastırıldığı, geçici de olsa gerici bir stabilizasyonun sağlanabildiği günlerde silahını teslim etmeyen bir halk, devrimci duruma gebeliğin açıkça başlamış olduğu bugünlerde hiç teslim etmez. Zaten, yasaya "af" bölümünün konması da bu gerçeği çok iyi bilmeleri nedeniyledir.

Bu *"af taşıyan"* yasa basında "silah teslim çağrısı" olarak değil "af" yönü başlığa çekilerek geçti. Bu da gösteriyor ki, yeni silah teslim çağrısının, bunca yılın başarısızlığını sergilemek anlamına da geleceğinin farkındadırlar. Ne silah teslim çağrısı yapmaktan vazgeçebiliyorlar, ne de başarısızlıklarının itirafı anlamına geleceğinden bu çağrıyı büyük propagandalarla duyurabiliyorlar.

Bu çağrı, burjuvazinin umutlarını ne kadar tüketmiş olduğunu ve halkın silahlı olduğu gerçeğinden de ne kadar korktuğunu gözler önüne sermektedir.

Evet, Türkiye halkının, silahını bu iktidarsız iktidara son vermek üzere kullanacağı günler uzak değildir.

Beyza Füsun

K¨y halkı kızgın

Bir süredir Marmara'nın bir köyünde bulunuyorum. Köy halkıyla sıcak ilişkiler kurup onların sorunlarını somut olarak anlamaya çalıştım. Sonuçta onların en çok zam ve rüşvetten şikayetçi olduklarını yakından gördüm.

Köyde ilişkimin en iyi olduğu, yani en çok konuşabildiğim insan köyün muhtarıydı. Doğal olarak köyün sorunlarını da iyi biliyordu.

Muhtarın kendisi ANAP'lı olmasına rağmen Özal'dan "zam kralımız" diye bahsediyor. Elektrik, gübre ve gıda maddelerine yapılan zamlar köylüleri çok rahatsız etmiş. Köye getirmiş olduğum, Ali Avaz'ın zamları ve rüşveti yeren müzikal güldürü bandı çok ilgi gördü. Zaten zamların yanı sıra bir başka sorun da rüşvet sorunu.

Köy halkı devlet görevlilerine yaptıkları her iş için rüşvet verme sorunu ile karşı karşıya kalıyorlar. Nikah kıydırma, yeni doğan çocukları nüfusa kayıt ettirme, isim değişikliği gibi ... Küçük işler bile bir horoz veya bir sepet yumurta ile bir bakraç yoğurt karşılığı yapılıyor. Rüşvet o kadar yaygın ki, kentlerde açık açık yapılıyor.

Köyün bir de telefon sorunu var. Muhtar ANAP'lı olmasına rağmen yaptıramıyor. Sorun Ulaştırma Bakanı'na götürüldü. Bakan'ın yazılı emri olmasına rağmen sudan gerekçelerle ilçedeki devlet yetkilileri telefon sorununu çözmemişler. Köy halkı buna çok kızıyor. Ayrıca ilginç bir nokta, köyde iki cami var, fakat hiç namaz kılan yok.

Serdar Kılıç, Marmara

İşçi sınıfını komünistlerin tutuşturacağı "kıvılcım" kucaklar.

Örgüt dokusunun harcı sınıfın sesi: merkez organ

Hüseyin Demir

Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik ve toplumsal koşullar, Türkiye işçi sınıfının önüne yüklü görevler, önü açık devrimci perspektifler koymaktadır. Bu görevleri yerine getirebilmek, devrimci perspektiflere erişebilmek için "Türkiye'nin gereksinimi partidir". Komünist partisinin, partimizin yığınları peşine takıp sürüklemesi gereklidir. Bu doğrultuda yaptığımız, yapacağımız çok iş vardır. Bunlardan en önemli biri de gazete temelinde, merkez yayın organımız *İşçinin Sesi* temelinde örgütlenmeye hız vermektir.

I. Sınıfın siyasal yaşama katılımı ve merkez organ

Günümüz dünyasının iki modern sınıfı proletarya ve burjuvazidir. Kutuplarını bu iki sınıfın oluşturduğu eksen üzerinde siyasal kavga çeşitli araçlarla sürmektedir. Bu kavgayı yönlendirecek ve ürünlerini toplayıp sistemleştirecek en önemli mekanizmalardan biri yayın mekanizmasıdır.

TKP — *İşçinin Sesi* 5(1). Kongre kararlarında yayınlar üzerine şu satırlar yer alıyor:

"Özellikle parti merkez organının yaygın dağılımı, *bugün* önümüze koyduğumuz acil ve pratik görevler açısından canalıcı öneme sahiptir. Dahası, *siyasal gazete denen araç, modern toplumda her sınıfın siyasal yaşama katılımının temel koşullarından biridir." (TKP — İşçinin Sesi, 5(1). Kongre Kararları,* s.65) (abç)

Bununla bağlı olarak, merkez organın büyük bir dinamizme sahip olması gerekiyor. Merkez organın gözünden hiçbir şey kaçmamalıdır. O, burjuvazinin siyasal platformunun karşısına işçi sınıfının siyasal platformunu, çözüm seçeneklerini koymak durumundadır.

Marksizm-Leninizm her türlü sorun için çözüm getirmeyi olanaklı kılacak bir silahtır. Marksist-Leninist yaklaşım her alanda dünyayı etkisine almaktadır. Dünyanın her tarafında kalıcı bilimsel ürünler ancak ya Marksizm-Leninizmi bilinçli olarak yöntem seçenler, ya da el yordamıyla bu yöntemden yararlanan kişilerce üretilebiliyor. Marksizm-Leninizmle silahlanmış merkez organ, hiçbir konuda yüzeyselliğe düşmeden, sınıfın önüne çıkan her sorun konusunda çözüm getirebilir, sınıfın kendisini çözüm üretme noktasına yükseltebilir.

Sınıfın ve kadroların özverisine, güvenine ve desteğine sahip olan bir yayın organı en zor koşullarda bile bu kavgada yerini alabilir. Sorun parti merkez organının, partinin konumuna bağlı olarak, sınıfı siyasal arenada ne denli temsil ettiği, sınıfın aynı organ aracılığıyla kendine ve gazeteye güven duygusu içinde kendini gelecek için sürdürülen siyasal kavganın içinde hissedip hissetmediği sorunudur. Bu sorunu başarıyla çözebilen bir parti ve parti merkez organı sınıfı tarihsel misyonuna uygun bir biçimde siyasal arenanın merkezine koyabilir.

Bu işin bir yanı. İşin diğer yanı, sınıfın böyle araçlar olmaksızın siyasal arenaya çıkamayacağı, damgasını vuramayacağıdır. Bunun başlangıç noktası sınıfın tarihsel misyonuna inanmış ve varlığını sınıfla bağdaştırmış işçi sınıfı devrimcilerinin tutuşturacağı kıvılcımdır. Lenin'in Rusya proletaryasının ilk organına *Iskra* (kıvılcım) adını koymasının bir fantezi olmadığı açığa çıkar. Ancak buradan başlayan kıvılcım sınıfın üzerine en aydınlık ışığı saçmaz ve en ince dokuya kadar nüfuz edip sınıfı kucaklamazsa söner, kıvılcım olarak bile kalamaz. Bu noktada işçi sınıfı basını geleneğinin oluşturulmasıyla örgütlenme arasındaki canalıcı bağa geliyoruz.

II. İşçi basını geleneği ve merkez organ

Parti merkez organının amacı partinin siyasal hattı üzerinde sınıfın sesi olmaktır. İşçi sınıfının "benim gazetem" diyebileceği bir organ haline gelmektir. Buna giden yol *sınıfın içinde* büyümekten, burjuva basınının karşısına daha güçlü bir biçimde dikilmekten geçer. Kendi söyleyip kendi dinleyen, tek kaygısı dar bir gurubun birliğini de değil "biraraya gelmişliğini" korumak olan, bu yapısıyla gittikçe sınıftan uzaklaşan bir yayın ne merkez organıdır, ne de işçi basınıdır.

1912 Temmuz'unda Lenin işçilerin *Zvezda* ve *Pravda* için yaptığı 6 aylık katkıları değerlendirirken öğretici sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Yapılan çeşitli dökümler arasında en ilginç olanı Bolşevik yayın organlarına katkı yapan işçi gurubu sayısıyla likidatör organlara katkı yapanları karşılaştıranıdır. Rakamları *Tablo I*'den izleyelim.

Daha sonra, 1914'te Lenin iki buçuk yıllık bir döküm vermektedir. Burada da durum *Tablo II*'de gösterildiği gibidir.

Burada sözü geçen guruplar parti üyeleri veya yakın sempatizanlarının bağış toplarken karşılaştıkları ve bağış istedikleri kişilerden oluşmuyor. Lenin, bu gurupları şöyle anlatıyor:

"Şu anda ele aldığımız, işçilerin *kendilerinin* yaptıkları katkılardır. Üstelik tek tek kişilerin, kendi görüş ve inançları açısından ideolojik yakınlık duymadıkları ve tesadüfen yolda rastladıkları bir bağış toplayıcısına verdikleri katkılar değildir. Söz konusu olan, kuşkusuz önceden biraraya gelip bağış yapıp yapmamayı, bağışın *kime* ve ne amaçla verileceğini *tartışmış işçi guruplarıdır."* (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İng. basım, c.18, s.188)

Bu guruplara tek tek katkı yapan işçilerin ve sempatizanların da eklenmesi gerektiğini belirten Lenin şu yorumu yapıyor:

"Bu rakamlar işçi *yığınları* arasında bir işçi gazetesi konusunda *derin ve bilinçli bir ilginin* boy verdiğinin kuşku götürmez kanıtıdır. Hem de herhangi bir işçi gazetesine değil, demokrat bir işçi gazetesine duyulan ilginin kanıtıdır." (Lenin, *agy,* c.18, s.191)

Aslında Lenin'in söylediklerine eklenecek fazla birşey yok. İşçi basını işçi sınıfına, yığınlara malolduğu ölçüde kollektif ajitasyon, propaganda ve örgütleyicilik işlevlerini başarıyla yerine getirir. Merkez organımız *İşçinin Sesi* Bolşevik işçi basınının mirasçısıdır. Bu doğrultuda yürüyecektir.

III. Örgüt, örgütlenme ve merkez organ

Parti ve merkez organ arasında karşılıklı işleyen bir etkileşim vardır. İşçi sınıfını örgütleme, devrimci savaşta sınıfa öncülük etme yeteneğine sahip olan bir parti olmadan merkez organdan söz etmek olanaklı değildir. Ancak merkez organ olmadan da partinin kendi işlevini yerine getirmesi olanaklı değildir.

Lenin gazeteyi yükselen bir binanın etrafındaki iskeleye benzeterek, bu iskele "...yapının dış hatlarını belirler: Yapıcıların kendi aralarındaki iletişimlerini kolaylaştırır ve hem kendi aralarında işbölümüne gitmelerine, hem de örgütlü emeklerinin yarattığı ortak ürünlerini değerlendirmelerine olanak sağlar" diye yazar. (Lenin, *agy,* c.5, s.502) Yapı, yapıcılar ve iskele yerine örgüt, kadrolar ve merkez organı koyarsak gazetenin kollektif örgütleyicilik işlevini çok somut olarak görebiliriz.

Ama biz burada durmayalım ve Lenin'in gazetenin kollektif örgütleyiciliği konusunda şu söylediklerini de okuyalım:

"Tüm parti güçlerini —tüm yazın güçlerini, örgütsel olanaklarını, tüm maddi kaynakları, vb. — parti organının doğru yönlendiriciliği ve temeli üzerinde yoğunlaştırma gereğinden söz ederken biz, bir an için bile olsa, diğer eylem biçimlerini geriye itmiyoruz. *Yerel ajitasyon, gösteriler, boykotlar, muhbirlerin cezalandırılması, burjuvazinin ve hükümetin bireysel temsilcilerine karşı acımasız kampanyalar, protestolar, grevler, vb., vb. eylem biçimlerini geri atmıyoruz. Tam tersine, biz bunların parti çalışmasının temelini oluşturduğuna inanıyoruz. Ancak tüm partinin organı aracılığıyla birliği sağlanmadan bu devrimci savaşım biçimlerinin onda dokuz oranında önem yitirdiğini söylüyoruz."* (Lenin, *agy,* c.4, s.219) (abç)

Merkez organ tek tek parti örgütlerinin ve kadrolarının, *günlük siyasal savaşımının* kollektif örgütleyicisidir. Merkez organın geniş işçi alanlarına dağıtılması örgütlere ve kadrolara yeni alanlara girme olanağı sağlar. Bu alanlarda merkez organın yaptığı etki üzerinde günlük savaşıma dayalı örgütlenmeye hemen geçilmezse bu olanaklar buharlaşır. Yani, merkez organ örgütleyicidir ama onun tek başına örgüt yaratması beklenmemelidir. Bu görev yine örgütün, kadroların omuzundadır.

Parti çalışmasının karakteri yayınların dağıtım biçimini de belirler. Komünist partisinin merkez organı işçi sınıfı basınıdır ve işçi sınıfıyla bağlaşıklarına ulaşmayı hedeflemektedir. Bu nesnel gerçeklik gazetenin doğru alanlara yönelmesini ve örgütlenmeye ve bu alanlarda yol açmasını sağlar.

"...Sosyal Demokrat (Komünist — *İ.S.)* yayınların amacı dağıtımlarını kolaylaştırıyor. Gazetenin düzenli olarak ve büyük miktarlarda ulaştırılması gereken yerler sanayi merkezleri, fabrika kasabaları, büyük şehirlerin fabrika bölgeleri olmalıdır. Bu tür merkezlerdeki nüfus yoğun olarak işçilerden oluşmaktadır. Bu tür yerlerdeki işçi duruma hakimdir ve polisi çeşitli yöntemlerle atlatma olanağına sahiptir. Bu yerlerin çevre fabrikalarıyla ilişkileri olağanüstü canlılıklarıyla ayırdedilir. ... Alman komünistlerinin sosyalistlere karşı olağanüstü hal döneminde geliştirdikleri *Kızıl Posta* yöntemi polisi hayretler içinde bırakmıştır." (Lenin, *agy,* c.4, s.223-224)

Lenin'in bize gösterdiği yol açık ve aydınlıktır. Örgütlenmede parti çalışması, günlük siyasal savaşım temeldir. Ancak merkez organ olmadan bu savaşımın bütünleşmesi ve tek hedefe, siyasal iktidar hedefine yönelmesi olanaklı değildir.

Son olarak belirtmek istediğimiz nokta, merkez organla okuyucuları arasındaki ilişkinin okurlardan gazeteye doğru olan akımıyla ilgilidir. Bu noktayla ilgili söyleyeceklerimizi Lenin'den aktarmakla yetineceğiz.

Lenin, bir merkez organın adına layık olabilmesi için okurlarından yoğun bir mektup akımını sağlamış olmasını gerekli görüyor. Somutlaştırmak için de okurlardan gelen mektupların gazetede yayınlananların en az on katı olması gerektiğini söylüyor. Lenin'in bu konuya verdiği önem şu sözlerden anlaşılabiliyor:

"O halde bize işçilerden oluşan okuma guruplarının tartışmaları, bu tartışmaların doğası, okuma konuları, işçilerin soruları konusunda, ajitasyon ve propaganda çalışmalarının, genel kamuoyu, ordu, gençlik arasındaki ilişkilerin durumu konusunda, bunların da ötesinde işçilerin biz Sosyal Demokratlarla (Komünist — *İ.S.)* ilgili şikayetleri, önerileri, eleştirileri, vb. konusunda yazınız. ... Kuşkusuz herkes yazma yeteneği veya eğilimine sahip değildir fakat ... 'yazamam' demeyin, 'yazmak istemiyorum' deyin. İstek olduktan sonra, en küçük gurupta, çevrede bile yazı yazacak bir-iki yoldaş bulunabilir. ... Mektuplaşmanın örgütler veya sekreterlerin elinde yoğunlaşması konusunda özel bir uyarı: Hiçbir şey böylesi bir tekel kadar zararlı olamaz. Kararlarda ve eylemlerde merkezilik ne denli önemliyse, genel bilgilenme ve mektuplaşma konusunda o denli yanlıştır. ...

"Ancak böylesi geniş bir mektuplaşma olursa, ortak çabayla gazetemizi *Rusya işçi sınıfı hareketinin* gerçek organı haline getirebiliriz." (Lenin, *agy,* c.7, s.525-526)

İşçinin Sesi'ni güçlendirme kampanyamızı bu bilinçle, bu bilincin bizden istediği atılganlık ve enerjiyle kucaklayalım.

Gelecek güzel günler kendi ellerimizdedir.

TABLO I

Bölgeler	Maddi katkı yapan gurup sayısı: Bolşevik yayın	Menşevik yayın
Petrograd ve çevresi	415	10
Güney	51	1
Moskova ve civarı	13	2
Kuzey ve Batı	12	1
Urallar ve Volga bölgesi	6	0
Kafkasya, Sibirya ve Finlandiya	7	1
Toplam	504	15

(Lenin, *agy,* c.18, s.199)

TABLO II

Yıllar	*Pravdist* gazeteleri destekleyen guruplar	Likidatör gazeteleri destekleyen guruplar
1912 için	620	89
1913 için	2181	661
1 Ocak-13 Mayıs arası 1914 için	2873	671
	5674	1421

(Lenin, *agy,* c.20, s.363)

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Demokrasi için tek yol devrim!
Yıl:11, Sayı:298, 20 Ocak 1986

Haydar Kutlu'nun *Yol ve Amaç*'ın Temmuz sayısındaki yazısını çeşitli yönleriyle ele alan bu Çek-al iki sayı sürecek. Bu sayıda, söz konusu yazının geneli ve H. Kutlu'nun teorik konumu anlatılarak, resmi TKP yönetiminin "demokratik" burjuva muhalefete destek vermek savıyla yeni bir aşamaya vardırdığı kuyrukçuluk sergileniyor.

Sosyal demokratlaşma sürecinde bir dönemeç daha

I

Emine Engin

Geçen sayımızda çıkan "Daha güçlü TKP bugünden var" başlıklı yazıda, Haydar Kutlu'nun *Yol ve Amaç*'ın Temmuz sayısındaki yazısının bazı yanlarına değinmiştik ve bu tüyler ürpertici yazının başka yanlarıyla da ele alınmasında büyük yarar olduğunu belirtmiştik. Burada Haydar Kutlu'nun yazısını öteki yanlarıyla da ele alacağız.

I
GİRİŞ
YAZININ GENELİ ÜZERİNE

Resmi TKP yönetiminin sosyal demokratlaşmakta olduğu fikrini biz gazetede bir süredir işliyorduk. Yaşamda bunun belirtileri giderek artıyordu. Haydar Kutlu'nun söz konusu yazısı da bunu *derinlemesine, teorik derinliğiyle* belgeliyor. Yazının tüyler ürperticiliği buradan geliyor.

Oportünizm gerçekte bir süreçtir ve durdurulmazsa, yavaş ya da hızlı ilerler. İ. Bilen'de olduğu gibi siyasal taktiklerden başlar, giderek teoriye doğru derinleşir ve sonunda Marksizm-Leninizmden tümüyle farklılaşır, Haydar Kutlu'da olduğu gibi sosyal demokratlaşır.

Partizan kliğinin sosyal demokratlaşma süreci yazıda öyle güzel yansıyor ki, süreci bir merdiven gibi basamak basamak görmek olanaklıdır. Hatta nereye baksan basamaklar görüyorsun. Devrimci aşama açısından bak, dört program. Demokrasi anlayışı açısından bak önce üç program görülüyor. Hemen ardından Sol Birlik programı, onun ardından Sol Birlik'in ve burjuva muhalefetin programlarının ortak noktalarını içeren ikinci bir program geliyor ve programlar beş ediyor. Adeta Haydar Kutlu, kliğiyle birlikte merdivenlerden yuvarlanıyor ve hızla başka bir kata, sosyal demokrasi katına yaklaşıyor.

Yazı herhangi bir siyasal parti için bile son derece kişiliksiz sayılacak, akıl almaz düzeyde bir kuyrukçuluğun yanı sıra, Marksizm-Leninizmin temellerine sinsi bir saldırı örneğidir. Yazıda Marksizm-Leninizmin en temel bazı doğruları *teorik olarak* ve *bilinçli bir çabayla* çarpıtılmaktadır. Marksizm-Leninizme sinsi bir düşmanlık satır aralarından yansımaktadır. Gerçekte partizan kliğine sosyal demokrat*laştı* değil de sosyal demokrat*laşıyor* diyorsak, bunun tek nedeni saldırının henüz sinsiliğidir. Bu kliğin hâlâ Marksist-Leninist *görünme taktiği* izlemesidir. Bilindiği gibi sosyal demokrat olmak, bu taktiğin de değişmesini, Marksizm-Leninizme düşmanlığın daha açıkça yansımasını gerektirir.

Yukarıda söylenenlerle bağlı olarak yazının üç ana yönü vardır: Bir, siyasal düzeyde akıl almaz kuyrukçuluk savunusu, iki, Marksizm-Leninizmle ilgisi olmayan teorik görüşler ve üç, Marksizm-Leninizmin bilinçli olarak, düşmanca çarpıtılması. Biz bu yazıda daha çok son iki yön açısından yaklaşacağız, birinci yöne, bunlar için gerekli olduğu düzeyde ve bunların arasında değineceğiz.

Önce Marksizm-Leninizmin bilinçli olarak, düşmanca çarpıtılmasından başlayalım.

II
SİSTEMATİK ÇARPITMALAR VE SİNSİ DÜŞMANLIK

Öyle durumlar olur ki, gerçekler ve doğrular çırılçıplak ortadadır ama kişiler ya da guruplar, kendi bakış açılarının, gözlerinin, kafalarının bozukluğu nedeniyle onları bir türlü algılayamazlar. Bu ille de kötü niyet taşımayabilir. Kendi söylediğini doğru sanma, gerçeğin öyle olduğuna içtenlikle inanma, yani sınıfsal konum vb. nedeniyle yanlış niyet söz konusudur.

Haydar Kutlu böyle yanlış niyetliler arasında bile değildir. Yazıda bol Lenin adı, alıntısı kullanılmış ve Lenin, *bilinçli olarak*, titiz bir çabayla çarpıtılmıştır. Kutlu Lenin'i yanlış anladığı için yanlış yorumlamıyor, Lenin'in doğruluğuna inanmıyor. Kendisi Lenin'i doğru anlıyor ama insanlar doğru anlamasın diye, "Leninci" bir kılıf altında, Lenin'i kullanarak, bilerek bilinç çarpıtıyor.

Yazıda bu doğrultuda üç yöntem kullanılmıştır. Biri, alıntıları tarihsel ve fikirsel çerçevesinden koparak kullanmak. İkincisi, alıntıları doğru kullanıp, sonuçları pratikten kopuk, havada bırakmak ve dolayısıyla okuyanın kafasında Lenin'in fikrinin değil, Kutlu'nun "Leninci" olduğu izleniminin yer etmesini sağlamak. Üçüncüsü, mantık oyunlarıyla Lenin'i kendine suç ortağı yapmak. Kutlu sistematik çalışıyor.

Kutlu'nun kullandığı bütün Lenin adları ve alıntıları bunlardan birine örnektir. Ama biz üç yönteme bazı örnekler vermekle yetineceğiz.

Birinciye örnekler

Kutlu, geçen sayımızdaki yazıda aktardığımız Lenin alıntısını tamamen Lenin'in dediklerinden farklı bir içerikle kullanmış.

Lenin 1905'te Rusya neden sosyalist devrim aşamasında değildir sorusunu yanıtlarken *sosyalizmin* nesnel-öznel koşullarına değiniyor. Kutlu ise yazıda bunu *devrimin* nesnel-öznel koşullarıyla özdeşleştiriyor ve aynı zamanda bugünün Türkiye'sinin de sosyalizm için olgun olmadığını(!), burjuva demokratik "devrim"(!) aşamasında olduğunu kanıt-

lamak için kullanıyor. Lenin'in devrimin öznel-nesnel koşullarına değinen asıl görüşleri aktarılmadığı gibi, çağ değiştikten sonra, *Emperyalizm* kitabıyla birlikte getirdiği, dünyanın genel olarak sosyalizm için olgunlaştığı gibi görüşler es geçiliyor. Üstelik ilgili konularda Lenin'in bugün geçerli olan görüşlerinin tam tersine bir izlenim yaratılıyor.

Kutlu, *İki Taktik*'ten şu alıntıyı aktarmış:

"Biz Rus devriminin burjuva demokratik çerçevesi dışına çıkamayız, ama bu çerçeveyi olabildiğine genişletebiliriz. Burjuva demokrasisinden burjuva demokrasisine fark vardır... monarşist Zemstvo'cular birer burjuva demokratıdırlar. Toprak beylerine — pomeşçiklere memurlara karşı silahla yürüyen ve cumhuriyetçi bir saflıkla Çar'ın kovulmasını isteyen köylü de bir burjuva demokratıdır. Burjuva demokrasisi Almanya'daki gibi, İngiltere'deki, Avusturya'daki gibi... burjuva demokrasisi olabilir. Demokratik devrim döneminde demokratizmin dereceleri ve bunun biçimleri arasındaki farkları görmeyen... bir Marksist yaman birşey olur!" (*Yol ve Amaç*, s.25, Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.9, s.52)

Bir kez, aktarma çarpıktır. Alıntıdaki ilk ...'nın olduğu yerde Lenin "ve bu çerçevede proletaryanın çıkarları... için savaşabiliriz ve savaşmalıyız" diyor. Kutlu'nun pratiğinde ve demokrasi için binbir çerçeve getirdiği yazısında ise proletaryanın çıkarının izi bile yoktur.

İkincisi, bu sözlerin alındığı sayfalar boyunca Lenin Menşeviklerin, "kendilerini bu burjuva devrimidir" demekle sınırladıklarını ve cumhuriyetçi-radikal burjuvazi ile liberal-monarşist burjuvazi, tutarsız burjuva demokratlığıyla tutarlı proleter demokratlığı arasındaki farkı görmediklerini vb. söylüyor. Yani bugün Türkiye'de devrimci dediğimiz küçük burjuva demokratlarıyla DYP'yi birbirinden ayırma, DYP'ye karşı olma gerekliliğinden söz ediyor. Üstelik bunları burjuva demokratik devrimi çerçevesinde, DYP'nin de çok çok farklı bir DYP olabileceği çerçevede söylüyor.

Emperyalistleşme ateşiyle yanıp tutuşan bir Türkiye'de DYP gibi bir partinin kuyruğundan ayrılmayan Kutlu, utanmadan bu alıntıyı aktarıyor ve bir-iki sayfa sonra da şöyle diyor: "Burjuva diktatörlüğünün politik üstyapısı farklı farklı olabilir... Bunların hepsini aynı çuvala koymak doğru değil. Yukarda Lenin'in daha ince ayrımları dikkate aldığını gördük". (s.29)

Sanki Lenin, Çarlığa göre liberal bir monarşi daha iyidir, aman bu farkı gözden kaçırmayalım, liberal monarşistlerin kuyruğuna takılalım diyordu! Bu nedenle biz de DYP'nin "savunduğu"(!) "demokrasi"(!) bugünkü durumdan daha iyidir deyip, DYP'nin kuyruğuna takılacağız! Kutlu kuyrukçuluğu kabul etmeyen muhalif partililere karşı Lenin'i, hem de sahtekarca, şantaj aracı olarak kullanıyor!

Kutlu, Lenin'in "Siyasal ajitasyon ve 'sınıf bakış açısı' " başlıklı yazısından blok blok alıntılar yapmıştır. Buradan da kalkarak Lenin'i kendisi gibi kuyrukçu göstermeye çalışıyor.

Rusya'da liberal burjuvazinin vb. gerçek yüzünün henüz sınıf savaşının pratiği içinde sergilenmemiş olduğu 1902'de yazdığı bu yazıda Lenin Çarlığa karşı yönelen çeşitli liberal, hatta aristokrat hoşnutsuzluklara, protestolara *"kayıtsız kalmamaktan"* söz ediyor. Biz bunları destekleyince genel bir alevlenme doğabilir diyor. Her liberal sorunla ilgilenmeliyiz ve *"proletaryaya... çözümü kendi proleter yolundan sağlamasında yardımcı"* olmalıyız diyor ve şöyle ekliyor:

"Proletaryanın partisi, her liberali bir santim ileri adım atmaya hazır olduğu anda yakalamayı öğrenmeli ve onu bir metre daha ileri hareket etmeye *zorlamalıdır*. Eğer inat ederse, biz onsuz ve onun üzerinden ilerleriz." (Lenin, *agy*, s.339-343) (abç)

Lenin'in böyle bir yazısını 1905'ten sonra bulmak olanaksızdır. Neden? Lenin yaşamı yakından izleyen parlak bir Marksisttir. 1905 devrimi (hem de çağsal olarak) göstermiştir ki liberaller karşı devrimcilikte inat ediyorlar, o zaman proletarya da *onlarsız ve onların üzerinden* yoluna devam etmiştir.

Kaldı ki, 1905 öncesinde Lenin'in sözünü ettiği "liberallere destek"le Kutlu'nun DYP kuyrukçuluğu arasında da uzak yakın hiçbir benzerlik yoktur. Biri "zorlamaktan", "proletaryanın kendi proleter yolundan" söz ediyor, dam diyor, ötekisi DYP'nin kuyruğunun ucuna da değil köküne yapışıyor, samanlık diyor.

Daha da örnek verebiliriz ama vermeyelim, ikinci yöntemin örneklerine geçelim.

İkinciye örnekler

Yazının "Sosyalizme geçişin yolu" başlıklı ücra bir bölümünde Kutlu Lenin'den şu alıntıları aktarmış:

"... sosyalizm, demokrasi olmadan olanaksızdır. Çünkü: 1. Proletarya sosyalist devrimi, demokrasi için savaşımda hazırlanmadıkça başaramaz. 2. Zafere ulaşmış sosyalizm de tam demokrasi uygulamazsa, ne zaferini sağlamlaştırabilir, ne de insanlığı devletin sönmesine götürebilir." (*Yol ve Amaç*, s.29; Lenin, *agy*, c.23, s.74)

"Kapitalizm ve emperyalizm ancak ekonomik devrimle yıkılabilir. Demokratik dönüşümlerle, bunların en 'ideali' bile yıkılamazlar. Ancak demokrasi için savaşımda eğitim görmemiş proletarya bir ekonomik devrim yapma yeteneğinde olamaz." (*Yol ve Amaç*, s.29; Lenin, *agy*, c.23, s.25)

"... emperyalizm altında politik demokrasinin tüm temel istemleri ancak kısmi olarak 'uygulanabilir'dir... Fakat bundan Sosyal Demokratlar tüm bu istemler için ivedilikle ve en kararlı bir şekilde savaşımı reddetmelidirler anlamı çıkmaz — böyle bir reddediş, burjuvazinin ve gericiliğin elinde oynamak anlamına gelir — fakat tam tersine bu istemler reformist biçimde değil, burjuva legalitesinin sınırları dışına çıkarak, onları parlamentodaki konuşmaları ve söz düzeyindeki protestoları aşıp, kırıp geçerek, yığınları belirleyici eyleme çekerek ve her bir temel demokratik istem için savaşımı proletaryanın burjuvaziye doğrudan taarruzuna, örneğin burjuvaziyi mülksüzleştirecek sosyalist devrime kadar, genişleterek ve yoğunlaştırarak, devrimci bir biçimde formüle edilmeli ve yürütülmelidir." (*Yol ve Amaç*, s.29-30; Lenin, *agy*,c.22, s.145)

Yazının ücra bir bölümünde bunları ard arda dizerek Kutlu'nun dediği, "politik rejim değişikliği henüz toplumsal düzen değişikliği değildir", ama "demokrasi çok önemlidir". Okuyunca insanın "e, ne yani" diye sorası geliyor.

Bu Lenin alıntıları gökyüzüne atılmış birer fişek gibi kaybolup giderken, Kutlu birkaç "güzel" söz edip ardından reformizmin açık propagandasına doğru rotayı kırıveriyor. Lenin'den aktarılan alıntıda geçen "demokratik istemlerin burjuva legalitesinin sınırları dışına çıkılarak" savunulması sözü tam anlamıyla unutturulmaya çalışılıyor ve "en geniş yığınları mücadeleye çekebilmek için"(!) Kürt halkına ayrılma hakkının bugün güncel istemler arasına konmadığı belirtiliyor. Siz "yığınlar"dan burjuvaziyi, somutunda DYP'yi, SHP'yi, DSP'yi anlayın!

Bir başka örnek. Lenin şöyle diyormuş: "Metafiziğin tanıtıcı işareti şudur: İnsanlar olguları inceleyemedikleri sürece her zaman verimsiz olan önsel kavramlar icadettiler." (Lenin, *agy*, c.1, s.144) Bu sözler yine yazının bir bölümünde havaya sıkılmış ki Kutlu "DYP denen olguyu" inceledikçe(!) okuyanlar da onu muazzam Leninci sansınlar.

Üçüncüye örnekler

Bunun bir örneği gericilik döneminin "Leninci" taktiğidir.

Kutlu, "gericilik döneminin devrimci taktiğinin Leninist dayanakları anlaşılmaksızın, TKP'nin taktiğinin anlaşılması da olanaksızdır" dedikten sonra, bir-iki sayfa ileride şöyle diyor:

"Gericilik döneminde politik taktiğin üç önemli ögesi vardır. Birincisi, egemen sınıfların kendi iç çelişkilerinden yararlanmaya dikkat verilmesi, ikincisi, yığınların kendi deneyleri ile öğrenmelerine özen göstermesi, üçüncüsü, işçi sınıfı dışında kalan hareketli güçlerin eylemlerini artırmaya ve onları işçi sınıfına yakınlaştırmaya çalışmasıdır." (s.10)

Bu "Leninci" dayanakları Kutlu kendi karnından çıkarmıştır. Herhalde bu konuda çarpıtabileceği Lenin alıntısı bile bulamamış! Kutlu'nun saydığı birinci ve ikinci noktalar, doğru anlamak koşuluyla, her zaman için geçerli ögelerdir. Lenin'den ikinci noktayı çağrıştırabilecek, yaşanmış devrimin ya da devrimci durumun deneyimlerini unutturmamak gibi sözler bulunabilir. Ama Kutlu Türkiye'ye gericilik döneminin devrimci durum nedeniyle değil, gökten zembille geldiğini düşündürmek için bu tür sözleri çarpıtarak bile aktaramamış.

Kutlu'nun saydığı üçüncü noktaya gelince. Bu "Leninci dayanak", bir yanıyla yaptıkları kuyrukçuluğa kılıf olarak, öteki yanıyla işçi sınıfına güvensizliklerinin bir yansıması olarak sıralanıyor. "İşçi sınıfı dışında kalan hareketli güçler"den söz ediliyor. "İşçi sınıfı bir süre hareketsiz kalır, buna karşın küçük burjuva çevreler, orta katmanlar içinde çeşitli nedenlerle hareketli kesimler ortaya çıkabilir" (s.10-11) deniyor!

Kutlu, görünüşte işçi sınıfı hareketsiz de olsa toplumu hareketlendiren temel etkenin onun kafasındaki hareket olduğunu anlayamıyor. Kutlu'nun işçi sınıfıyla uzak yakın hiçbir bağı kalmamıştır. Bunu gizlemek için mantık oyunuyla, sanki sıraladıkları Lenin'denmiş gibi bir hava yaratıyor. Lenin'de böyle bir anlayış yoktur.

İkinci örnek de şudur: Kutlu, "ulusal demokrasi *devrime yaklaşım yoludur*" dedikten hemen sonra, "biz Lenin'in, devrimcilerin görevinin her ülkeye özgü olarak devrime yaklaşım yolunu arayıp bulmak olduğu öğüdünden yürüyoruz" diye ekliyor.

Bu bir mantık oyunudur. Evet Lenin, böyle bir öğüt vermiştir ama Lenin'in verdiği öğütle ulusal demokrasi arasında hiçbir bağ yoktur. Ulusal demokrasi devrime yaklaşım yolu değil, devrimi uzaklaştırma yoludur ve Lenin'in adıyla yanyana kullanılamaz.

Düşmanlığa örnekler

Haydar Kutlu Lenin'i çarpıtmak için Lenin'den uzun alıntılar yapmıştır. Alıntıları seçişi, verişi, kendi istediği sonuçlara bağlayışı Kutlu'nun ya okuduğunu anlayamayan bir aptal olduğunu — ki hiç sanmıyoruz — ya da bu işi hesaplı ve sistematik yaptığını gösteriyor. Bu işi böyle yapan zaten Lenin'e pek dost olamaz. Ama düşmanlık satır aralarından sızacak boyuttadır. Biraz da buna örnek verelim.

Yazıda DYP'yi, *"mekanik bir yaklaşımla* demokrasi güçleri içinde yer alamaz olarak ilan" etmedikleri söyleniyor. (s.14) (abç) Gerçekte Leninizmin en belirleyici özelliklerinden biri çağımızda burjuvazinin gericileşmesine, anti-demokratik, karşı-devrimci vb. bir güç olmasına ilişkindir. Kutlu bunu çok iyi biliyor ama "mekanik" buluyor.

Yine aynı konuyla bağlı olarak, Kutlu, "biz burjuvazinin değişik kanatlarının bugün bir demokrasi asgari müştereği koyabilmiş olmalarına büyük değer veriyoruz" diyor ve bunu desteklediklerini, ülke tarihinde yeni bir olgu olarak gördüklerini söylüyor ve ekliyor: *"Kalıplaşmış düşüncelerle* ülkemizdeki toplumsal gelişme süreçlerinin anlaşılamayacağına, önder olunamayacağına dikkat çekiyoruz." (s.18) (abç)

Buradaki "kalıplaşmış düşünceler", ne rastlantıdır ki yine çağımızda burjuvazinin gericileşmesi fikrine, yani Lenin'e yöneliyor.

Bu kadar da değil. Yine aynı konuda bir örnek daha geliyor. DYP'nin "demokrasi"yi(!) savunmasının bir kandırmaca olmadığını söyledikten sonra Kutlu şöyle demiş: "Bunun görülebilmesi için politik tutum ve düşüncelerle sınıf temeli arasındaki bağı *mekanik ele alma* yanlışından kurtulmak gerekir." (s.24) (abç)

Gerçekte Kutlu şu Leninizmden kurtulmak istiyor! "Bu denli önemli 'ulusal' bir temel varken, nereden çıkıyor şu sınıf temeli de" diye düşünüyor.

Kutlu Lenin'e düşmandır ve bunun da farkındadır. Bu nedenle, bir yandan değindiğimiz, daha da değineceğimiz türlü çarpıtmaları hesaplı ve sistematik olarak yaparken, öte yandan bunu yutturmak için Leninci görünme taktiği izliyor. Ancak düşmanlığının sızmasından yer yer korkuya kapıldığı için, arada bir de Lenin'e, "bu yüce öğretmenden öğreniyoruz" (s.16) yollu, tam yağcı soyadına uygun övgüler düzüyor.

Leninizme böyle düşman bir kişi, Marksizme dost olabilir mi? Geçen sayımızda çıkan yazıda da değindik, Kutlu Marks'ı tarihin *yorumcusu* olarak sunuyor. (s.7) Bununla da kalmamış, *Manifesto*'dan canalıcı bir alıntıyı çarpıtarak, "proletaryanın vatanı yoktur" fikrini katletmiştir. (s.21)

Kutlu Marks'ın, Engels'in, Lenin'in yazdıklarını bilerek çarpıtmaktadır ve Marksizm-Leninizme *düşmandır*. Bunu vurguladıktan sonra, şimdi Kutlu'nun bütün Marksist-Leninist anlayışı nasıl çarpıttığına gelelim.

III
TEORİK KONUM

Bu bölümde, çeşitli konularda getirdiği görüşlerden hareketle Kutlu'nun teorik konumunu ele alacağız.

Devlet-demokrasi

Haydar Kutlu'nun devlet konusundaki görüşü Marksizm-Leninizme yabancı teorik konumunun kilidini, ana halkasını oluşturmaktadır. Bu görüşü bütün olarak sergilemek için yazıda iki veri vardır. Önce bunları kısaca özetleyelim.

Birincisi, devleti yıkmak yalnızca ve yalnızca proletarya diktatörlüğünün işidir, halk devriminin devleti yıkması gerekmez.

İkincisi, ulusal demokrasi gibi güdük ve devrimci bir aşama olmadığını kendilerinin de söyledikleri burjuva demokrasisi programı devleti baştan aşağı demokratikleştirebilir.

Bu iki veriden çıkan temel soru şu olmaktadır: Bu nasıl bir devlet ki, onu yıkmadan halk devrimi olabiliyor ve ulusal demokrasi gibi uyuz bir programı benimsemiş bir hükümet onu baştan aşağı demokratikleştirebiliyor?

Şimdi verileri ve soruyu sırayla ele alalım.

Birinci veri

Haydar Kutlu "dostlarından birinin" ulusal demokrasi programına yöneltti̇ği bir eleştiriyi aktarır ve yanıtlarken şöyle diyor:

"Dostlarımızdan biri, Ulusal Demokrasi programımızı eleştirirken şöyle diyor:

" 'Faşizmi yıkmak için herşeyden önce 'her gerçek halk devriminin ilk koşulu' olan 'askeri bürokratik burjuva devlet mekanizmasını yıkmak gerekir.' (Şadi Doğan, *TKP Programının Genel Eleştirisi*, Komünist Yayınları, Mart 1985, s.19)

"Böylesi bir ideolojik zayıflıkla programımız gerçekten anlaşılamaz. Bu düşünceye yanıt versek okurlarımız bizi bağışlamaz. Geçerken bir düzeltme yapalım. Bu cümledeki 'herşeyden önce' sözü fazladır. Çünkü bu

düşüncenin sahipleri, proletarya diktatörlüğünü zaten kurduktan, burjuva devlet mekanizmasını kırdıktan sonra artık 'öncesi' kalıyor mu?" (s.16)

Haydar Kutlu'nun çekilmez ukala üslubunu bir kenara koyalım. Bu sözlerden şu anlaşılıyor ki Kutlu'ya göre devleti yıkmak, yalnızca ve yalnızca proletarya diktatörlüğünün işidir.

Hayır, çağımızda her gerçek halk devrimi burjuvazinin bürokratik-askeri baskı aygıtını yıkmak zorundadır. Burjuva devleti o duruma gelmiştir ki onu demokratikleştirmenin tek geçerli yolu, onu yıkmak, parçalamaktır.

Marks Kugelman'a yazdığı 12 Nisan 1871 tarihli mektupla şu çok önemli sözlerini ediyor:

"Benim *Onsekizinci Brümer*'in son bölümüne bakarsan göreceksin ki, Fransız Devrimi'nin bundan sonraki girişimi artık eskisi gibi bürokratik-askeri aygıtı ele geçirmek değil, *parçalamak* olacaktır ve bu Kıta'daki her gerçek halk devriminin önkoşuludur, diyorum." (Marks-Engels, *Seçme Yazışmalar*, İngilizce basım, Moskova 1965, s.262-263)

Marks'ın bu sözlerine değinirken, *Devlet ve İhtilal*'de Lenin iki noktayı vurguluyor.

Birincisi neden "Kıta'da" dendiği ve bunun 20. yüzyılda artık nasıl değiştiğidir. Eskiden, İngiltere ve ABD devletleri bürokratik-askeri bir aygıta sahip değildi, bu nedenle Marks o tarihlerde yalnızca Kıta'yı yani Avrupa'yı vurguluyor diyor. Şimdi ise onlar da aynıdır ve yıkılmalıdır diyor.

Bu, burjuvazinin tarihsel olarak gericileşmesiyle bağlıdır. Önce demokratik bir devlet kurma yolunu tutan burjuvazi, karşısında proletarya güçlendikçe feodal devletin bürokratik-askeri yöntemlerini almış, kendi devletine uyarlamış ve devletini ancak yıkılarak, parçalanarak "demokratikleştirilebilir" duruma getirmiştir. Burjuvazinin proletaryanın gölgesinde yaşadığı çağımızda bu artık genel olarak burjuva devletleri için geçerlidir. Kapitalizmin emperyalistleşme aşamasına dayandığı ülkelerde ise özel olarak, daha da geçerlidir.

Lenin'in vurguladığı ikinci nokta "her gerçek halk devrimi" sözlerine ilişkindir. Lenin, menşeviklerin, Marksist geçinen liberallerin bunu bir "dil sürçmesi" olarak düşünebileceklerini, ama Marks'ın bilerek "halk devrimi" sözlerini kullandığını belirtiyor. Halkın çoğunluğunun aktif katıldığı her devrimin, (bu çoğunluk ister ağırlığıyla proletaryadan oluşsun, ister oluşmasın) devleti yıkma, parçalama zorunluluğundan söz ediyor. (Lenin, *agy*, "Devlet ve İhtilal", c.25, s.420-426)

Kutlu da aynen Lenin'in sözünü ettiği Marksist geçinen liberaller gibi "halk devrimi" sözlerini herhalde "dil sürçmesi" olarak düşünüyor ve Marks açık açık "halk devrimi" dediği halde, bu sözleri proletarya diktatörlüğü olarak yorumluyor. Oysa halk devrimi, partimizin IV. Programı'nda çok güzel belirtildiği gibi, proletarya diktatörlüğüne yol açabilir ya da açmayabilir ve açmazsa geriler, kazanımlarını yeniden burjuvaziye teslim eder.

Halk devrimi burjuva devletini yıkıp yerine ne koyacaktır? Paris Komünü tipi, ucuz, çoğunluğun aktif katılımına dayalı devlet. Bu devletin geçici olmaması için başını proletaryanın çekmesi gereklidir ve böyle olunca da bu, devletin sosyalist yeniden örgütlenmesine doğru bir adımdır, proletarya diktatörlüğünün bir çeşidi ya da ta kendisidir.

Ancak, bunlardan devleti parçalamanın yalnızca proletarya diktatörlüğünün işi olduğu sonucu çıkmaz. Paris Komünü tipi devlet, hem halk devriminin, hem proletarya diktatörlüğünün ortak *biçimidir* ve her devlet uzun erimde *bir* sınıfın diktatörlüğü olduğu için, bu devlet de ancak proletarya diktatörlüğü olarak varlığını sürdürebilir. Yoksa geriler, kazanımlarını yitirir.

Haydar Kutlu yazısında formel demokrasiye pek merak sarmış. Ama burjuvaziyle ortak özü nedeniyle, hep burjuva devletiyle ortak form, yani biçim arıyor. Oysa bu çağda burjuva devleti formel, yani biçimsel olarak da kullanılamaz durumdadır. Bu çağda halk açısından formel demokrasiyi de Paris Komünü tipi devlet temsil ediyor.

Bu devlet tipini anlatırken Marks, "parlamenter değil çalışan bir yasama organı"ndan söz ediyor. "Parlamento" sözü "konuşmak" kökeninden gelir. Yani Marks "parlamenter değil" diye vurgularken şunu demiş oluyor: Zamanında, proletarya henüz bağımsız bir güç değilken, *tarihsel olarak bazı ülkelerde* demokratik bir işlev görmüş, bir süre halkı temsil etmiş de olsa parlamento, artık, burjuvazinin çıkarına yasalar çıkarıp, halka gelince ise gevezelik etmekten, *konuşmaktan* başka bir işe yaramaz! Burjuva devletine "bürokratik" demesinin de bir nedeni budur. Bu devletin yalnızca açık baskı aygıtları değil, parlamentosu bile işe yaramaz. Artık halk açısından biçimsel, formel olarak da örnek Paris Komünü tipi devlettir. Bu ise ancak proletarya diktatörlüğü olarak varlığını sürdürebilir.

Haydar Kutlu istediği kadar ayırmaya çalışsın, çağımızda yaşam, devrimi, demokrasiyi ve sosyalizmi kopmazcasına birbirine bağlamıştır. "Yirminci yüzyılda ve kapitalist bir ülkede *eğer* sosyalizme doğru ilerlemekten *korkarsak* devrimci demokratlar olamayız." (Lenin, *agy*, c.25, s.360)

Devrimci demokratsak da burjuva devletini yıkacağız, komünistsek de yıkacağız! Devrim gerçek bir halk devrimiyse de burjuva devletini yıkacağız, pür bir sosyalist devrimse de bu devleti yıkacağız! Her ikisini de başarabilmek için Haydar Kutlu gibilerinin Marksizm-Leninizme yabancı anlayışını da yıkmak gerekiyor, onu da yıkacağız!

Şimdi ikinci veriye gelelim.

İkinci veri

Ulusal demokrasinin burjuva demokrasisi olduğunu, devrimin ilk aşamasının programı olmadığını resmiler kendileri önceden söylemişlerdi. (Bakınız R. Yürükoğlu, *İyi Öncü Değil Kötü Artçı Bile Değil, İşçinin Sesi* Yayınları 39, s.21-22)

Bu yazıda Haydar Kutlu, ulusal demokrasinin bir özelliğini daha belirtiyor. Ulusal demokrasi devleti baştan aşağı demokratikleştirecektir! Kutlu faşizmin bir DYP hükümetiyle çözülebileceğini, bir SODEP-DYP hükümetiyle daha da hızlı çözülebileceğini, "başka olasılıkların" da olabileceğini belirttikten sonra, ne olursa olsun bu ulusal demokrasi olmaz diyor ve ekliyor:

"...Ancak demokrasi hedefinin bir parçasına varılmış olacak, ne ki *devletin baştan aşağı demokratikleştirilmesi* sağlanmış, faşizm tehlikesinin önü tıkanmış olmayacak ve ulusal demokrasi mücadelesi sürecektir." (s.18) (abç)

Yani ulusal demokrasinin, faşizm tehlikesinin önünü tıkamak, devleti baştan aşağı demokratikleştirmek gibi görevleri vardır ve bunları devleti yıkmadan başaracaktır.

Yürükoğlu yoldaşımız *İyi Öncü Değil Kötü Artçı Bile Değil*'de ulusal demokrasi programının nasıl birşey olduğunu, resmilerin kendi belgelerine dayanarak çok güzel açıklamıştı. NATO'dan çıkmayı, devletleştirmeleri içermeyen, devletin 1961 Anayasası temelinde örgütlenmesini öngören bir programla, o zamanlar en azından "devleti baştan aşağı demokratikleştireceklerini" söylemiyorlardı. Şimdi onu da söylüyorlar.

Bunu söyleyerek büyük bir tutarsızlık içine de düşüyorlar. Bu devletin baştan aşağıya demokratikleştirilmesi gerekiyorsa, yıkmadan bunu yapmak gerçekte olanaksızdır. Yaşamda bir devleti yıkmadan şu ya da bu ölçüde demokratikleştirmek olanaklıdır ama yıkmadan *baştan aşağı* demokratikleştirmek olanaklı değildir. Gerçekte devleti yıkmak buldozerle yapılan bir iş değil, yıkmak demek *baştan aşağı* demokratikleştirmek, demokratik doğrultuda *baştan aşağı* yeniden örgütlemek demektir. Resmiler bunun başka bir yolunu biliyorlarsa açıklasınlar.

Başta saydığımız iki veriyi de gördük. Bu veriler temelinde sıra soruya geliyor:

Ulusal demokrasi ile devlet baştan aşağı demokratikleştirilebiliyor. Kutlu'nun dilden düşürmediği "iki aşamalı tek bir süreç olan sosyalist devrim"in ilk aşaması bile devleti yıkmıyor. Devleti yalnızca proletarya diktatörlüğü yıkıyor (mu acaba?) Bu durumda sormak gerekiyor: Bu nasıl devlet ki çabucak demokratikleştirilebiliyor, "devrimin" ilk aşaması bile onu yıkmadan gerçekleştirilebiliyor?

Nasıl bir devlet?

Kutlu burjuva devletini Marks'ın dediği gibi bürokratik-askeri bir aygıt olarak görmüyor. Marks, bir noktada "artık her gerçek halk devriminin bu devleti yıkması gerekir" demeye başladı çünkü burjuva devleti değişiklik geçirmiş, askeri-bürokratik bir baskı aygıtı olmuştu. Kutlu, burjuva devletini daha hâlâ ilk çıkışındaki gibi henüz bürokratik-askeri olmayan bir aygıt olarak görüyor.

Ancak bugün Türkiye'de bu kaideyi bozan istisnai bir durum var: "Faşist diktatörlük"! Bu nedenle "faşizmi yıkacak" ve "devleti baştan aşağı demokratikleştirecek" bir ulusal demokrasi programına "gerek" doğuyor.

Ulusal demokrasi bu işlevini görüp burjuva devletini "normal" yani bürokratik-askeri bir baskı aygıtı olmayan durumuna döndürdükten sonra yapılacak olan devrimin ilk aşamasının devleti yıkmasına hiç gerek yok.

Bu mantığın iki sonucu vardır. Birincisi Kutlu'nun "devrimin ilk aşaması" dediği olgu bir halk devrimi değildir. Bugün bu devleti yıkmadan gerçek bir halk devrimi olamaz. İkincisi gerçekte Kutlu proletarya diktatörlüğünde de bu devleti yıkmayacak. Ulusal demokrasi programıyla baştan aşağı demokratikleştirilebiliyorsa, devleti yıkmaya hiç gerek yok. Proletarya devralıverir. Öte yanda Kutlu'nun mantığıyla zaten proletarya diktatörlüğüne sıra da gelmez.

Şimdi Kutlu'nun faşizm, burjuvazi ve yığınlar hakkında görüşlerine bakalım.

Faşizm, burjuvazi ve yığınlar

Kutlu "faşizmin, politik rejimde basit bir değişiklik değil, burjuva devlet yapısında köklü bir değişme ... olduğunu" söylüyor. (s.8) Yukarıda, devlet anlayışını gördükten sonra bunun ne anlama geldiği açıktır. Faşizm bürokratik-askeri aygıtı olan bir burjuva devlet yapısıdır, olağan burjuva devleti ise bu aygıtı olmayan burjuva devlet yapısıdır. Gerçekten de aralarında "köklü" bir fark vardır.

Marks'a göre, burjuva devletinin, askeri-bürokratik bir baskı aygıtına dönüşmeden önceki, yani 130-140 yıl önceki biçimi, Kutlu'ya göre hâlâ olağan burjuva devletidir. Marks'a göre, burjuva devletinin, geçirdiği köklü değişimden sonra aldığı biçim ise Kutlu'ya göre olağanüstü bir devlet olan faşist diktatörlüktür. Ama Kutlu bunu bile düzgün görüyor değildir zira öyle olsa, bütün Batı Avrupa'yı, ABD'yi vb. de faşist ilan ederdi. Buna daha ileride döneceğiz. Şimdi Kutlu'nun mantığını izlemeyi sürdürelim.

Bugün Türkiye'de faşist diktatörlük vardır. "Rejimde bugün bir yumuşamadan bile söz edilemez", çünkü — mantıksız gelecek ama öyle — "diktatörlük ipleri elinden iyiden iyiye kaçırmış değildir". (s.8) Yani ipler biraz kaçmış ama yumuşama bile yok!

Kutlu'ya göre üç alternatif vardır.

Birincisi, "faşizmi *geri çekme-kaldırma* formülü"nü uygulamalarıdır. (s.17) "Bu durumda yalnızca kılıçlar-apoletler gözükmeyecek, değişen yalnızca bu olacak." DYP-ANAP ortaklığına dayanacak bir hükümet buna örnektir. Bu demokrasi olamaz.

İkincisi, faşist rejimin çözülme olasılığıdır. Bu bir DYP hükümetiyle de gerçekleşebilir, DYP-SODEP hükümetiyle, daha da hızlı gerçekleşebilir. Gerçekleşmeyebilir de. Gerçekleşirse ulusal demokrasi değil ama demokrasi gelmiş olur. Kutlu, "basit, sıradan bir hükümet değişikliği ile, burjuvazinin herhangi bir kanadının erke gelmesi ile faşizmin temelden yıkılması ve halkın özlediği demokrasinin (yani ulusal demokrasi — *İ.S.*) gerçekleşmesi olasılığını ciddi görmüyor". (s.18) Başka bir deyişle böyle bir olasılık var ama ciddi değil!

Faşizmin temelden yıkıldığı ve halkın özlediği demokrasinin geldiği, üçüncü alternatif ulusal demokrasidir. Resmiler buraya varılması için canla başla uğraşıyor, somut durumdan hareketle *adım adım* ilerliyorlar.

Resmiler bir yandan Sol Birlik'i oluştururken, öte yandan bir "ulusal diyalog politikası" başlattılar. Bu önce diktatörlük karşıtı tüm güçlere yönelikti ve erken seçim temelindeydi. (Zavallı diktatörlük yanlıları, sanki onlar Türk değil!) Ama "diyalogun zemini" giderek demokrasi konusuna kaydı ve "diktatörlük karşıtı çizgi bugün demokrasiden yana olanlar çizgisine yükseldi." (s.14)

Bugün somut durum ve adım adım ilerlemenin yolu ise şöyledir:

"...Biz burjuvazinin değişik kanatlarının bugün bir demokrasi asgari müştereği ortaya koyabilmiş olmalarına büyük değer veriyoruz. Bunu hiç ikircimlenmeksizin destekliyoruz. Bu gelişmenin ülke tarihinde yeni bir gelişme, olgu olarak çok yönlü irdelenmesi gerekliliğini ileri sürüyoruz. Kalıplaşmış düşüncelerle ülkemizdeki toplumsal gelişme süreçlerinin anlaşılamayacağına, önder olunamayacağına dikkat çekiyoruz.

"Biz somut durumdan hareketle gelişmeyi, demokrasi sürecini, toplumdaki demokrasi bilincini ulusal demokratik amacımıza yöneltmeye çalışıyoruz.

"Günümüzde iki ayrı demokrasi platformu oluşmuştur. Birincisi burjuva muhalefet partilerinin birleştiği demokrasi asgari müştereğidir. Şöyle özetlenebilir: 1. Diktatörlüğe karşıtlık ve erken seçim istemi; 2. Batılı anlayışta demokratik hak ve özgürlüklerin tanınması; 3. 1982 Anayasasının değişmesi; 4. Militarizme karşı olma; 5. Komşularımıza karşı ve bölgemizde gerçekçi, barışçı, yumuşama yanlısı bir dış politikanın izlenmesi; 6. IMF'nin dayatmalarına boyun eğilmemesi.

"Diğeri, Sol Birlik'in öne sürdüğü daha kapsamlı ve tutarlı demokrasi platformudur. Bunun istemleri, hedefleri biliniyor. Sol Birlik'in platformu birinci platformla ortak noktalara sahiptir.

"Bu iki gelişme, asla küçümsenmemesi, üzerinden atlanmaması gereken yakın tarihimizin iki önemli olgusudur. Burjuva muhalefetinin homojen olmadığını, çelişkiler taşıdığını, geriye dönüşler yapabileceğini biliyoruz. Bunu önlemek ve iki platformu birbirine yaklaştırmak görevi sol güçlere ve öteki tutarlı demokratlara düşüyor. Bu, bütün demokrasi güçlerinin çıkarınadır. Çünkü:

" '...fırtınalara hazırlıksız yakalanmamak için muhalefet güçlerinin yalnız demokratik hak ve özgürlüklerin elde edilmesi hedefinde değil, ekonomik bunalımı aşmak, sosyal adalet sağlamak, işsizliğe karşı etkili önlemler almak, sanayileşmeyi gerçekleştirmek, ulusal egemenliği bağımsızlığı korumak... gibi temel görevlerin nasıl yerine getirilebileceği konusunda da bugünden bir görüş birliğine varmaları zorunludur.' (*TKP MK 4. Plenumu*, s.36)

"Şimdi görev bu iki platformu, ortak noktaları genişleterek, arttırarak yaklaştırmak, solun demokrasi hareketindeki etkinliğini arttırmaktır. Yığınları bu temelde mücadeleye çekmektir." (s.18-19)

Böylece resmiler bütün toplumu ulusal demokrasi amacına doğru itmeye çalışıyorlar. Ama o hedefe varmadan önce Sol Birlik programı var. Ondan önce ise burjuvazinin demokrasi asgari müştere-

ğiyle Sol Birlik programının bazı ortak noktalarını içeren bir program var. "Anti-faşist savaş böyle engebeli yollardan, resmilerin özverili çabalarıyla ilerliyor!"

Şimdi, faşizme karşı resmilerin yürüttükleri bu özverili savaşta, burjuvazinin ve yığınların rolüne biraz daha yakından bakalım.

Burjuvazinin rolü

Yukarıda bir noktaya değinmiştik ve demiştik ki Kutlu, Marks'a göre burjuva devletinin askeri-bürokratik bir baskı aygıtına dönüşmeden önceki biçimini hâlâ olağan burjuva devleti diye anlıyor. Ama demiştik, Kutlu, bunu bile düzgün görüyor değildir.

Bir burjuva devletinde seçimler yapılıyorsa ve parlamento varsa, ordu da Türkiye'deki gibi hâlâ piyasada değil kışladaysa, Kutlu'ya göre o devlet bürokratik-askeri aygıt değildir. Yani, Kutlu'ya göre olağan burjuva devleti örneği Batı burjuva demokrasileridir ve bu devletler bürokratik-askeri aygıtlar değillerdir. Marks-Engels-Lenin, o devletleri yanlış değerlendirmişler. Onları yıkmak hiç de gerekli değildir. Ama şu anda Türkiye'deki devlet onlar gibi değildir. Sorun bu.

Kutlu gerçekte basit bir Yüro-komünisttir ama Türkiye ile Avrupa arasındaki farklardan dolayı, Yüro-komünistlerle şimdilik farklı görünüyor. Türkiye ile Avrupa arasındaki farkı kaldırmaya uğraşıyor. Bunun olabilmesi için böyle düşünen burjuvaların ağırlıklı olarak ve yığınların aktif desteğini alarak başa gelmesi gerekir. Zira yığınların aktif desteğini almayan bir iktidar orduyu da piyasadan çekemez, başa gelen hükümet de kalıcı olamaz!

Bu nedenledir ki ANAP-DYP iktidarı demokrasi olmuyor. Aynı nedenledir ki, DYP-SODEP iktidarında faşizm çözülüyor ama faşizm tehlikesinin önü tıkanmıyor. Ama yığınları burjuvazinin kuyruğuna takabilecek bir ya da birkaç parti de hükümete katılırsa, böylece "basit" değil daha karmaşık bir hükümet değişikliği olursa, hem parlamento sürer, hem ordu piyasadan çekilir. Devlet aygıtı içindeki faşist düşünceli namussuz kişiler de işlerinden atılarak, devlet baştan aşağı demokratikleştirilebilir! Komünizm taciri, yobazı Kutlu'nun mantığı aynen böyledir.

Kutlu'nun burjuva muhalefet partilerinin asgari müştereği diye saydığı 6 madde, devlet, demokrasi konusunda bu yobaz anlayışın ışığında türetilmiş bir "realite" iken, gerçeğe, doğruya ve bize göre düpedüz bir yalan ya da boş bir hayaldir. Bunu biraz açalım ve bunun için yazıdan bazı ek deyişler daha getirelim.

Kutlu'ya göre "yasallıklar bir dizi *rastlantısal* olaylarla biçimlenir". (s.15) Bu doğrudur ve zaten Marks'ın sözüdür. Bununla bağlı olarak, "güncel politika olasılıklara yer vermek zorundadır." (s.15) Burada bir karışıklık var ama buna girmeyelim, söyleneni doğru kabul edelim. Bu durumda Kutlu'nun yer verdiği olasılıklar, beklediği rastlantısal olaylar, kafasında ne türlü yasallıklar olduğunu yansıtacaktır. Şimdi buna bakalım.

Kutlu'ya göre "SODEP zaten yakın bir demokrasi gücüydü." (s.14) Yani SODEP, olasılık ya da rastlantı kategorisine bile girmiyor, onun demokratlığı doğrudan yansıyan bir yasa. DYP'ninki ise yasallıkların rastlantılar, olasılıklar yoluyla biçimlenmesine bir örnek. Dolayısıyla, resmiler DYP'yi "mekanik bir yaklaşımla demokrasi güçleri içinde yer alamaz diye ilan etmedi"ler. (s.14) Kısacası, DYP'nin bile demokrasi güçleri içinde yer alma olasılığı varsa, geçerli yasallık, burjuvazinin en azından demokratlığıdır. Kutlu bu yasallığı savunuyor.

Tabii bu yasallık, bütün burjuvazinin demokrat olduğu anlamına gelmez. İstisnalar kaideyi bozmaz. "...Emperyalist sömürü 12 Eylül darbesinden bu yana öylesine artmıştır ki, bu, bir avuç oligarşi dışında diğer sermaye çevrelerinin sömürüden aldıkları payı azaltmıştır. Dahası, giderek artan, çöküş tehlikesi yaratan ekonomik bunalım büyük burjuvaziyi bile tehdit etmektedir." (s.10) "Sermaye çevreleri de demokrasi istiyorlarsa, emperyalizm ve işbirlikçi oligarşinin artan sömürüsünün kendilerinin sömürüden aldıkları payı azaltmasındandır." (s.25) Yani bir avuç oligarşi istisnadır. "İşbirlikçi olmayan"(!) büyük burjuvazinin partisi DYP ise kaide kapsamına giriyor!

Kutlu kimileri bizim "ulusal burjuvaziye bir kurtarıcı misyon yüklediğimizi sanıyorlar" diye yakınıyor. (s.22) Kim demiş "ulusal burjuvaziye" diye? Oligarşi dedikleri bir avuç burjuva dışında tüm burjuvaziye kurtarıcı misyon yüklüyorlar. Zira artık ulusal burjuvazi kavramları da değişmiştir. Eskiden Marksist bir kavram olarak ulusal burjuvazinin Türkiye'de varolduğunu söyleyerek oportünizm yapıyorlardı. Şimdi ulusal burjuvazi kavramını da değiştirdiler. Gavurlarla işbirliği yapan bir avuç dışında kalan Türk burjuvaların hepsi "ulusal" oldu. Bu nedenle eski kavramı kullanıp, bu adamların "ulusal burjuvazi"ye misyon yüklediklerini söylemek bile haksızlık olur!

Ama bu demek değil ki resmiler, tüm burjuvaziyi aynı çuvala koymak gibi "mekanik" bir yanlış yapıyorlar. Hayır, asla! *Öncü* sol kanattır. "SODEP'in Saraçhane mitingi yürekli bir demokratik çıkış" idi. (s.18) DYP ise uysallaştırılabilir, rejimle bütünleştirilebilir vb. (s.17) Kutlu bu "ciddi tehlikeye" dikkat çekiyor. (s.18)

Dedik öncü sol kanattır. Nitekim asgari müşterek diye sıralanan 6 madde, SODEP temelinde düşünülürse yer yer yanlış, yer yer hayal kategorisine giriyor ama DYP temelinde düşünülürse düpedüz yalan kategorisine giriyor.

Örneğin eski SODEP bile militarizme karşı değildi. Bugün militarizme karşı olmak için gereken en asgari koşul ordunun dağıtılmasını savunmaktır. Burada Kutlu'nun muazzam devlet anlayışı yine yansıyor. Ama diyelim 1982 Anayasası konusunda, SODEP değişiklik istediğini *söylemişti*. Bu temelde gerçek bir savaşım yürütme cesaretini gösteremediği ve gösteremeyeceği için bu işin hayali yanlarına örnek oluşturuyor. Neden SODEP yasaları hiçe sayarak yığınları miting meydanlarına çağırıp Anayasanın değişmesini dayatmadı? Çünkü kendisi 1982 Anayasasını yığınların devrimci enerjisine tercih ediyor!

DYP'ye gelince. Kutlu da biliyor ki Demirel de, Cindoruk da TKP'nin legal olması konusunda olumsuz yanıtlar verdiler. Sonra DYP, 1982 Anayasasının yalnızca geçici maddelerinin değişmesinden yanadır. Kutlu bunları biliyor da neden sıralamış? Neden kendisini yalnızca bir komünizm yobazı durumuna değil de aynı zamanda adi bir yalancı konumuna da düşürmüş?

Siz de Kutlu'yu hiç anlamıyorsunuz! Bu Kutlu'nun özverisidir. Adam biraz yüreksiz bulduğu DYP'yi yüreklendirmek, DYP'nin uysallaştırılma tehlikesinin önünü alabilmek için ne kılıklara giriyor! Vah zavallı!

Gerçekte Kutlu'nun burjuvazinin demokrasi asgari müştereği dediği 6 madde, henüz asgari değildir. Kutlu asgari olması yönünde çabalıyor. Öte yandan bu 6 maddenin, bazı ekonomik önlemlerle de beslenmesi gereğine inanıyor. Sol Birlik platformuyla burjuvazinin demokrasi platformunun "ortak noktalarının genişletilmesi" (s.19) de galiba bu ihtiyacı karşılayacak!

Böylece hem demokratik, hem ekonomik yönleri olan ortak bir program temelinde yığınlar mücadeleye çekilecekler! Unutmayın burjuvazi halihazırda "mücadele" ediyor, sorun yığınları çekmektir!

Bütün bu söylenenlerden Kutlu'nun burjuvaziye kurtarıcı bir misyon yüklediği, burjuvazinin sol kanadının "savaşımda" öncü olduğu ama öncünün tek başına "savaşamayacağı ve başaramayacağı", yığınları da savaşa çekme gerekliliği çıkıyor. Kutlu'nun yığınların rolünü değerlendirişine doğrudan bakmak bu sonucu daha da renklendirecektir. Şimdi buna bakalım.

Yığınların rolü

Başta, çarpıtmalara değinirken gericilik döneminin "Leninci" taktiğine değinmiştik. Yığınların rolünü anlamak için yine buradan başlamak gerekiyor.

Kutlu, gericilik döneminin Leninci taktiği diye üç öge saymıştı. Ondan sonra şöyle devam ediyor:

"...Bu ögelere, politikanın, her zaman geçerli olan, toplumda farklı nedenlerle doğan muhalefet hareketlerini tek bir noktada toplaması, birleştirmesi gerektiği ilkesini, zaten biliniyor olması nedeniyle eklemiyoruz. Fakat belirtelim ki, politikanın bu özelliği gericilik döneminde daha da önem taşır.

"Gericilik döneminde, burjuvazi içindeki çelişkilerin, işçi sınıfı açısından ikincil önem taşıyan bu çelişkilerin önemi görece artar. Çünkü burjuvazi içinde sömürüden pay alma kavgası hızlanır...

"Diğer yandan işçi sınıfı gericilik öncesi dönemde yorulmuş, aynı zamanda gericiliğin en ağır saldırılarına uğramıştır. Onun güç toplaması, aynı zamanda dönemin derslerini kendi deneyleri ile özümseme süreci başlamıştır. Bunu dikkate almalıdır politika. İşçi sınıfı bir süre hareketsiz kalır. Buna karşın küçük burjuva çevreler, orta katmanlar içinde çeşitli nedenlerle hareketli kesimler ortaya çıkabilir. Bunlara önem vermek ve onları işçi sınıfı hareketine yakınlaştırıcı bir politika öne sürmek gerekir. Bunu dikkate almamak, işçi sınıfını yalnız ve yorgun tekrar cepheye sürmek anlamına gelir. Bu çoğu kez başarılamaz da zaten. Öte yandan bu geçici hareketsizliğe bakıp, işçi sınıfına karşı güveni yitirmek ise devrimci mantığı yitirmek olur." (s.10-11).

Gerçekte Kutlu, işçi sıfına güveni ve devrimci mantığı çoktan yitirmiştir. Ama yitirmemiş görünmek için bu sözleri ediyor.

Kutlu, "gericilik öncesi dönemde" diye kaçamak adlandırdığı devrimci durumdan sonra işçi sınıfının hareketsiz kaldığını, oysa burjuvazinin ise "savaştığını", öncülüğünü kanıtladığını düşünüyor. Nitekim hatırlanacaktır, Kutlu, burjuvazinin bugün bir demokrasi asgari müştereği koyabilmesine büyük değer veriyor, bunu "ülke tarihinde yeni bir gelişme, olgu olarak" (s.18) değerlendiriyordu. İşte yenilik, burjuvazinin öncülüğüdür. Burjuvazi öncülüğünü yaşamda kanıtlamış, biz dönüp ona "hayır sen gericisin, gerici kal" (s.24) mı diyelim?

İşçi sınıfı devrim falan yapamaz! Geçen sayıdaki yazımızda da değindik, "bugün işçi sınıfı içinde devrim ya da sosyalizmin nesnel bakımdan olgunlaştığı, görevin bunu örgütlemek olduğu" gibi bir düşünce "hiç gerçekçi değildir". (s.9)

Burjuvazi "savaşıyor", öncülüğünü kanıtlıyor oysa işçi sınıfı ve yığınlar pasif! Bu nedenle, "bugün 'güçlenmek' gerekir diyen herkes, bunun yolunun siyasal güçten önce, *yığınların mücadelesini güçlendirmek* olduğunu anlamalıdır". (s.10) "Siyasal güçten önce" diyerek Kutlu şunu demek istiyor: İşçi sınıfının hegemonyası gibi kavramlar geçersizdir, bugün hegemon vardır, savaşıyor, sorun bu öncüye yığınların desteğini sağlamaktır. "Farklı nedenlerle doğan muhalefet hareketlerini tek bir noktada" toplamaktır.

Burjuvazi demokrasi için cansiperane savaşırken, "geri" yığınlar nedense *burjuvazinin* demokrasi savaşımına destek vermiyorlar. Yığınlar daha çok ekonomik gidişe tepki duyuyorlar. Sol Birlik'in platformunda bazı ekonomik maddeler de var. Bu maddeler, yığınları burjuvazinin demokrasi savaşımına çekmeye yarar.

Öte yandan, Türkiye'nin "ah şu geri" yığınları, sivil toplumdan anlamayan, ille de toplumu sağ sol diye bölen, asıl ayrılığın diktatörlükle diktatörlük karşıtları arasında olduğunu görmeyen bu "cahil" kalabalık, nedense ancak sol ya da sol görünen örgütler tarafından "mücadeleye çekilebiliyorlar". Sol Birlik buna da yarar.

Farklı nedenlerle doğan muhalefet hareketlerini, burjuvazinin öncülüğünde, tek bir noktada toplamak için, bugün görev, "yığınları", Sol Birlik'in platformu ile burjuvazinin platformu arasındaki ortak noktaları genişleterek doğacak platform temelinde "mücadeleye çekmektir". (s.19)

"Sol" Birlik ve "TKP", burjuvaziyi yığınlara hoş göstermeli, böylece onları mücadeleye çekmelidir!

Yığınları mücadeleye çekmek çeşitli açılardan çok önemlidir:

"...Burjuva muhalefetinin sesinin yükselmiş olması, rejimde bir yumuşama işareti sayılamaz. Diktatörlüğü ödün vermemeye zorlayan ekonomik durumla ve dış politik yükümlülükleriyle bağlı nesnel faktörler vardır. Eğer demokratik muhalefet daha kararlı yürümezse, sol güçler ile öteki demokrasi güçleri işbirliğinin yollarını bulamazlarsa, halkın politik aktifliği yükseltilmezse diktatörlük yükselen demokratik muhalefeti ezebilir ya da uysallaştırabilir. Bu açıdan SODEP'in Saraçhane mitingi yürekli bir demokratik çıkış olarak değerlendirilmelidir." (s.18).

Öncü. yani SODEP (yerine göre DSP de olabilir), yürekli bir çıkış yapmıştır ama yalnız kalıyor. Yalnız kalınca haklı olarak kararsız davranabilir! Sonra DYP yığınları ardında görmeyince SODEP gibi yürekli çıkışlar yapmaktan zaten vazgeçiyor ve rejim tarafından uysallaştırılma tehlikesiyle karşılaşıyor. Sonuçta, eğer yığınlar mücadeleye çekilmezse burjuva muhalefet ezilebilir ya da uysallaştırılabilir. Yani öncü olan sosyal demokrasi ezilebilir, kararsız bir yandaş olan DYP uysallaştırılabilir. Bunun olmaması için, öncüyü ezilmekten vb. kurtarmak için yığınları acele mücadeleye çekmek gereklidir. Bunun için de görev "solun demokrasi hareketindeki etkinliğini arttırmaktır". (s.19)

"Sol", burjuva muhalefeti ezilmekten kurtarmak için yığınları onun kuyruğuna takmanın bir aracından başka birşey değildir. Bu şimdi, acil olarak da böyledir, devlet, demokrasi açısından da böyledir.

Yukarıdaki bölümlerde değindiğimiz gibi, demokratik devleti burjuvazinin yığınların desteği olmadan yürütebilmesi de "ciddi olmayan bir olasılıktır". Yığınlar Türkiye'de devleti aktif desteklemezse, ordu yine piyasaya çıkar ve militarizm yine gelir! Bu nedenle, iktidara yalnızca DYP-SODEP vb. gelirse ulusal demokrasi olamaz, faşizmin önü tıkanamaz. Hükümete "sol" da katılmalıdır ki, yığınlarla öncü burjuvazinin devleti arasında bir volan kayışı bulunsun!

Özetleyecek olursak, Kutlu için yığınların rolü öncülüğünü savaşarak kanıtlamış olan "demokratik" burjuva muhalefete destek vermek, bu kavga sonunda kurulacak devlete dayanak olmaktır. "Sol" Birlik ve "TKP" "işte böylesine somut, reel, devrimci bir politik hat izliyor"! (s.19). Yığınları burjuvazinin kuyruğuna takmak üzere "özveriyle" çalışıyor ve bu amaç, en azından Kutlu'nun ve kliğinin kafasında net ve açıktır. Kutlu Lenin'den nasıl nefret etmesin?

Kutlu'nun bu bölümde izlediğimiz mantığının tek bir güzel sonucu vardır: İşçi sınıfımızın ve yığınların demokrasi havariliği yapan burjuvazinin peşine takılmasının ne denli güç olduğunu çok güzel yansıtıyor. Bu bilinci gösteren işçi sınıfımız, ayıbını "TKP" adını incir yaprağı gibi kullanarak örtmeye çalışan partizan kliğinin numaralarını da yutmayacaktır. Fabrikalara TKP dalacaktır, fabrikalardan makina sesinden önce *İşçinin Sesi* duyulacaktır!

(Devam edecek)

Öğretmen harek tinin dünü ve bugünü

Cumhuriyet tarihi boyunca öğretmenler ve öğretmenlerin işlevi, üzerinde en çok tartışılan konulardan biri olmuştur. Öğretmenlik, genç nesillerin yetiştirilmesi, toplumun gelişmesi açısından kuşkusuz çok önemli bir meslektir.

Bu meslek, anlamına uygun yapılacaksa, öğretmenler bilimle tanışmak, bilimsel gerçekleri öğrencilere taşımak durumunda olan insanlardır. Bu nedenle, özellikle kırlarda kapitalizmin az gelişmişliği koşullarında, öğretmenler sık sık geleneksel düşüncelerle boğuşmak durumunda kalmışlardır. Bununla bağlı olarak, Türkiye'de öğretmenlerin toplumdaki rolü konusunda çok yanlış düşünceler de gelişmiştir. Öyle ki, geçmişte öğretmenlere neredeyse toplumda "öncülük" rolü atfedenler bile olmuştur.

Örneğin köy enstitüleri deneyimi. Sosyalist bir ülkede çok olumlu bir işlev görebilecek ve bu anlamda, üretimle eğitimin kaynaştırılması gibi bazı olumlu yanlar taşıyan köy enstitüleri Türkiye'de, ilerici çevrelerde bir tabu katına yükseltilmiştir. Köy enstitüsü öğretmenleri, bu okulları bitirenler otomatik olarak "devrimci", "sosyalist" vb. sayılmıştır.

Köy enstitülerinden yetişenler arasında kuşkusuz birçok değerli aydın, hatta bazı komünistler de vardır. Ancak hem kuruma, hem yetiştirdiği öğrencilere hakim olan ideoloji Atatürkçülüktür, Türk milliyetçiliğidir. Nitekim, devrimci hareketin yükselme döneminde bu kurumdan yetişen elemanların bir kesiminin MHP gibi milliyetçi akımlara kayabildiğine tanık olduk. Bu onların mayasının milliyetçilikle yoğrulmasının hem sonucu, hem göstergesidir.

Köy enstitülerini sosyalist kurumlarmış gibi ele alan görüş tümden yanlış bir görüştür. Köy enstitülerinin nesnel olarak gördüğü ilerici bir işlev olabilir. Ancak bu işlevi abartmamak gerekir. Kapitalizmin, özellikle kırda kapitalizmin az gelişmiş olduğu koşullarda, köy enstitüleri modern eğitimle birlikte, daha bilimsel tarım ve el zanaatı tekniklerini köye sokmak, bunu da köylü emeğinin angarya yoluyla sömürüsü temelinde yapmak amacıyla kurulmuştur.

Örneğin köy enstitüleri "örnek arazi" olarak adlandırılan bir toprak parçasını daha bilimsel tekniklerle işliyordu. Okulda kurulan atölyelerde eşyalar üretiliyor ve okulun ihtiyaçları ana olarak bu üretimle karşılanıyordu. Okul binalarının kendisi bile öğretmen ve öğrenciler tarafından yapılıyordu. Bu kurumları sosyalist yuvalar olarak görenler, Sovyetler Birliği'nde sosyalizm kuruculuğu döneminde yapılanlarla benzerlik taşıdığı görüşünden yola çıkıyorlar. Oysa kapitalist iktidar altında, köy enstitüleri için köylüden istenen özveri, köylü emeğini sömürmek amacıyla dayatılan angaryadan başka bir anlama gelemez. Köylünün köy enstitülerini içine sindirememesinin, hatta yer yer karşı çıkmasının bir nedeni budur.

DP iktidarının köy enstitülerini kapatmasına gelince. Bunda kuşkusuz CHP-DP çekişmesinin rolü vardır. Ama bence asıl olarak DP iktidarını hazırlayan ekonomik değişikliklere bakmak gerek.

1950'lerde Türkiye kapitalizminin gelişme düzeyi artık öyle bir noktaya varmış ki, kapitalizmin gelişebilmesi için artık kaplumbağa gibi değil, dolu dizgin köye girmek gerekiyordu. "Kendi aşını, işini, aletini kendi yapan" (geleneksel tekniklere oranla daha bilimsel tekniklerle de olsa) köy enstitüleri modeli, kapitalizmin istemleri açısından geri düşüyordu.

Konumuza, öğretmenlere dönersek. Sınıf savaşımının kızışmaya başladığı 1960'lar sonrasında öğretmenler, ana olarak Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) çatısı altında örgütlendiler. Yönetiminde köy enstitüsü mezunu öğretmenlerin de yer aldığı TÖS gene Atatürkçülüğün etkisi altındaydı. 1960'ların başlarında "aydın öğretmen öncülüğünde köy kalkınması" fikirleri gene yaygın olarak tartışılıyordu. DP, köye okuldan önce yol yapmakla, traktör götürmekle suçlanıyor, eğitilmemiş köylülerin kentlere akmasının doğurduğu yıkıcı etkilerden söz ediliyordu ve yalnızca bu düzeyde sözler ediliyordu.

Ancak, ülkede anlamlı bir büyüklüğe erişen işçi sınıfının eylem alanlarına dolması, sınıf savaşımının keskinleşmesi öğretmenler arasında sosyalist fikirlerin yayılmasını hızlandırdı. Öğretmenler sendikalar aracılığıyla sınıf savaşlarında yer aldılar. 12 Mart Muhtırasıyla gelen gerici iktidar öğretmen hareketine de saldırdı ve öğretmenlerin sendika kurma hakkını geri aldı.

12 Mart sonrasında öğretmenler Töb-Der'i kurdular. Töb-Der yanlışlıkları bir yana, çok geniş bir öğretmen kitlesini, ülke çapında kucaklayan, öğretmenlerin devrimci savaşımda aktif yer almasını sağlayan bir örgüt oldu. Devrimci durumun yükselmesiyle okullar önemli bir devrimci savaşım alanı oldu.

Ancak, oportünizmin proleter hegemonyasını sulandırması nedeniyle devrimci harekete hakim olan parçalanmışlık Töb-Der'e de damgasını vurdu. Onlarca görüş arasında yanlışlar boy ölçüşüyordu. Bir siyasal görüşün yönetimde olduğu bir Töb-Der şubesine başka görüşten olanlar ya girmiyor, ya da giremiyorlardı.

Bugünkü durum

12 Eylül sonrasında, bugün öğretmenler tüm geçmiş deneyimlerin mirasını taşımaktadır. Bugün öğretmen hareketini doğru bir temele oturtabilmenin olanakları nesnel olarak her zamankinden daha fazladır. Ancak tehlikeler de yok değil. Bunlara birkaç örnek vermek istiyorum.

Birincisi, öğretmenler arasında gerek faşizm döneminde, gerekse bugünkü iktidar tarafından yaygın propagandası yapılan Atatürkçülüğe karşı derin bir tepki var. Ama nasıl bir temelde? Gene Atatürkçülük, daha doğrusu kendi deyimleriyle "gerçek Atatürkçülük" temelinde.

Kaç kez şu tür olaylara tanık oldum: Televizyonda bir Atatürk'ten söz edince öğretmenler ayağa kalkıp "Atatürk'ü ağzınıza almayın gericiler" diye bağırıyorlar. İktidarın Atatürkçü olmadığını, Atatürk'ün ilerici, devrimci, anti-emperyalist olduğunu söylüyorlar.

Bu, yeni bir devrimci durumda öğretmen hareketinin düzgün işlev görebilmesinin önünde bir engeldir. Öğretmenler arasında da burjuva ideolojisine, onun Türkiye koşullarına uyarlanmış biçimi olan Atatürkçülüğe karşı savaşı başa almamız gerekiyor.

Burjuva odaklar bu olumsuzluktan yararlanmaya çalışıyorlar. Örneğin 24 Kasım Öğretmenler Günü ilan edildi. Bu günle ilgili olarak öğretmenlerin toplum için ne kadar önemli, değerli olduğu vb. söylenerek sırtları sıvazlandı ve "içlerine sızmış olan pislikleri" temizlemeleri istendi.

Ancak, ne kadar çabalasalar işleri kolay değildir. Çünkü öğretmenlere dayattıkları koşullar (gerek yaşam ve gerekse okullar, eğitim açısından olsun) öğretmen kitlesiyle burjuvazi arasında keskin bir kama gibi durmaktadır. Üstelik öğretmenlerin yaşadıkları bunca deneyim, öğretmen hareketinin doğru bir temelde yükselebilmesi açısından çok önemli bir kazanımdır.

Öğretmenlerin bazı istemleri:

Gözlediğim kadarıyla bugün öğretmenlerin istemlerini şöyle sıralayabilirim:

1. Grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı.
2. Öğretmen maaşlarının, bilimsel olarak hesaplanmış asgari ücretin üstüne çıkan bir düzeyde saptanması.
3. Yeni yapılan "zamla" 150 lira olan ek ders ücretlerinin en az 2.500 liraya çıkarılması.
4. Eğitimin üzerindeki tüm baskıların kalkması, öğrencilere bilimsel bilgilerin öğretilmesi.
5. Öğrencilere tam bir faaliyet ve örgütlenme özgürlüğü tanınması. Öğretmenlerle öğrencilerin okul dışında da toplantı vb. yapabilmeleri.
6. Eğitim politikası ve müfredat programının öğretmenler tarafından, öğretmenler arasından seçilen bir kurulca yapılması.

Bu istemlerin tümü demokratik istemlerdir. Sosyalizmle *doğrudan* hiçbir bağları da yoktur. Ancak bu istemlerin alınması, özellikle Türkiye gibi bir ülkede ancak devrimle, uygulanması ise sosyalizmle mümkündür.

Haydi öğretmenler! Bilimsel ve demokratik bir eğitim için demokrasi ve devrim kavgasına!

Fehmi Sarpkaya, Zonguldak

Pasaport yenileme bir denetim aracı olarak dayatılıyor.

Pasaport y nilemeye hayır

Bugüne kadar kullanılan pasaportların 1988 yılına kadar yenilenmesi zorunluluğu önümüze dayatıldı.

Gerici yönetim çözülen rejimi ayakta tutabilmek için yeni yeni yasalar, kararnameler vb. çıkarıp duruyor. Son birkaç yıldır çıkarılanlara baktığımızda işçilerin, emekçilerin yararına herhangi bir yasa ya da kararnameye rastlamak olanaksızdır. Bunların hepsi ya emekçi halkın ekmeğine, aşına ya da savaşım içinde kazandığı demokratik haklarının biraz daha gaspına yöneliktir. Pasaportlar konusunda alınan yeni karar bunlardan biridir.

Yeni çıkarılan pasaportların sayfa sayısı bilinçli olarak az tutulmuştur.

Avrupa'da Türkiye'ye karşı vize uygulamayan ülkenin hemen hemen kalmadığı bu koşullarda pasaport sayfa sayısının az tutulması pasaportların sık sık değiştirilmesine neden olacaktır. Ta Osmanlı'dan kalan devletin insanları kul olarak görmesi anlayışıyla devlet kapılarında halka çektirilen eziyetleri hepimiz biliriz. Hele pasaport işlemlerinin yapıldığı emniyet müdürlüklerinde her insana "şüpheli" gözüyle bakıldığı, en ufak itirazda insanların yaka paça gözaltına, işkenceye alındığı da bilinen bir gerçektir. İkide bir sayfaları dolan pasaportunu değiştirmeye giden, özellikle işçi, öğrenci olan vatandaşların bu tür uygulamalarla karşı karşıya kalması, pasaportunu yenileyinceye kadar anasından emdiği sütün burnundan getirilmesi büyük bir olasılıktır.

Pasaport sayfa sayısının az tutulması, pasaport değiştirme sırasında yapılacak sorgulamaların sıklaşması anlamına da gelecektir. Her pasaport yenilemede, yapılan giriş-çıkışların hesabı sorulacak, insanın dokunulmaz haklarından biri olan seyahat etme hakkı yine ve daha çok çiğnenecektir. Türkiye'de yurt dışına çıkış yapan herkese "zararlı faaliyetlere" katılabilir gözüyle bakılmaktadır. En sıradan insanların bile Türkiye sınır kapılarından her çıkışlarında derin bir "oh" çekerek "bu sefer de çıktık" diye rahatladığını toplu seyahat yapan herkes bilir. İnsanlara bu uygulamayı "layık" gören bir devlet, bu insanları yönetmeye layık olamaz.

Üzerinde durulması gereken bir başka nokta, pasaport sayfa sayısının komik sayılara düşürülmesine karşın pasaport harçlarının kat kat artırılmış olmasıdır. Harçlar Türkiye'de 4 kat birden arttırılarak 1875 liradan 7500 liraya yükseltildi. Yurt dışındaki pasaport harçlarının ise önce ocak ayı içinde belirleneceği belirtildi ancak bazı "enerjik" konsolosluklar talimatnameyi beklemeden harçlara yüksek miktarlarda zam yaptılar. Örneğin harçlar Federal Alman-ya'da 102 mark, İngiltere'de ise 42 sterlin olarak alınmaya başladı.

Pasaportların yenilenmesi kararı ve yeni saptanan yüksek harçlar yurt dışındaki Türkiyeliler arasında büyük bir tepki uyandırdı. Son dönemlerde, serbest dolaşım çevresinde yürütülen pazarlıklar nedeniyle zaten kızgın olan yurt dışındaki işçileri yatıştırmaya her zamankinden daha fazla ihtiyacı olan hükümet, bu tepkiler karşısında geri adım atmak zorunda kaldı. Gönderilen bir talimatnameyle yapılan zamlar alelacele düşürüldü. Örneğin Federal Almanya'da 85 mark oldu.

Türkiye hükümeti, zamları düşürerek yurt dışındaki Türkiyelilerin pasaportların yenilenmesi uygulamasına gösterdiği tepkiyi yumuşatmayı amaçlıyor. Ancak, harçlara yapılan zam Türkiye'nin pasaportların yenilenmesiyle amaçladıklarının yalnızca küçük bir parçasıdır. Harçları daha da düşürseler, hatta "bedava" bile yapsalar, yurt dışındaki Türkiyeliler bu gerici uygulamaya karşı verdikleri savaşımdan vazgeçmeyeceklerdir.

Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk ve Sosyal İşler Genel Müdür Vekili Zeki Çelikkol pasaportların yenilenmesi kararını haklı gösterebilmek için "1 milyon sahte pasaport olduğunu ve yeni pasaportların sahte pasaportları önlemek için hazırlandığını" belirtti. 1 milyon rakamının abartılmışlığı bir yana bu yetkilinin sözlerinde bir gerçek payı vardır. Herhalde Türkiye sahte pasaport kullanılan ülkeler arasında ön sıralarda bir yer tutmaktadır. Peki ama neden? İnsanlarımız sahte pasaporta çok düşkün olduklarından mı? Türkiye'de pasaport almak için müracaat etmek bile bir cesaret işidir. Müracaat edenin pasaport alması söz konusu olduğu gibi içeri girme olasılığı da vardır. Ayrıca burjuvazinin Ruhi Su gibi değerli sanatçılara pasaport vermeyip ölüme mahkum ettiğini de herkes biliyor. Bugün en ufak bir şekilde polis takibatına uğramış bir kişinin, kendisini bir kenara bırakalım, tüm ailesinin pasaport alma olanağı çok düşüktür. Bu koşullarda insanlar sahte pasaport kullanmasınlar da ne yapsınlar? Bizce bu insanlar doğrusunu yapıyorlar. Devletin önlerine koyduğu engelleri "pratik" bir biçimde aşıyorlar.

Devletin halk üzerindeki denetimini arttırmaya yönelik, yeni bir soygun makinesi olan pasaportların yenilenmesine karşı savaşımı yükseltmek demokratik savaşımın önemli bir halkasıdır.

Feride Çelik

Resmi parti içindeki bir muhalefet gurubu tarafından kamuoyuna sunulmuş olan ve büyük önem taşıyan metinleri tümüyle yayınlıyoruz.

Türkiye Komünist Partisi Politik

Not: Yazıda geçen her X işareti bir isim demektir yazının orjinalinde, X bulunan yerlerde isim ve soyisimler yer almıştır.

1. Sarısözen, Yağcı ve Coşkun üçlüsünün başını çektiği ve partizan grubu diye anılan grubun 12 Eylül sonrası partiyi nasıl likide ettiği ve ettirdiği isim isim, bölge bölge, İstanbul'un semtleri, Ege, Karadeniz, Akdeniz ve Ankara'da... Bu kliğe bağlı olanların dışındaki parti aparatlarını, varolan sekreterleriyle ilişkiyi kestirerek nasıl dağıttıkları ... "Zor günler yaşıyoruz vb." kılıflarıyla insanların cezaevinde ve dışarıda nasıl perişan edildiği somut olay ve isimlerle biliniyor. Hangi aşamadan sonra "Parti yıkılıyordu, biz kurtardık" propagandasına başlandığı ve kongre diye ancak iki gün süren ve büyük bölümü X'un ajitasyon konuşmalarıyla geçen ("15-16 Haziran'da işçi sınıfımız tankların üstüne çıkmaktan çekinmemiştir. Devrim silahlı yoldan yapılacaktır tümcesinden korkanlar işçi sınıfımızı tanımamaktadırlar ...") vb. laflara kadar birçok konuşma da biliniyor.

2. Değil Türkiye'de, Batı Avrupa'da bile tabanda ön çalışma ve tartışmanın yapılmadığı ve sadece partizan grubunun tesbit ettiği delegelerle toplanan ve adına kongre denilen toplantıda gizli bölmede Türkiye'den gelenlerin aslında birçoğunun Batı Avrupa'dan geldiği ve bunların büyük bir bölümünün tekrar Batı Avrupa'ya döndüğü biliniyor. Örneğin X ve X sözkonusu gizli bölmede olanlardandır.

3. Açık bölmede partiyi temsil eden delegelerden bazıları: X (kendisine diğer delegelere haber ulaştırma ve suflörlük görevi de verilmiştir), X, X ve X, X, X, X, X, X, (X örgütünden), X, X, X, X, partizan'ın şaşmaz hempalarını saymaya gerek yoksa da X, X, bunlara ilaveten X, X ve yer darlığından ötürü isimlerini yazamadığımız birçok başka "delege" biliniyor.

4. İsim belirtilmeden yapılan MK seçimi ve herkes bahçeye çıktıktan sonra geriye çağırılanların MK üyesi olarak seçildiklerini bilmek için arif olmak gerekmiyor. Örneğin PB'ya aramızda işçi de olsun mantığıyla alınan X'in (ki bu adam bütün iyi niyetine rağmen Marksizm biliminden uzaktır) Veysi Sarısözen bu kişiyi çok kolay yönetirim diye seçtiği biliniyor. X'in baskısıyla PB'da kalanların X ve X olduğu biliniyor. Şu anda engin ideolojik yazılar yazdığını sanan X ve diğer "Marksolog"lar da biliniyor.

5. Kongre gecelerinde odalardaki kulisler de biliniyor.

6. Kürt sorununda Fransa'dan, Almanya'dan, İsveç'ten (örneğin X, X, X, X) X'ye kadar ajanvari ulusal hareket oluşturma çabaları ve bunun için de diğer Kürt siyasi örgütlerine üye oldukları halde X gezileri sağlayarak, maddi destekler sağlayarak, öyle ki uluslararası telefon konuşmalarının parasını ödemekten tutun da Batı Avrupa'da dolanma olanakları sağlanarak Sol Birlik içinde varolan örgütlerin altını oymaya çalışıldığı ve şu anda kimlerin bu angajmanlar içinde olduğu biliniyor. Özellikle, bu kişilere "TKP'nin adı geçtiğinde dozajını kaçırmadan küfür edebilirsiniz ki güvenirliliğiniz Kürtler içinde artsın" işaretinin verildiği de biliniyor.

7. X mitinginde X'a telefon ettirilerek "biz TKP olarak sizin saptadığınız sloganlar dışında slogan atmayacağız" teminatı verilmesine rağmen miting sırasında çeşitli siyasetler tarafından slogan atıldığında bunlara nasıl sahip çıkıldığı da biliniyor.

8. Çeşitli eğitim gruplarında (X ve X'deki) partizan kliğinin marifetleri ve bunun içinde rol alan kişiler biliniyor. (Örneğin Kutlu'nun, Sarısözen'in ve bunun X'ının ayrı ayrı katıldıkları eğitim gruplarında) orada dönen klikçi kulisler biliniyor.

9. Şu anda X ile X arasında kuryelik yapanlar (örneğin X, ve X ve X) biliniyor.

TKP MK rganı Atılım ve Y ni Çağ'dan bölüml r

Atılım'dan

"Büyük burjuvazinin TKP'ne karşı saldırısı yalnız açık faşist yöntemlerle belirmiyor. MİT, CİA, egemen çevreler yalnız kaba terörle TKP'yle başedemeyeceklerini biliyorlar. Bunu bildikleri için de yeni yeni sahte TKP'ler kurdurarak partiyi parçalamak, işçi sınıfı içindeki etkenliğini zayıflatmak, hatta işçi sınıfını başsız bırakmak istiyorlar. Bundan bir müddet önce gerek yurtta, gerekse dışarda ajanlarına TKP adına bildiriler yayınlattılar. Bu ajanların önemli bir kısmı, Maocu ve Kıvılcımlıcılardan seçilmiştir. Bir de, yine bu ajanlara TKP-R (reorganizasyon) diye bir örgütün adını ortaya attırdılar

"Bugün artık devrimci çevrelerce MİT hesabına TKP-R kışkırtması yapanların adı, kimliği biliniyor. Bunlar legal bir sosyalist partinin yöneticileri arasında bulunan ve Kıvılcımlıcı olarak tanınan bazı kişilerdir. Bu kişiler, sıkıyönetim devrinden hemen sonra yine büyük burjvazi hesabına legal sosyalist hareketi böldüler, parçaladılar. Şimdi de MİT'in, illegal çalışmak zorunda bırakılan TKP'ni illegalde bölmek, parçalamak planlarını uygulama çabasındadırlar. Bu kişilerin adlarını bizler de biliyoruz. Ve bu kişiler işçi hareketine daha da zararlı olmaya başladıkları zaman bu adları açığa vurmak, onları teker teker teşhir etmeyi devrimci bir ödev, işçi sınıfının savaşımına, halkımızın anti-emperyalist, anti-faşist, demokratik haklar için mücadelesine bir hizmet sayıyoruz." *(Atılım,* Aralık 1975, sf.2)

"Maoculuğun, Troçkiciliğin, Kıvılcımlıcılığın, bütün sapık akımların burjuvazinin safında oldukları iyiden iyiye açığa çıkmıştır. Bazı Kıvılcımlıcıların emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin TKP'ni yıkma, parçalama planlarını uygulamak maksadıyla 'TKP-R' diye sahte komünist partiler kurma girişimlerine karşı da savaş gerekiyor. Bu kişilerin bilinen kimliklerini açıklamak ileride devrimci bir ödev olacaktır." *(Atılım,* 1 Ocak 1976, sf.7)

Yeni Çağ'dan

"Bu TKP'nin, yeni kurulan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi (TSİP) ile bir ilişkisi, bağı olduğu anlamına gelmez. TSİP Marksizme yabancı, Kıvılcımlıcı bir temele oturtulmuştur. Bu temel yayınlanan programa yansımıştır. *(Yeni Çağ,* Temmuz 1974, sf.605)

"Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin (TSİP'in) kuruluşu işçi sınıfının, ulusal güçlerin birliğini sağlayacak nitelikte olmadığı derhal görülür. Bazı TSİP yöneticilerine göre Türkiye'de sosyalist akım son on yıl içinde yoğun bir biçimde belirmiştir. Bugünse bu kısa süreli sosyalist akımın tek temsilcisi ve örgütleyicisi TSİP'tir. Bu ayırıcı, bölücü ve değişik sosyalist akımlar arasında diyalog yollarını kapatan bir tutum olduğundan tekelci bir davranıştır." *(Yeni Çağ,* Ağustos 1974, sf.690)

"Bu tutuklamalar, baskılar, yargılamalar aynı zamanda komünist partisi kadrolarını, bir bakıma kalbura vurmak gibi bir nitelik de taşıyor. Yarı yoldan dönenler, korkaklar, dönekler sapır sapır dökülüyor. Bunlardan kimileri burjuvazinin ayaklarına kapanıyor. Kimi ajan oluyor. Kimi çekip gidiyor. Kimileri de 'sosyalist', 'komünist' rozetini zaman zaman çıkarıp gösteriyor. Likidatörler, bozguncular, provakatörler bunların arasında eksik değildir." *(Yeni Çağ,* Ocak 1975, sf.74)

"General eskisi Madanoğlu sonra tabii senatör Acuner Senato'da 12 Mart olaylarından sonra bazı açıklamalar yaptılar. Kıvılcımlı'nın, Mihri Belli'nin MİT ajanı olduklarını söylediler. Olaylar bunu doğrulamıştır.

"İşte böylesi bir ajanı, sapığı, TSİP yöneticileri kendilerine bayrak yapmışlardır. Kılavuzu böylesi bir karga olanlardan halka ne hayır gelir. 'Katkı' dergisi, Aralık 1974 sayısında, TSİP üstüne bir açıklama yaptı. Bu partinin sözcülüğünü yapan 'Kitle' gazetesinin: 'Hürriyet Holding'in koltuğu altında icra-i sanat ettiğini' yazdı. Fotoğraflar, belgeler bastı. TSİP'in, merkezi New York'ta olan ve CİA'nın emrinde bulunan 'uluslararası işçi birliği'ne, bunun bir alt kolu olan 'Ortadoğu işçi birliği'ne bağlı olduğunu somut verilerle göstermeye çalıştı. *Ateş olmayan yerden duman çıkmaz derler."* (Aynı sayı, sf.78)

"TSİP yöneticileri İstanbul'da Viranşehir katliamını protesto mitingini tertiplediler. Böylece kendilerine aldanmış bazı kadroları polise teslim ettiler.

"TSİP yöneticileri (...) işçi hareketinin dışında olduklarını, işçi hareketini parçalamaktan başka bir amaçları bulunmadıklarını, ayrılıkçı bir parti kurduktan sonra bir daha ispatladılar." (Aynı sayı, sf.86)

"Bir yandan büyük burjuvazi, Demirel, Türkeş, Feyzioğlu, Erbakan grupları bir yandan da Amerikan emperyalizmi TKP'nin işçi sınıfı arasında ve genellikle kamuoyu arasında kazandığı otoriteyi ve sempatiyi kırmak için MİT'in ve CİA'nın uzmanlarını harekete geçirdiler. Memlekette 'TKP-R' diye sahte bir hareket yaratmaya kalkıştılar. Batı Berlin'de ve Batı Almanya'da ajanlarına birtakım bildiriler yayınlattılar. TKP adına yayınladıkları bu bildirileri de 'Hürriyet' gibi MİT'in, CİA'nın organı durumunda olan yüksek tirajlı gazetelerde bastılar." *(Yeni Çağ,* Temmuz 1975, sf.648)

"TKP'nin militan kadroları işçi sınıfının içinde örgütleniyor ve ardıcıl olarak ideolojik savaştan geri durmuyorlar. Maoculuğun, Troçkiciliğin, Kıvılcımlıcılığın, bütün sapık akımların burjuvazinin safında oldukları iyiden iyiye açığa çıkmıştır. Bazı Kıvılcımlıcıların emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin TKP'ni yıkma, parçalama planlarını uygulamak maksadıyla TKP-R diye sahte komünist partiler kurma girişimlerine karşı da savaş gerekiyor. *Bu kişilerin bilinen kimliklerini açıklamak ileride devrimci bir ödev olacaktır." (Yeni Çağ,* Aralık 1975, sf.1082)

"Birkaç ay evvel 'TKP-R' imzalı bildiriler dağıtarak ortaya çıkan ve komünist kadroları ve sempatizanları şaşırtma, yetişmekte olan kuşaklara tuzak kurma, *TKP'yi arkadan vurma hedefini güden provakatörlerin kimlikleri bugün biliniyor. Bunlar bir sosyalist partinin yöneticileri arasında yer almışlardır.* TKP, bu provakatörlerin eylemleri işçi sınıfının devrimci hareketine, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımına zarar verecek ölçüye vardığı zaman, bunların maskelerini düşüreceğini, *kimliklerini açıklayacağını, bunu devrimci bir ödev saydığını ilan etmiştir." (Yeni Çağ,* aynı sayı, sf.1100)

"Daha bir olayı vurgulamak gerek. Partimiz TİP'i, TSİP'i yöneticilerini birbirine katmıyor. Bu partilerin tabanıyla tavanı arasındaki farkları görüyor. Bunların hepsini bir çuvala doldurmak yanlıştır. Sonra, bunlar ayrı ayrı partilerdir, programları, tüzükleri ayrıdır. Tek cephe, savaş birliği kurmak bu cepheye girecek partilerin kendilerini dağıtıp, ortadan silinmeleri demek değildir. Bu yoldaki dedikodular dipsizdir. Bunun gibi karanlık oyunlara kalkışmaları da bu oyunlara kalkışmak isteyenlere hiçbir hayır getirmedi. Tersine kendilerini parçaladı." *(Yeni Çağ* Şubat 1977, sf.177)

Bürosu'na

10. İŞTE İLLEGALİTENİZ BU KADAR. KAFANIZ KUMDA, KIÇINIZ DIŞARDA.

11. Ekte üç sayfa olarak sunduğumuz, *Yeni Çağ*, ve *Atılım*'daki yazılarınızı, ihbarcı tutumunuzu uygun bulsaydık, aslında bu bilgileri kitap halinde hemen yayınlardık. Siz çok kişiyi ve çok örgüt yöneticisini ihbar ettiniz. Ancak biz sizin gibi yapılmaması gerektiğini kanıtlayacağız. İşçi sınıfımıza ve halklarımıza, özellikle de uluslararası sosyalist harekete olan güvenimizden dolayı sizinle politik platformda mücadele etmeyi tercih ediyoruz. Aslına bakılırsa kongre delegesi diye, sendika bürokratlarından tutun da, Marksizmden-Leninizmden uzaktan yakından ilişkisi olmayan ve hatta çocuk yaştaki kişileri tek tek açıklamak, parti tabanının gözünde ve sol kesimin gözünde hiç yoruma gerek bırakmadan sizin illegaliteyi nasıl kullandığınızı ve parti tabanını temsilen gelenlerin "şanlı 5. kongrede" ne derecede temsil hakkına sahip olduğunu göstermeye yeterdi. Ancak şuna inanıyoruz ki ne gerekçe ile olursa olsun, ne yarar sağlarsa sağlasın böyle bir davranış bizi sizin düzeyinize düşürür. İşte biz hiç olmazsa sizin düzeyinize düşmemek için korkunç çaba göstereceğiz.

12. Sonuç olarak siz partizan kliğine karşı mücadelemiz ideolojik platformda yürüyecektir. Uzun süreden beri süregelen ayrışmalar şu başlıklar altında toplanabilir:

A. Kongre denen toplantı gayrı meşrudur ve tabanı hiçbir şekilde temsil etmemektedir.

B. Parti hergün giderek sağa kaymakta, bütün umudunu burjuva muhalefete bağlamaktadır.

C. Sol Birlik olumlu bir adımdır. Ancak bugünkü TKP yönetiminin makyavelist politikası güvensizliğin büyümesinde ana etkendir.

D. Kemalizm ve burjuva kuyrukçuluğu ve özellikle de makyavelizm bugünkü yönetime tümüyle egemendir. Ulusal soruna bakış da aynı anlayışın derin izlerini taşımaktadır.

E. 1973 sonrası TKP'nin geçmişindeki tüm olumsuzlukların reddedileceği ve partinin adeta eriyip yok olduğu söylendiği halde bütün yanlışlara geçmişimize sahip çıkıyoruz adı altında sahip çıkılmakta ve sürdürülmektedir.

F. Örgüt anlayışı tamamen dejenere edilmekte ve mavi boncuk dağıtma politikası artık genel örgüt anlayışı haline gelmiştir.

G. Ülkemiz gibi Cumhuriyet tarihinin üçte ikisi sıkıyönetim ve cuntalarla geçmiş sert toprağın gerektirdiği örgüt ve kadro anlayışı doğrultusunda hiçbir gelişme yoktur. Örneğin 1984 yılında Türkiye'ye göndermek için fazla tanınmamış gerekçesiyle görevlendirilen ve sizin güvendiğiniz kişilerden oluşan bir grup tam Türkiye'ye gönderilecekken, gitmesi gerekenler bin türlü bahane gösterip, hepsi X'den gerisin geriye mutlu yuvalarına dönmüşlerdir. Böyle şekilsiz bir örgütlenmeden bundan başka bir sonuç bekleyen sizler daha çok yanılacaksınız.

...tehditlerinize gelince.

Sadece şunu söylemekle yetineceğiz. "Tavşan korktuğu için kaçmaz, kaçtığı için korkar." Siz korktuğunuz için kaçmıyorsunuz, kaçtığınız için korkuyorsunuz.

Dikkat ederseniz "şöyle yaparsanız veya böyle yaparsanız açıklarız" gibi bir tehditte bulunmuyoruz. Sizden hiçbir istemimiz de yoktur. Nasıl biliyorsanız öyle yapın. İmam bildiğinden başka birşey okuyamaz, sizin de bildiğinizi okuyacağınıza inanıyoruz. Bizim politikamızı sizin davranışlarınız, veya bize karşı uygulamalarınız belirleyecektir. Kendimiz, tabii ki çapımızın elverdiği kadar, işçi sınıfının ve halklarımızın mücadelesine katkıda bulunmaya çalışacağız. En iyi yargıç zamandır. Partizan kliğinin kim olduğunu ve partide, gerçekten, kendinden önce işçi sınıfının ve halkların çıkarlarını düşünen insanlar olduğunu zaman gösterecektir. Bu da bizim zamana dilekçemizdir.

Not: Elinizdeki bu yazı, yazıda geçen isimler silinmiş olarak — Kemal Burkay, Yalçın Yusufoğlu, PPKK Genel Sekreteri, Behice Boran, Teslim Töre, Dev-Yol, Dev-Sol, TKP-B, Kurtuluş, KUK, KUK-Sosyalist Eğilim, Haluk Yurtsever, diğer örgüt ve kişilere, ayrıca isimler silinmemiş olarak da X ve X iletilecektir. Yazının tamamı üç adet fotokopi sayfasıyla birlikte sekiz sayfadır.

İnsan veya örgüt sağ ya da sol sapma içinde olabilir. Ancak en zararlı ilkesiz olanıdır. Ya göründüğünüz gibi olun, ya da olduğunuz gibi görünün. "İstikrarlı kötü, istikrarsız herşeyden bin kat daha tercihe şayandır."

Son not: Bu yazının orjinali TKP'nin yetkilisine okutulmuş, fakat söz konusu X bu yazıyı almayacağını, bunları sözlü ileteceğini ve daha sonra anlatacağımız tehditleri savurarak masayı terketmiştir.

Resmi parti içindeki muhalefetin yayınladığı ikinci ana metin de budur.

Kutlu bu kadar alıntıya neden gerek duyuyor

Yol ve Amaç dergisinin 9. sayısında Kutlu'nun oldukça uzun bir yazısı yayınlandı. Bu yazı gerçekten de SCY (Sarısözen, Yağcı, Coşkun) tayfasının bütün anlayışını toplu bir biçimde sergilemesi açısından büyük önem taşıyor. SCY ne diyor, daha doğrusu neyi kanıtlamaya ve kendi dışındaki solu ne üzerinde ikna etmeye çalışıyor? Daha ileri gidersek ulaşmak istediği veya ulaşabildiği yığınları nereye doğru yönlendirmeye çalışıyor?

Bu kadar dolambaçlı ve yazının neredeyse yarısını Lenin'den alıntıların kapladığı 26 sayfalık makalenin özeti şu: "Bugün ülkemizde faşist cuntaya karşı yükselen bir burjuva muhalefeti vardır ve bunun siyasal biçimdeki temsilcileri DYP ve SODEP'dir. Bu siyasal partiler burjuva demokrasisi istemektedirler. Sol güçler politik arenanın dışında kalmak ve yığınlardan yalıtlanmak istemiyorlarsa faşist cuntaya karşı yükselen bu burjuva muhalefeti desteklemelidirler." "Diğer yandan, biz burjuvazinin değişik kanatlarının bugün bir demokrasi asgari müştereği ortaya koyabilmiş olmalarına büyük değer veriyoruz, bunu hiç ikircimlenmeksizin destekliyoruz."

Devamla, "Günümüzde iki ayrı demokrasi platformu oluşmuştur. Birincisi burjuva muhalefet partilerinin birleştiği demokrasi asgari müştereğidir. Şöyle özetlenebilir. 1. Diktatörlüğe karşıtlık ve erken seçim istemi, 2. Batılı anlayışta demokratik hak ve özgürlüklerin tanınması, 3. 1982 Anayasasının değişmesi, 4. Militarizme karşı olma, 5. Komşularımıza karşı bölgemizde gerçekçi, barışçı, yumuşama yanlısı bir dış politika izlenmesi, 6. İMF'nin dayatmalarına boyun eğilmemesi" deniyor.

Sanki en kısıtlı burjuva demokrasisinin bile faşizmden daha kötü birşey olduğunu ileri süren varmış gibi uzun uzun alıntılarla, burjuva demokrasisinin faşizmden daha iyi ve yararlı olduğunu anlatıyor ve şöyle soruyor. "Politik demokrasi olmadan başta işçi sınıfı olmak üzere geniş halk yığınlarını örgütleme olanağı dünyanın neresinde görülmüştür?" Bu bilgiç sorudan sonra şöyle devam ediyor: "Burjuva demokrasisi biçimsel, formeldir. Ama formel demokrasi hiç de önemsiz değildir. İşçi sınıfı bu sınırlı demokratik özgürlüklerden yararlanarak burjuvazinin formel demokrasisinin iç yüzünü kavrar. Şöyle der ona: *'Demokratım diyorsan grev hakkımı tanı.'* Grev hakkı kısıtlı da olsa işçi sınıfı bu hakkı kullanmaya başladığı zaman en *geniş yığınlar bu kısıtlamayı göreceklerdir. Giderek kendi öz deneyleriyle burjuvazinin özgürlükleri gerçekten tanımayacağını, onun tanıyacağı özgürlüklerin kendi temel sorunlarını çözmeyeceğini, bunun için düzenin değişmesinin zorunlu olduğunu anlayacaklardır. Yani burjuvazinin demokrasi karşısındaki tutumunun yığınların gözünde açığa çıkması 'ben demokrasi için çalışacağım' diyen burjuvaziye 'hayır sen gericisin, gerici kal' diyerek değil, bizzat sınıf mücadelesi ile hakları elde etmek ve kullanmak için mücadele ile ve bizzat kullanarak sağlanabilir.* Bunun için de burjuvazinin formel demokrasiden yana her tutumunu değerlendirmek zorunludur."

Tam buraya uyacağı için daha önce yazılan alıntıyı bir daha yazmak istiyoruz: "Bunu hiç ikircimlenmeksizin destekliyoruz." Neresinden başlamak lazım bu deli saçması denebilecek kadar ciddiyetten uzak görüşlerin? İnsan bir kere şaşmaya görsün, yol şaşınca insanın nereye çıkacağı belli olmaz.

Efendim biz ne demeli imişiz? "Ben demokrasi için çalışacağım" diyen burjuvaziye, "hayır, sen gericisin, gerici kal" dememeliymişiz.

Cuntanın bol Kemalizmli döneminde Cumhuriyet yazarı İlhan Selçuk dayanamayıp "Kemalizm muz mudur ki isteyenin niyetine göre soyulsun" diye yazmıştı da gazete haftalarca kapanmıştı. İlahi Haydar Kutlu, demokrasi muz mu? Dünyada Nazi artıklarının dışında kendine "ben demokrasi için çalışmıyorum, demokrasiye karşı çalışıyorum" diyen burjuvazi mi var? Demokrasinin can düşmanı Regan kadar demokasi havarisi görünen ve bunu her gün haykıran başka kim var bu dünyada? Bu duruma göre demokrasinin kalesi Vaşington diyen Regan'a da "gericisin" dememeli, özellikle "gerici kal" hiç dememeliyiz. Çünkü ne olur ne olmaz bakarsın bizim sözümüzü dinler de ilerleyecekken gerici kalabilir sonra.

Efendim, bu duruma göre ülkemizde ilerlemiş ama bir türlü "sol sapma solcuların" rahat bırakmadığı ve devamlı "hayır sen gericisin, gerici kal" diyerek ilerlemesine engel olunan bir burjuvazi varmış. Kimmiş kimmiş?

Bir bilen, yani Demirel'in koordinatörlüğündeki DYP. O AP ki, DGM'leri kurduran, Kontr Gerilla'yı kollayan, kanlı katiller örgütü MHP'yi kanadı altına alan, iti ite kırdıracağız diye binlerce devrimcinin, emekçinin kanına giren. Tüm antidemokratik yasaların savunucusu ve uygulayıcısı. İMF'nin ve ABD emperyalizminin bir numaralı uşağı. Anti-komünist ve herşeyden önemlisi Türkiye devriminin önünde en büyük engel olan faşist milislerin dün de bugün de kol kanat gericisi DYP, içi boş bir demokrasi şampiyonluğu yapıyor diye "hayır, sen gericisin" bile diyemeyeceğiz, dememeliyiz. Ya ne demeliyiz? Haydar Kutlu'nun yukarıda saydığı 6 maddeyi sayacağız ve "Günümüzde iki ayrı demokrasi platformu oluşmuştur. Birincisi burjuva muhalefet partilerinin birleştiği demokrasi asgari müştereğidir" deyip, bırakalım komünist olmayı bir tarafa, insan olarak vicdanımız sızlamadan şunu ekleyeceğiz: "Bunu ikircimlenmeksizin destekliyoruz." İnsan pusulayı şaşırırsa Kutlu ve dalkavukları gibi sapmalı.

Tabii ki sorun bir vicdan ve duygu sorunu değildir. Ne var ki DP mirasçısı ve AP mimarlarının oluşturduğu DYP'de öyle Haydar Kutlu'nun saydığı 6 madde de vurgulandığı gibi bir demokratlaşma biçiminde ilerlemenin esamesi yoktur. Demirel'de değişen sadece her paragrafta yerli yersiz tekrarlanan fakat özellikle içeriğine girilmekten kaçınılan "demokrasi" sözcüğüdür. Cüneyt Arcayürek'in "Demirelname" diye tanımlayabileceğimiz altı ciltlik kitabında görüleceği gibi Demirel'in, yani DYP ismiyle örgütlenmiş AP'nin dünden bugüne değişmiş önemli hiçbir görüşü yoktur. Demirel'in bugün cuntaya karşı yöneltiği eleştirilerin temel mihveri "seçimle gelmiş bir hükümet emrinde, anarşiye teröre ve devlete karşı işlenen fiillere karşı var gücüyle mücadele etmelidir" biçimindedir. Aslında DYP bu anlayışı her fırsatta açıkça belirtmektedir. Asıl anlaşılamayan Kutlu'nun bu DYP'ye hiç de sahip olmadığı misyonları sanki varmış gibi yakıştırmasıdır. Örneğin Kutlu'nun 2 numara olarak belirttiği "Batı anlayışta demokratik hak ve özgürlüklerin tanınması" konusuna bakalım. AP, 1982 Anayasası gibi bir anayasaya sahip olmak için kırk bin türlü yol deneyen parti değil midir? Yani şimdi DYP batılı anlayışta hak ve özgürlüklerin tanınması doğrultusunda istemler mi ileri sürmektedir? Örneğin 141-142 kalkacak mı demektedir? DGM'ler kurulmayacak mı demektedir? YÖK yasası, sendika yasası, toplu sözleşme ve grev yasası değişecek mi demektedir? Ve buna benzer birkaç somut istemde mi bulunmaktadır? Yoksa Cindoruk-Kutlu gizli görüşme yapıp da DYP tarafından Kutlu'ya el altından bu doğrultuda bilgiler mi verilmiştir? Kaldı ki Demirel veya DYP bugün bunları söylese bile biz bunlara inanacak mıyız? İnanmayanlara, dönüp DYP'ye "hayır sen gericisin", "yalan söylüyorsun" diyenlere, Demirel'in yanına geçip saldıracak mıyız? Anlayışsızlar, burjuvazinin ilerlemesini engel-

(Devamı sayfa 14'te)

(Baştarafı sayfa 13'te)

liyorsunuz mu diyeceğiz? Zaten böyle bir soruyu sormak gereksiz. Kutlu tavrını almış bile. "Böyle söyleyenler sapma içindedir" deyip cephesini almış durumda.

Yine Kutlu'nun 3. madde olarak saydığı "1982 Anayasası'nın değişmesi" istemi misyonuna bakalım. Bu istemin DYP açısından sadece Demirel ve benzerlerinin siyasi haklarını gasp eden Anayasa maddeleriyle sınırlı olduğu herkesin malumudur. Çünkü bu bir sır değildir ve bugünkü Anayasa AP'nin gökte ararken yerde bulduğu rüyalarının anayasasıdır.

Aslında şunu kesinlikle kabul etmek gerekir ki ülkemizde hem işbirlikçi tekeller için, hem de burjuvazi ve gericiler için 1982 Anayasası'ndan daha geniş haklarla donanmış bir anayasa ile ülkeyi yönetmek olanaksızdır. Ve her boydan düzen savunucuları, hiçbir ikircime yer vermeyecek şekilde bunun bilincindedirler.

Zaten belirttiğimiz gibi DYP'nin açık ya da kapalı bu tür hiçbir istemi yoktur. DYP'ye bu misyonu da, neye hizmet etmek içinse Kutlu ve şürekası yakıştırmıştır.

Tek tek uzatıp uzun uzun anlatmaya gerek yok ama şu son 6. maddeye değinmeden edemiyoruz. Neymiş efendim? "İMF'nin dayatmalarına boyun eğilmemesi." El insaf, bu kadarı fazla. 10 yıllardır İMF'nin her dediğini yapan ve 24 ocak kararlarının mimarları ve uygulayıcıları olanlar, demek İMF'ye boyun eğmeyecekler. Her halde Kutlu ve üçlü çetesi Menderes'le ilgili anlatılan "İMF görüşmelerinde masaya yumruğunu vurarak rest çekti" masallarını fazla dinlemişler. Bu tutumun 12 Mart'ta bazı dönek devrimci liderlerin "Bu vatanın en vatansever evladı Demirel'dir" demesinden ne farkı vardır? Hem Kutlu madem DYP'nin bu nereden keşfettiğini anlayamadığımız meziyet ve anlayışlarına inanıyor, o zaman niye gidip DYP ve SODEP'e kaydolup da bu güzel fikirlerin saflarında döğüşmüyor?

Nasılsa Kutlu'nun yukarıya aldığımız uzun alıntısında belirttiğimiz gibi, önce burjuva muhalefeti destekliyeceksin, sonra "işçi sınıfı bu sınırlı demokratik özgürlüklerden yararlanarak formel demokrasinin iç yüzünü kavrar ve şöyle der ona: "Demokratım diyorsan grev hakkını tanı". Aman tanrım ne zeka. İşçiler önce Demirel'e "hayır sen gericisin" demiyecek. Onun demokrasi şampiyonluğunun iç yüzünü açığa sermeyecek. 10 yıllarca iktidar olmuş Demirel demokrasisinin ne olduğunu bile bile, MHP'li faşistleri her açıdan nasıl desteklediğini bile bile, bırak engellemeyi yıllar yılı ülke kan revan içindeyken "bana sağcılar suç işliyor dedirtemezsiniz" diyecek kadar bir gözü dönmüş AP'yi destekleyecek ve destek sonucu formel demokrasi iktidar olacak ve ilk grevde işçi formel demokrasiyi kavrayacak ve dönüp şöyle diyecek: "Demokratım diyorsan grev hakkını tanı". Ve o da tanımayınca Demirel ve SODEP'in demokrat olamıyacağını anlayacak. Peki Haydarcığım, bütün bunlara ne gerek var? Zaten biraz gözü açılmış her işçi ve her Türkiye insanı, Demirel'i, ağzında ciklet yaptığı Demirel Demokrasisinin ne demek olduğunu Tariş olaylarından biliyor, Seydişehir olaylarından biliyor, 15-16 Haziranlardan biliyor, 1 Mayıslardan biliyor. Sen herkesi kendin gibi hiçbir şey bilmez mi sanıyorsun?

İnsanın sorası geliyor. Bu kadar mı pusulayı şaşırdınız? Peki bütün bunlar olurken, yani işçiler emekçiler DYP ve SODEP'i destekleyip sonra da deneme yanılmayla formel demokrasiyi öğrenirken, 65 yıllık TKP'nin başına binbir entrikayla çöreklenmiş o namütenahi grupçuğunuz ne yapacak? Yani Marks'tan Lenin'den o kadar uzun alıntılar yapıp kulağı tersten göstereceğinize, işçi sınıfına gelecekte olacakları anlatıp aldatılmalarına engel olmak birinci görev değil midir? Çok esnek olacağız diye, şöyle de olabilir, böyle de olabilir. Ya şundadır, ya bundadır, şunun bunun başında oynamanın ne alemi var? Gidiş açıktır, düzen savunucuları yüz koldan çabalayarak, giderek yıpranan cuntaya bir alternatif oluşturmaya çalışıyorlar. Ve burjuva düzeninin yüzlerce yıllık savunucuları partilerini kurmuş yığınları peşinde normal, yani kendilerine tanınmış yasal sınırlar içinde parlamentoya, başarabilirlerse iktidara gelmek istiyorlar ve her akıllı partinin yapması gerektiği gibi, diğer partilerden ayrılıklarını koyup halk yığınlarını kendi tarafına çekmeye çalışıyorlar. Ve açıktır ki özellikle sizin anlamanız gerek ki halkın demokrasi istemlerinin içini boşaltarak yanıltmaya çalışıyorlar.

Peki bu burjuva filleri siyasi arenada yerlerini alıp resmi geçit yaparken siz ne yapıyorsunuz? Hani bir hikaye vardır: Filler resmi geçit yaparken küçücük bir köpek de hırsla onlara doğru havlıyormuş. Bunu gören biri dönüp finoya sormuş, "sen havlıyorsun ama filler seni duymuyor" demiş. Fino dönüp "ben de biliyorum onların beni duymadığını ama hemcinslerime onlarla aynı düzeyde olduğumu ve benim de o güçte olduğumu kanıtlamaya çalışıyorum" demiş.

İşte yıllardır etine buduna bakmadan geçmişte CHP'ye, yıllardır da DYP'ye çağrılar yapan ve bununla da iş yaptığını sanan Sarısözen-Coşkun-Yağcı üçlüsünün kendini tatmin ve bulutlar üstünde yüksek politikaları, fille finonun hikayesine ne kadar da benziyor. İnin beyler, biraz aşağı inin, yalnız kemerleri bağlayarak inin çünkü çok yüksektesiniz. Hayali ittifak hayali platformları bir kenara bırakın. Gözünüzü hemen yanıbaşınızdaki Türkiye gerçeğine çevirin. Burjuvaziden medet ummayın, kendinize bir bakın. *Türkiye solunun değerli evlatları, gerçek yurtseverlere, bir de goşist, anarşist, dönek önyargılarından uzak bakın. Umut Türkiye solunda yani Türkiye devrimci hareketinde ve onun yüreğinde çarpan işçi sınıfındadır. Bir gıdımlık gücünüzle DYP'ye SODEP'e olmayan misyonlar yükleyip methiyeler dizip, yığınların kafasını bulandırmaktan vazgeçin.*

Burjuvazi kendi propagandasını, hem de demokrasi havarisi olarak kırk koldan çok ustaca yapıyor. Siz telaşlanmayın. Ve şunu bilin ki çok sevdiğiniz burjuvaziyle aynı masaya oturup belirli konuda anlaşmaya varmanız da solun gücüne bağlıdır.

Son olarak Kutlu'dan bir alıntı yapalım. "Giderek kendi öz deneyleri (işçilerin) ile burjuvazinin özgürlükleri tanımayacağını; onun tanıyacağı özgürlüklerin kendi temel sorunlarını çözmeyeceğini..." Sevgili Haydar, görünen köy kılavuz ister mi? Bütün bunların olacağı gün gibi açıkken. Önce Demirel'i destekleyip sonra bunları görmesini bekleyeceğine, şimdiden yığınları gelecekten haberdar etmek gerekmez mi?

Politik bir örgütün varlığı geleceği göremeyen yığınlara gelecekte olacakları anlatabilmektir. Yani kehanette bulunmaktır. Ama bu kehanet bilimsel kehanet olmalıdır. Kaldı ki öyle uzun uzun alıntılara da gerek yoktur. Olay gayet açıktır. Burjuva muhalefet zaten kendi propagandasını, nasıl demokrasi havarisi olduğunu kulakları yırtarcasına yapmaktadır. Bizim görevimiz kendilerinin söylemediği, söylese bile yerine getirmesi mümkün olmayan vaadlere ilaveler yapmak ve kendi yarattığımız putun etrafında mevlevi dervişler gibi dönmek olamaz.

Evet burjuva muhalefetin cuntayla olan çelişkilerini küçümsemek ve yok saymak politik körlüktür. Ne var ki hiç olmayan şeyleri varmış gibi gösterip hele hele DYP ve benzerleriyle eylem birliği veya cephe hayallerine kapılmak, olmayacak duaya amin demekten öte, burjuva kuyrukçuluğunu aşan bir burjuva hayranlığıdır.

Sevgili 6 maddeli demokrasi platformunun kahraman DYP'si o kadar ilerledi ki, Evren'in meclisin açılışıyla ilgili savurduğu tehditten sonra Cindoruk ne kadar demokrat olduğunu gösterdi ve "af derken sadece eski parlamenterlerin yasaklarının kaldırılmasını kastettilerini ve devlete karşı işlenmiş suçlarda Evren gibi düşündüklerini" açıkladı. Ama biz yine de DYP'ye "hayır sen gericisin" demememiz gerek. Çünkü 6 madde etrafında oluşmuş bir "burjuva muhalefet platformu" varmış, üstelik bu 6 maddeden biri şöyle imiş: "Batı tipi demokrasi". Aman ne ala.

SODEP'i yazmaya pek gerek yok. Veysi-Yağcı-Coşkun üçlüsü HP ile birleşmesinden kuyruklarına basılmış gibi ciyakladılar. Aslında bu birleşme karşısında öfkelenmenin nedenini anlamak zor. Ne var canım, siz DYP'yi etkileyip kırk yıllık Demirel'i ilerletmeye uğraşırken, hatta anlattığınıza göre bunu başarmışken, İnönü de cuntanın meclisindeki HP milletvekillerini ilerletmeye çalışıyor. Fena mı, ilerleyen ilerleyene. Dünün azılı gericileri ne de güzel ilerliyorlar. Kala kala Özal-Evren ikilisi kaldı. Onları da ilerleten biri çıksa, ah bir çıksa. Umudu kesmemek lazım. Onları da ilerleten birileri bulunur. Amin.

Bir de DYP'li, RP'li, SODEP'li ilerletilmiş burjuva ulusal muhalefetinin safında bir de Kürt sorunu var ki, işte bu konuda umut yok. Ne RP, ne SODEP, ne de DYP'de hiç umut yok. Bu sayılan burjuva partilerini ilerlete ilerlete Haydar Kutlu komünizmine ulaştırmak mümkündür ama Kürt meselesine bir milim ilerletmek mümkün değildir. Yazık çok yazık, bu büyük bir engel. Buna da amin demek isterdik ama bu gerçekten olanaksız.

Ama inanıyoruz ki Sarısözen-Yağcı-Coşkun entrikacıları bu engeli gerektiğinde ortadan kaldırmak için, usta oldukları entrikalardan birini planlamışlardır.

Not: Bu eleştiri, kongreden bu yana süren ve özellikle son bir yılda şiddetlenen eleştirilerden (sözlü ve yazılı) sadece bir tanesidir. Gelecekte sözlü ve yazılı eleştiriler yine olaylarla birlikte, 12 Eylül öncesi ve sonrası bir kitapçık halinde yayınlanacaktır. Bu kitabın temel amacı, işçi sınıfı içinde bu kadar önemli mevzilere sahip olunmasına rağmen 12 Eylül faşist cuntasına karşı tek bir fabrikada bile hiçbir direniş göstermeden teslim olmayı adım adım hazırlayan, sağ, teslimiyetçi ve uzlaşmacı partizan kliğinin 12 Eylül öncesi politikasını ve 12 Eylül sonrası yurt içi ve yurt dışı politikalarını ders çıkarmak için sergilemektir.

Yayınlanacak kitaptan bazı bölüm başlıkları

1. Öncü Hareketinin oluşumu
2. TSİP'in kuruluşu, GSB olayı, TSİP'ten kopuş
3. TKP 1973 "atılımı"
4. TKP'ye katılım süreci (aşama aşama)
5. TKP'ye katıldıktan sonra sendikalarda, gençlik örgütlerinde, toplumun çeşitli kesimlerinde faaliyetler
6. TİP'in partizan kliği tarafından başta Maden-İş olmak üzere diğer sendikalarda fabrika fabrika tasfiyesi ve bütün bu fabrikalardan tasfiye sürecinde girilen kontaktlar ve ittifaklar
7. Maden-İş sendikasının 8 ayı aşkın "büyük" grevleri:
   — Aziz Nesin olayı
   — Bu konuda *Politika* gazetesine çeşitli isimlerle yazanlar, yazdıranlar
   — Spor Sergi sarayında tezgahlanan "Aziz Nesin, sen nesin" sloganları ve bunun parti içinde yankıları
   — Aydınlar Dilekçesi'nden sonra Aziz Nesin'le ilgili (*Anlım*'da, *Türkiye Postası*'nda, Bizim Radyo'da) yüceltici yayınların aşağı yukarı aynı kişiler tarafından yapıldığı
8. DİSK olayı Bank-Sen, Maden-İş olayı
9. Maden-İş'in iki kongresi
10. Ertürk olayı
11. Fehmi Işıklar olayı
12. Tensikatlar: Philips, Sharp-Lorens ve diğer fabrikalardaki tensikatlara karşı tavır. O sırada Örgütlenme Dairesi Başkanı olan Murat Tokmak'ın Daysal'ın emriyle, Philips işvereni ile oturup, 150 kişilik tensikatı, Dev-Yol, Dev-Sol, Kurtuluş sempatizanlarını fabrikadan attırmak için yaptığı anlaşma ve bu konuda parti içinde yapılan tartışma ve kavgalar
13. Daysal'ın Oto-San örgütlenmesi sırasında Koç Holding yöneticisiyle yaptığı ilginç konuşma
14. Yörük olayı; başlangıcı, gelişmesi ve özellikle *İşçinin Sesi* ayrımından sonra bu olayın partizan kliği tarafından değerlendirilişi
15. 1977 kanlı 1 Mayısı, öncesi ve sonrası
16. Aşama aşama Türk ve Kürt sol örgütlerine bakış, yaklaşım, resmi ve gayrı resmi değerlendirmeler, tartışmalar
17. 12 Eylül ve partizan başta olmak üzere olay olay gün gün durum
18. Kasım operasyonu ve arkasından partizan kliğinin bu olaydan yararlanarak, kendi dışındaki tüm parti aparatlarını nasıl dağıttığı
19. Devrimci Muhalefet olayı ve parti içindeki yansımaları
20. Hayrullahoğlu'nun yakalanmasından kısa bir süre önce partizan kliğinin yapmak istediği atak ve Hayrullahoğlu'yla bazı tutuklamalar sonucu geriye çekiliş ve bütün aparatları (atak yapma isteği sırasında ilişki kurulanlar) tekrar yüz üstü bırakılış ve "nerede bir yoldaş varsa TKP oradadır" belgisinin pratikteki anlamı
21. H. Erdal'ın kopuşu ve bunun parti tabanına (bağı olanlara) anlatılış biçimi
22. Kongreye gidiş, Kongre ve Kongre sonrası
23. Cunta faşist değildir derken parti içerisindeki tartışmalar, bir gecede cunta faşisttir yayınından sonra tabanda etkiler, tepkiler, tartışmalar
24. Sol Birlik kurulmadan önce ve sonra Sol Birliği teşkil eden örgütlere bakış açısıyla ilgili, üst düzeyde resmi ve gayrı resmi tartışmalar
25. Stockholm Konferansı ve bu konferansta Server Tanilli hoca konuşmasında, neden birinci gün Kürtler demeyip ikinci gün Kürt meselesini açıklaması ve bunda partizan kliğinin rolü
26. Faşizm çözülüyor mu yoksa kurumlaşıyor mu ile ilgili partizan şeflerinin bir sohbet
27. Şeyh Sait isyanının yıldönümünde Şeref Yıldız, Şeyh Sait isyanı için neden "ulusal bir harekettir" dedi? Bu konuşma neden hiçbir yayın organında yayınlanmadı. Bu konunun öncesindeki ve sonrasındaki tartışmalar.
28. Parti içi muhalefet ve bu muhalefete karşı uygulamalar. Yazılan eleştirilerden Polit Büro'nun diğer üyelerinin bile nasıl haberi olmaması sağlanıyor.
29. İstifalar ve tasfiyeler bütün şiddetiyle sürdüğü halde en güvendikleri parti üyelerinin bile hiçbir şeyden haberdar olmaması nasıl sağlanıyor
30. Tehditler

Kısacası TKP'nin somut olaylarla 1973 sonrası gerçek tarihi (Bu kitapta da isimler kullanılırken özen gösterilmiştir)

Bu kitabı yayınlamaya neden gerek görüyoruz? Çünkü ünlü sözdür: "Detaylar bilinmeden bütünü kavramak olanaksızdır."

15'lerden başlayıp da Hayrullahoğlu ile bitirilen TKP tarihinden sayfalar edebiyatı ne parti üyelerine, ne de tüm sol harekete hiçbir yarar getirmiyor, getiremez de.

Gericiler amaçlarına ulaşamadılar

Yoldaşlar, biliyorsunuz Alman faşistleri son sıralarda, özellikle Hamburg'ta yabancılara saldırılara hız verdiler. Yılbaşından hemen önceki günlerde de bir Türkiyeli işçiyi öldürdüler. Öldürülen Ramazan Avcı'nın anısına 11 Ocak'ta Hamburg'ta bir anti-faşist protesto yürüyüşü düzenlendi.

Yürüyüşü aslında konsolosluk, camiciler ve onlara **bağlı** paravan örgütler ile son günlerde tozlu raflardan indirilen sosyal demokrat Hakkı Keskin'i öne süren DİDF, HİDEF ve Eşekçiler birlikte örgütlediler. Amaç camicileri işin içine çekip hem "saygınlık" kazanmak, hem de "Türk ulusçuluğu"nu biraz daha körüklemekti.

Girişimin böyle başlamasında devrimci örgütlerin suskunluğunun önemli rolü oldu. Ancak devrimci örgütlerin daha sonra toparlanarak Alman devrimci demokratik kamuoyunu harekete geçirmesi gösterinin "sağcı", "Türkçü" bir gösteri haline getirilmesinin engellenmesinde önemli faktör oldu.

Yürüyüşe 8-10 bin dolayında insan katıldı. Çok sayıda Türkiyeli'nin olmasına karşın, ezici çoğunluğu Alman ve diğer yabancılar oluşturuyordu. Yürüyüşün başında camiciler ve camicilerin içinde denizde balık olmuş DİDF ve HİDEF'liler ile Eşekçiler yer alıyordu. Bu kesimde "Kahrolsun ırkçılık" gibi belgilerin dışında fazla önemli bir belgi atılmadı. Alman demokratlarının bu kolda da çok sayıda yürümesi, Türk bayrağı ve üç hilalli bayrağın çıkarılması girişimlerini engelledi.

HTİB dernek flamasının yanı sıra "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz" flamasını taşıdı. Ayrıca yoldaşlarımız "Hesabını soracağız" belgisinin Almancasını içeren büyük bir bez hazırladılar. Bu bez Alman, Güney Afrikalı, Türk, Kürt devrimcilerce elde taşındı, çok ilgi çekti. Yürüyüş sırasında anti-faşist savaşımı ve proletarya enternasyonalizmini dile getiren belgiler atıldı. Yürüyüşte iyi bir etkimiz oldu.

Daha önceden toplanarak hazırladığımız bildiriye *Dev-İşçi, Avrupa'da Dev-Genç, İşçi Gerçeği* imza atmışlardı. Bu bildiriyi çok sayıda dağıttık. Yürüyüşte bu örgütler ve Partizan'la aynı blokta yürümeyi kararlaştırmıştık. Nedense bu karara örgütler yeterince uymadılar. *Devrimci İşçi* ve Partizan kendi başlarına yürüdü.

Belediye binasının önünde, yürüyüşün sonunda bir de miting yapıldı. İlginç olan yabancı işçilerin dramını dile getiren güzel kitabıyla Avrupa kamuoyunun dikkatini çeken Wallraff'ın üç aşağı beş yukarı bizim bildiride söylediğimiz gibi konuşması, koca profesör Hakkı Keskin gibi sahte demokratların ise bir Alman demokratı kadar sorunun özünü görememesi idi.

Devrimci hareketin sağa kaymışlığı bu yürüyüşte de kendini gösterdi. DİDF'liler bizi bildirimizden dolayı, anarşistlerle aynı şeyi savunmakla "suçladılar". Kendileri o denli sağdalar ki devrimci tutum onları artık rahatsız ediyor. Hızla İslamın kurtarıcılığına doğru ilerliyorlar. FİDEF'liler yine menşeviklik etmeden yapamadılar. Anti-faşist bir yürüyüşte, vergi haksızlığı üstüne bildiri dağıttılar. Kel başa şimşir tarak!

Devrimci İşçi'den arkadaşlar bizim hazırladığımız metne önce imza attılar, ertesi gün ise bildiride çok "işçi" sözücüğünün geçtiğinden dem vurdular. Dediklerine göre eşit işe eşit ücret gibi nihai bir hedefi ön plana çıkarıyormuşuz, faşist odakları dağıtalım belgisi çok sertmiş, tam yurttaşlık hakkından bahsedince, işçilere "biz onlar Almanlaşsın diyoruz" sanacaklarmış, vb.

Son olarak DGB'nin çağrı yaptığı halde yürüyüşe katılmadığını belirtelim. Demek ki daha gidecek çok yolumuz var. Olsun, bizde de hem inanç, hem soluk var. Faşistlere hodri meydan diyoruz, kavgaya dalacağız.

İşçinin Sesi Hamburg Bürosu

PİR'in son olaylara ilişkin açıklaması

Geçtiğimiz günlerde Paris'te bazı üzücü olaylar gelişti. Örgütlerinden ayrılan iki kişinin peşpeşe vurulmasını protesto eden 10 örgütün imzasını taşıyan bildirinin dağıtılması sırasında çıkan olaylarda Mustafa Aktaş adlı bir kişi öldü, bazı kişiler de yaralandı. Bu olaylardan sonra ortaya çıkan gergin ortamda Mustafa Şahbaz adlı bir kişi daha vuruldu. Radyomuz bu olayları, birer haber niteliğinde, kamuoyuna duyurdu. O günden bu yana radyomuza çeşitli kanallardan Paris'te çatışmalar, vuranlar, vurulanlar üzerine değişik haberler ulaştı. Gerek doğru haber verme yolunda radyomuza düşen sorumluluk ve daha önemlisi devrimci hareketi çok yakından ilgilendiren bu olaylar karşısında devrimci sorumluluğumuz bizi bu olayların gerçek niteliğini araştırmaya yöneltti. Eğer bize ulaşan haberleri araştırmaksızın iletmiş olsaydık, Paris'te gelişen son olaylarda 6 ila 10 kişinin öldüğü gibi asılsız bir haber dizisini sizlere duyurmuş olacak, devrimci harekete ve devrim mücadelesine zarar veren bu olayların tırmanmasına istemeyerek ama nesnel olarak katkıda bulunmuş olacaktık. Ayrıca işçi sınıfının ve emekçilerin mücadelesine zarar veren bu olayların bir an önce durdurulmasını savunan temel anlayışımıza da ters düşmüş olacaktık.

Bunların yanında gelişen olaylar, geliştiği kadarıyla devrimci hareketimizi yığınların gözünde yücelten değil küçülten niteliktedir. Bu türden olayları reklam etmek de bize yabancıdır.

Devrimci güçler arasında temel olan ideolojik mücadelenin yerine bugün şiddet araçlarını geçirmek, yalnızca ve yalnızca Türkiye ve Avrupa burjuvazilerine yarayan bir tutumdur. Onların devrimci harekete karşı giriştikleri saldırı ve provokasyonlara elverişli bulanık bir ortam sağlar.

Sol hareket içinde şiddete başvurma, devrim anında kimi hareketlerin karşı-devrimci konumlar almasıyla gündeme gelebilir. Bugün Türkiye devrimci hareketinin devrime hazırlık anlamında yapması gereken çok sayıda önemli işleri, sorunları vardır. Devrimci hareket bu çalışmaları yürütürken çok uyanık ve enerjik olmak zorundayız. Bugün işçi ve emekçi yığınların biz devrimcilerden beklediği, yiğitçe yürütülen kavgada mızrağın ucunun her zaman ve her koşulda burjuvaziye çevrilmesidir. Bu anlayışla devrimciler arasında hüküm süren gergin ortamın bir an önce kaldırılması gerginliğin tırmandırılmaması için devrimci hareketlerin tüm gayreti göstereceklerini umuyor ve diliyoruz.

Paris İşçi Radyosu

Paris İşçi Birliği'nden haberler

Paris İşçi Birliği'nin (PİB) değişik konulardaki çalışmaları hızlanıyor. Bunlardan sırayla söz etmek istiyorum.

Birincisi, Birlik Spor'un kurulması. Şu anda hiçbir takımda oynamayıp spor yapmak isteyen ya da daha önceden Paris'teki birkaç takımda oynayıp memnun olmayarak ayrılan gençler hergün derneği dolduruyor.

Bunun yanında PİB koro ve folklor ekibi çalışmalarını sürdürüyor.

Paris İşçi Radyosu da her salı ve cuma günleri olmak üzere haftada iki gün yayınını sürdürüyor. Yayın sırasında yapılan "Antenden" programına dinleyiciler telefonla katılıp seslerini radyodan duyurabilmek fırsatını buluyorlar. Çeşitli konularda belirlenen tartışmalara aktif bir şekilde katılıyorlar.

Dinleyicilerin radyodan sesini duyurabildikleri bir başka program da düzenlenen bilgi yarışmaları. PİR'in programlarından çıkarılan sorular radyodan soruluyor.

Paris İşçi Birliği'nde hergün onlarca kişinin tercüme, dosya doldurma işi yapılıyor. Bu haliyle Paris'te ençok iş yapan tercüme bürosu durumunda.

Yeni başlatılan bir çalışma ise PİB'in halka açık kütüphanesi. Amacımız herkesin faydalanabileceği bir kütüphane oluşturmak. Bunun için kitap, dergi, magazin vb. bağışlama kampanyası açıldı.

Bütün bunların yanı sıra Fransa'da İşçi Bülteni adlı PİB yayını düzenli olarak çıkıyor ve dağıtılıyor. İçeriği, emekçilerin katıldığı bir yazı kurulunda saptanıp hazırlanan bülten, atölyelerde, işyerlerinde ve Türkiyelilerin yoğun alışveriş yaptıkları yerlerde bağış karşılığı dağıtılıyor.

Meral Özkan, Paris

Hamburg'ta Ramazan Avcı'nın ölümü üzerine basılıp dağıtılan ortak imzalı bildiriyi aynen yayınlıyoruz.

Görev başına

Kardeşler,

Alman faşistleri geride bıraktığımız yılın son günlerinde bir yabancı işçiyi daha öldürdüler. Öldürülen kişi Türkiyeliydi, Ramazan Avcı'ydı.

Avcı'nın öldürülmesi kimi kesimlerce adi bir cinayet, kimilerince de deri kafalıların "zevk" için bir saldırısı olarak nitelendirildi. Sosyal demokratlar "üzüntülerini" dile getirirken DGB'den yalnızca cılız bir ses çıktı, hatta bu olayı "Türklüğe" saldırı olarak niteleyenler, TC devleti gibi tazminat talep edenler bile çıktı.

Kardeşler, faşist saldırılara, yabancı düşmanlığına yeter demeli, bunu hayata geçirmeliyiz. Ancak meseleyi basite indirgemek bunu hiç anlamamak demektir. Faşist terör, baskı ve işkenceler karşısında susmuş bazı grupların bugün akıttıkları timsah gözyaşları, sahte çığlıklar da bizi aldatmamalıdır. Öldürülen kişi bizden biriydi, *yabancı işçiydi.* Onu faşistler yabancı düşmanlığının, şovenizmin ve milliyetçiliğin aşağılık kuyusunda boğdular.

Kardeşler, kapitalizm ücretli emeğin sömürüsü üstünde yükselir. İşçilerin *rekabette bölünmüşlüğü* bu düzeni ayakta tutar. Emperyalizm ise işçiler arasında ayrıcalıklı kesimler yaratarak bu rekabeti ve bölünmüşlüğü körükler. Yerli işçinin, yabancı işçi karşısında kendisini egemen ulusun parçası gibi görmesini ister. Emperyalist devletin siyaseti bu nedenle işçi sınıfının düşmanı, yabancı düşmanı bir siyasettir.

Kardeşler, emperyalist burjuvazi yabancı işçilerin her koşulda en düşük ücretle çalışmaya hazır olmasını, yerli işçilerle emek pazarında rekabet etmesini ve ücretleri düşürmesini, sınıfı bölmek ve bölünmüşlüğü korumak için kullanır. Öte yandan saldırıların yabancı işçilere yönelmesi, **onların sınıfın *en zayıf, en örgütsüz*** *ve en az sınıf dayanışması gören* kesim olmasındandır. Bu duruma yeter artık demeli ve etkin bir mücadeleye girmeliyiz.

Her yerde, her düzeyde yerli ve yabancı işçiler için eşit işe eşit ücret kavgasını yükseltmeliyiz. İsteyen herkese tam yurttaşlık hakkının ve yabancı işçilerin kendi geleceklerini ilgilendiren politikalarda söz ve karar sahibi olabilmelerinin sağlanabilmesi için aktif yığınsal savaşıma girmeliyiz. Serbest dolaşım hakkı en doğal hakkımızdır. Bu hakkın Türk burjuvazisince satılmasına karşı çıkmalıyız. Almanya'da Türk faşist örgütlenmeler emekçi halkın düşmanıdırlar. Bunlara yaşam hakkını *burjuvazi* veriyor, onları dağıtmak da *işçi sınıfının* görevidir.

Bu görevlerin yerine getirilmesi amacıyla yabancı ve yerli işçiler arasında dayanışmanın daha da yükseltilmesi gerekir. O halde:

— İşçi sınıfının rekabeti ve bölünmüşlüğü aşması yolunda tüm milliyetlerden, ırklardan işçilerin devrimci birliği için,

— eşit işe eşit ücret için,

— tam siyasal haklar ve serbest dolaşım hakkı için,

— yığınların yığın örgütü DGB'nin kuru laf değil, somut, aktif, demokrat ve anti-faşist tutum alması için,

— yabancı işçilerin kendi geleceklerini üzerinde tam söz, yetki ve karar hakkına sahip olması için

Anti-faşist yığınsal mücadeleyi yükseltelim!

Ramazanların hesabını soralım!

Faşist odaklar dağıtılmalıdır!

Avrupa'da Dev-Genç, Hamburg
Hamburg Devrimci İşçi
Hamburg Türkiyeli İlericiler Birliği
İşçi Gerçeği, Hamburg

Siyasal çalışmayı yükselteceğiz

Frankfurt örgütümüz 9. Özveri Taarruzu'nu başarıyla bitirmişti. Şimdi önümüzde yeni bir "taarruzu" başarıyla bitirme hedefi duruyor: Siyasal çalışmayı yükseltme kampanyası.

Kampanyayla ilgili olarak merkezin gönderdiği propaganda malzemesi elimize ulaştı. Kolları sıvadık, işe bulunduğumuz bölgeyi afişlemekle başladık. Daha sonra Türkiyelilerin yoğun olduğu diğer bölgelerde afişe çıktık, pulları her yere yapıştırdık. Ayrıca bir toplantı yapıp kampanyayla ilgili kısa ve uzun erimli hedeflerimizi saptadık, işbölümü yaptık.

Yeni yılla birlikte yoğun bir şekilde abone kayıtlarına başladık. Frankfurt'ta yeni gazete satış yerleri bulduk. Yaptığımız "deneme gazete satışları" çok olumlu sonuçlar verdi.

Kampanyanın bir parçası olarak, demokratik dayanışma eylemlerini de sürdürüyoruz. Bildiğiniz gibi, Lufthansa Havayolları işçileri greve çıkmışlardı. Frankfurt Havaalanı'nda yaptıkları geceye biz de katıldık. Folklor ekibimiz gecede halk oyunları oynadı. Grevci işçiler öyle bir coştular ki, herkes, folklor ekibimizin çektiği halaya katıldı.

Gene bildiğimiz gibi Frankfurt Havaalanı'nda çok sayıda Türkiyeli çalışıyor. Geceye onlar da kalabalık bir şekilde katıldılar. Gece boyunca bu işçilerle de iyi ilişkiler kurduk.

Folklor ekibinden bir arkadaş gecede bir konuşma yaptı ve tüm uluslardan işçilerin birliğini vurguladı.

Gecede çok güzel bir sürprizle karşılaştık. Geceye katılan işçiler kendi aralarında topladıkları yüklü bir bağışı çalışmalarımıza katkıda bulunmak istediklerini söyleyerek bize verdiler.

Son olarak Gençlik Derneği'nden söz edeceğim. Gençlik Derneği bir süredir yürüttüğü saz kursları ve folklor çalışmalarına ek olarak spor ve tiyatro çalışmalarına başlama kararı aldı.

Nizam Sucu, Frankfurt

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Demokrasi için tek yol devrim!
Yıl:11, Sayı:298, 20 Ocak 1986

Demokrasi sınıflararası barışla değil, devrimle elde edilecektir.

Oyunlar, oyunlar

Eskiden "ne sağcıyım, ne solcu, futbolcuyum futbolcu" diye bir söz vardı. Bu, emekçileri siyasetten uzak tutmak amacıyla kafalara sokulmaya çalışılırdı. Artık Türkiye'de halkın siyasal düzeyi o denli ilerledi ki bu söz çok gerilerde kaldı. Bugün yenisi deneniyor: "Solcuyum ama sağ ile aynı demokrasi yolunda yolcuyum." Göreceğiz. Zayıf halka Türkiye'nin pratiği, bu sözü de, hem de çok daha kısa bir sürede beyin yıkama araçları müzesine gönderecektir.

Türkiye'de burjuvazinin sağının, solunun, burjuva sosyalistlerinin ve resmilerin rol aldığı kollektif bir senaryo oynanıyor. Demokrasi kavgası sınıf savaşımından koparılmaya, sınıflarüstü yansıtılmaya çalışılıyor. Bu boşunadır. Türkiye'de gerek geçmiş deneyimler, gerekse bugünün gerçekleri demokrasiyle sınıf savaşımını ve devrimi öylesine birbirine geçirmektedir ki bunları ayırmaya kimsenin gücü yetmeyecektir.

1986 yılının "olaylara gebe" olduğu herkes tarafından kabul edilen bir olgu. 1985'in son aylarında Şevket Yılmaz bile bunu açıkça söylemiştir. Ocak başında Mümtaz Soysal "önümüzdeki yıl sabırların tükenme yılıdır" diye yazdı. *(Milliyet*, 4 Ocak 1986) "Etkili çevreler", "ulusal güvenliği tehlikeye düşürecek boyutta" sorunlara karşı uyarılarda bulundular. Alarm zilleri çalıyor diye açıkça söylemeyenler de taktik icabı söylemiyorlar. Ama 1986'nın olaylara gebe olduğundan kimsenin kuşkusu yok ve herkes kendine göre hazırlıklar yapıyor, önlemler alıyor.

Türk-İş yönetimi eylem yapma doğrultusunda adımlar atıyor. Yeni yeni partilerin kurulacağı söylentileri dolaşıyor. Legal sosyalistlerin sesi de duyulmaya başladı. İşçi sınıfının, emekçi yığınların arasından kabarıp gelmekte olan dalga karşısında harıl harıl bir arayıştır sürüp gidiyor. Bu arayışın son buluşu da demokrasiyi sınıf uzlaşması, demokrasi savaşımını sınıf kavgasından kopuk olduğu ölçüde "uygar" olan bir alan olarak yansıtmaya yönelik çabalardır.

Eskiden "ne sağcıyım, ne solcu, futbolcuyum furbolcu" diye bir söz vardı. Bu, emekçileri siyasetten uzak tutmak amacıyla kafalara sokulmaya çalışılırdı. Artık Türkiye'de halkın siyasal düzeyi o denli ilerledi ki bu söz çok gerilerde kaldı. Bugün yenisi deneniyor: "Solcuyum ama sağ ile aynı demokrasi yolunda yolcuyum." Göreceğiz. Zayıf halka Türkiye'nin pratiği, bu sözü de, hem de çok daha kısa bir sürede beyin yıkama araçları müzesine gönderecektir.

Şimdi, yukarıda sözünü ettiğimiz gelişmelere daha yakından bakalım.

İşçiler ve Türk-İş

Türkiye işçi sınıfını hareketsiz sananlar, kendi zihinleri pek hızlı ve başarılı hareket etmeyenlerdir. Bunlara silah çekersen saldırıya uğradıklarını anlarlar ama renksiz kokusuz bir zehirli gazla saldır, haberleri bile olmaz. Kendileri böyle oldukları için işçi sınıfının hareketinden de haberleri olmuyor.

İşçi sınıfının öncü kesimleri uzun bir süredir durumun bilincindedir. Ama son birkaç yıl içinde sınıfın geri kesimleri de hızla yol almıştır. Bugün öyle bir durum vardır ki işçilerden Türk-İş yönetim katlarına doğru şiddetli bir basınç yükselmektedir ve nitekim Türk-İş en sonunda birşeyler yapmaya yönelmektedir.

"Parlamentoya çağrı"(!) toplantısından sonra ilk miting İzmir'de yapılacaktır. Türk-İş Üçüncü Bölge Temsilcisi Orhan Demir Sorguç, "tenceresi delinen, mutfağı küçülen herkesi mitinge" çağırmış ve şöyle demiştir: "Mitingimizde... emeklilerin, işsizlerin hatta köylü ve esnafın sorununu da dile getireceğiz. Çünkü esnaf maddi yetersizlikler nedeniyle kepengi kapatınca artık işçi oluyor. Köylü de tarlasındaki ürününden zarar edince çareyi malı mülkü satıp kente göç etmekte buluyor. Sonuçta o da işçi olup çıkıyor." *(Milliyet*, 12 Ocak 1986) Bu sözler, Türk-İş tabanındaki işçinin toplumdaki hızlı işçileşme sürecini gördüğünü ve köylünün, esnafın sorununu da bu temelde dile getirmeyi istediğini gösteriyor.

"Parlamentoya çağrı toplantısında Şevket Yılmaz'ın sözleri "genel grev" belgileriyle kesilmişti. Son sıralarda Türk-İş içinde en çok konuşulan konu da "genel grev"dir.

Nokta'nın yaptığı araştırmalara göre sendika yöneticilerinin çoğu genel greve "evet" demektedir. Ancak yöneticilerin genel grev hakkındaki konuşmalarında da, genel greve "evet"lerinde de demagojik, yani tabanın duygularına göre şerbet vermeye çalışan bir üslup vardır. Gerçekten de, Türk-İş'teki sendika yöneticilerinin yasadışı bir eylem türünü konuşup tartışmaları için tabandan bu yönde basınç fışkırıyor olması gerekir. Öyledir.

İşçi sınıfının arasından kabarıp gelmekte olan dalga Türk-İş yöneticilerini eylem yapmaya ittiği gibi, yasa dışı eylem türlerini bile şimdilik en azından konuşmaya zorluyor. Türk-İş yöneticileri istesinler-istemesinler kavga yükseliyor.

İşçi sınıfının ayak sesleri duyulunca, siyasal yaşamdaki arayış da yine yoğunlaştı.

Arayışlar

Faşist partinin reklamları arttı. ANAP içindeki ekiplerin çatışması yine su üstüne çıkmaya başladı. Cindoruk'a karşı Yazar başarılı olamayınca şimdi Aydın Menderes yavaştan piyasaya sürülüyor. SHP'de hizipler arası kavga yumruklarla yürütülür oldu. Demokratik Halkçı Parti adlı bir sosyal demokrat partinin daha kurulacağı söyleniyor. Ama son arayışların en önemli özelliği legal sosyalistlerin ortaya dökülmesidir.

Son sıralarda gazetelerde sık sık Aybar'ın demeçlerine rastlanıyor. Sosyal demokrasiyi sol olmayan sol diye niteleyerek, bazı güzel sözler eden Aybar, öte yandan "Atatürk'ün tam bağımsızlık dediği düzenin sosyalizm olduğunu" ileri sürüyor. Solun parçalanmışlığını açıklarken olguları doğru yansıtmıyor. "Bütün anarşi olayları Amerika ve CIA'nın tertipleridir" diyor. Kendi anti-Sovyetizmi yüzünden resmi TKP'ye düşman olan Aybar, birçok görüşüyle gerçekte resmi görüşlerin legal sözcülüğünü yapıyor. Bu arada Doğu Perinçek de yavaştan ortalığa çıkıyor.

Arayış, halkın kabaracak savaşımını dizginleyecek tamponlar arayışıdır. Eskiler yetmiyor, yeniler hızla eskiyor, arayış zorunlu olarak sürüyor ve doğal olarak gün geçtikçe ağırlığıyla sola yöneliyor. Türkiye'de siyasal platform hızla sola kayıyor.

Ortaya binbir türlü parti çıktı, aralarında türlü çeşitli kavga gürültü yürüdü. Sol hareket hâlâ Türkiye'de faşizm var diyordu. Şimdi kendilerine Marksist diyenler de, bu iddialarını açıkça belirterek gazete sütunlarında boy vermeye başladılar. Sol hareket hâlâ faşizm var diyor ve bununla da bağlı olarak, kriz içinde kıvranıyor. İşçi sınıfının yükselen savaşımı küçük burjuva solları hizaya sokacaktır.

Ve buluş

"Sivil toplumcular" denen ve sınıf uzlaşmacılığını Marksist terminolojiyle savunan bir çevre uzun bir süredir "sağ ve sol birbirleriyle değil birlikte kavga vermeli" türünden görüşler yayıyordu. Bunların hemen ardından resmiler de aynı telden hem de çok daha yüksek tonda çalmaya başladılar. Sınıf uzlaşmacılığına "teoriler" döktürdüler. İşçi sınıfının sınıf çıkarlarını değil "ulusal çıkarları" savunması ve en önde "savaşarak" demokrasi kavgasında "öncülüğü" alması gerektiğini ileri sürdüler. Türkiye'deki legal yayınlarda "sağa karşı değil demokrasi için birlik" gibi yazı başlıkları belirdi.

Derken son zamanlarda bu durum "ulusal bir senaryo"ya döndü. DYP, erken seçim, kurucu meclis ve yeni bir anayasa için "demokrasi yanlısı" partileri işbirliğine çağırdı. DSP bunu kabul etti. Herhalde resmiler de Cindoruk'a telgraflar, mektuplar, sözcüler vb. gönderip bu "kutsal" öneriyi "huşu" ve coşku ile kabul ettiklerini belirtmişlerdir.

Bu işbirliğiyle birlikte ikili bir manzara doğdu. Bir yandan bunun ne denli "uygar" bir girişim olduğunu, sağ-sol çatışmasının ne denli "geri" birşey olduğunu söyleyenlerin gürültüsü duyuldu. Öte yandan bunu eleştirenlerin sesi geldi. Ama işin ilginç yanı, sağ sağı, sol solu eleştirirken, sağ solu, sol sağı övdü. Böylece, eleştirenler bile, demokrasi konusunun sağ-sol konusundan apayrı birşey olduğunu işleyen senaryoda rol almış oldular.

Tavanda uzlaşma

DYP ile DSP anlaştılar ama anlaştıkları noktalar arasında dişe dokunur hiçbir somut nokta yok. Erken seçim ama ne zaman belli değil. Yeni anayasa ama nasıl belli değil. Sözde "demokrasi" için anlaşıyorlar ama nasıl bir "demokrasi" istedikleri anlaşmaya dahil değil. Oysa dertleri jest yapmak değil, gerçekten demokrasi olsa, herhalde öncelikle içeriğe ilişkin bazı yönler açıklanır ve bunlara destek toplamaya çalışılırdı. Dertleri bu değildir ve Rahşan Ecevit de bunu açıkça dile getirmiştir:

"...Asıl önemli olan sağla sol arasındaki uçurumu ve kutuplaşmayı gidermeye yönelik bir ulusal uzlaşmaya varılmasıdır." *(Hürriyet*, 14 Ocak 1986).

Üstelik Rahşan Ecevit, bu girişimin somut ürün vermesinin 2-3 yıl alabileceğini de söylüyor. Açıktır ki hedef demokrasi değil, sınıf savaşımını örtbas etmektir. DSP gerçek bir sol partiymiş gibi toplumun önünde DYP ile el sıkışıyor ve böylece sınıflar arası barış propagandası yapılıyor.

Ancak bir nokta unutuluyor. DSP, gerçek bir sol parti değildir. Burjuva soludur ve ne kadar taban taban diye bağırırsa bağırsın, Türkiye toplumunun tavanından asılıdır. Türkiye'de, Rahşan Ecevit'in sosyal demokrat düzene örnek verdiği İskandinav ülkelerindeki gibi kırıntılar dağıtılmadığı için, sınıflar arası bir "ulusal uzlaşmanın" geçici olarak bile temeli ve olanağı yoktur. DSP tavanda asılı kalacaktır. DYP ise zaten tavanda da değil, damdadır.

Türkiye'de burjuvazinin sağının, solunun, burjuva sosyalistlerinin ve resmilerin rol aldığı kollektif bir senaryo oynanıyor. Demokrasi kavgası sınıf savaşımından koparılmaya, sınıflarüstü yansıtılmaya çalışılıyor. Bu boşunadır. Türkiye'de gerek geçmiş deneyimler, gerekse bugünün gerçekleri demokrasiyle sınıf savaşımını ve devrimi öylesine birbirine geçirmektedir ki bunları ayırmaya kimsenin gücü yetmeyecektir. Burjuvazi ve yamakları "show" yapıyorlar, yapadursunlar.

Bizim en önemli görevimiz fabrikalara, işçi semtlerine dalmak, buralarda kök salmaktır. Her fabrikadan makina sesinden önce *İşçinin Sesi* duyulmalıdır.

Cemile Çakmak